

LEMLANDS KOMMUN

BOKSLUT

2024

Kommun nr 417

Fo-nummer 0205034-3

Skattegränsnummer 0740-1

LEMLANDS KOMMUN

BOKSLUTSSTATISTIK	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Befolkning per den 31.12	2 131	2 127	2 134
Skatteprocent (%)	17,50 %	17,50 %	17,50 %
Verksamhetens utgifter (€'000)	-12 464 €	-13 530 €	-14 052 €
Verksamhetens intäkter (€'000)	2 145 €	2 404 €	2 195 €
Skatteinkomster (€'000)	8 262 €	8 738 €	8 255 €
Skatteinkomster per invånare (€/inv.)	3 877 €	4 108 €	3 868 €
Landskapsandelar (€'000)	3 012 €	3 479 €	3 572 €
Årsbidrag (€'000)	909 €	889 €	-236 €
Avskrivningar/nedskrivningar (€'000)	953 €	859 €	922 €
Årsbidraget i % av avskrivningarna	95 %	103 %	-26 %
Lån per den 31.12 (€'000)	6 603 €	6 090 €	5 648 €
Lån per invånare (€/inv.)	3 099 €	2 863 €	2 647 €

Innehåll

1. Verksamhetsberättelse.....	1
1.1 Väsentliga händelser i verksamheten och ekonomin	1
1.1.1 Kommundirektörens översikt	1
1.1.2 Kommunens förvaltning och förändringar i den.....	2
1.1.3 Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område...	7
1.1.4 Väsentliga förändringar i kommunens verksamhet och ekonomi	9
1.1.5 Kommunens personal.....	10
1.1.6 Miljöaspekter.....	15
1.1.7 Uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen	16
1.1.8 Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer som inverkar på verksamhetens utveckling.....	20
1.2 Redogörelse för hur kommunens interna kontroll och riskhantering ordnats	23
1.3 Räkenskapsperiodens resultat och finansiering av verksamheten	25
1.3.1 Räkenskapsperiodens resultat	25
1.3.2 Finansiering av verksamheten	26
1.4 Den finansiella ställningen och förändringar i den	27
1.5 Totala inkomster och utgifter	29
1.6 Behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för att balansera ekonomin...	30
2. Budgetutfallet	31
2.1 Målen för verksamheten och ekonomin.....	31
2.2 Sammandrag av kommunens budgetutfall.....	32
2.3 Driftsekonomidelens utfall	38
2.3.1 Förvaltningssektorn.....	38
2.3.2 Äldreomsorgssektorn	50
2.3.3 Utbildningssektorn	55
2.3.4 Kultur- och fritidssektorn.....	65
2.3.5 Byggnads- och miljösektorn	71
2.3.6 Tekniska sektorn	78
2.3.7 Brand- och räddningssektorn.....	87
2.4 Resultaträkningsdelens utfall	90
2.5 Investeringsdelens utfall.....	94
2.6 Finansieringsdelens utfall	96
3. Resultaträkning	97
4. Finansieringsanalys	98

5. Balansräkning	99
6. Noter	101
6.1 Noter till resultaträkningen.....	102
6.2 Noter till balansräkningen	106
6.3 Noter om ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	111
6.4 Övriga noter utanför balansräkningen	112
7. Förteckning över använda bokföringsböcker och verifikatslag.....	116
8. Underskrifter	117
9. Revisorsanteckning	118

1. Verksamhetsberättelse

1.1 Väsentliga händelser i verksamheten och ekonomin

1.1.1 Kommundirektörens översikt

Lemlands kommun har under 2024 fortsatt sin utvecklingsresa i en omvärld präglad av ekonomisk osäkerhet, ökade kostnader och demografiska förändringar. Utgångspunkten för vårt arbete är tydlig: i Lemlands kommun växer alla hela livet. Året har visat att vi har en organisation som både vill, vågar och kan möta förändring med framtidstro och handlingskraft.

Kommunens bokslut för 2024 redovisar ett underskott om cirka en miljon euro, vilket samtidigt är omkring en miljon euro bättre än det budgeterade underskottet. Den främsta orsaken till det bättre utfallet var att kommunens skatteintäkter blev högre än beräknat, trots att negativa skatterättelser i slutet av året tillfälligt påverkade likviditeten. Även med detta förbättrade skatteutfall visar helhetsbilden att kommunen står inför en långsiktig utmaning att återställa en ekonomisk balans som kan bära framtida investeringar och upprätthålla en hög kvalitet i kärnverksamheterna.

Flera strategiskt viktiga förändringar har genomförts under året. Vi har implementerat ett nytt ekonomisystem för att stärka styrningen och skapa bättre beslutsunderlag. Vi har fördjupat den åländska samverkan genom Ålands räddningsmyndighet, och vi har utvecklat vårt samarbete med Lumparlands kommun till en tydligare och mer resultatnriktad modell. Dessa förändringar stärker vår organisatoriska förmåga och ökar vår handlingsfrihet inför framtiden.

Kommunens verksamhet fortsätter att präglas av kvalitet, utveckling och ansvarstagande. Inom utbildning och barnomsorg har investeringar i både lokaler och pedagogisk verksamhet genomförts för att möta en växande befolkning och nya krav. Biblioteket har genom meröppet och digitalisering tagit viktiga steg mot ökad tillgänglighet. Fritidsverksamheten har nystartats och breddats, vilket stärker gemenskapen och livskvaliteten för våra barn och ungdomar.

Som en del av arbetet med att stärka kommunens ekonomiska handlingsutrymme planeras under 2025 en avyttring av markområden som inte längre bedöms vara av strategisk nytta. Syftet är att frigöra resurser och stärka likviditeten, vilket skapar bättre förutsättningar att möta både löpande åtaganden och framtida investeringar på ett ansvarsfullt sätt.

Samtidigt pågår ett viktigt arbete för att utveckla kommunens långsiktiga hållbarhet, såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Lemlands kommun är en del av Ålands hållbarhetsagenda, och vi arbetar målmedvetet för att bidra till ett hållbart samhälle där våra naturvärden bevaras och där framtidens generationer har samma möjligheter som vi.

Inför 2025 och vidare mot visionen för 2030, är vår riktning klar: vi vill, vågar och kan fortsätta bygga ett starkt, hållbart och livskraftigt Lemland. För att lyckas krävs fortsatt målmedveten styrning, tydliga prioriteringar och ett strategiskt användande av våra gemensamma resurser.

Jag vill rikta ett varmt tack till alla medarbetare, förtroendevalda och samarbetspartners som under året bidragit till att föra kommunen framåt. Ett engagemang utgör grunden för Lemlands utveckling – i dag och i framtiden.

Julia Lindfors, kommundirektör

1.1.2 Kommunens förvaltning och förändringar i den

Kommunens förtroendevalda verkar inom en organisation som omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, lagstadgade och icke lagstadgade nämnder, äldrerådet, ungdomsrådet samt tillfälliga direktioner och kommittéer.

Kommunfullmäktige i Lemland består av femton ledamöter och är kommunens högsta beslutande organ. Ledamöterna väljs genom allmänna val för en period om fyra år. Den nuvarande mandatperioden sträcker sig från den 1 januari 2024 till den 31 december 2027.

Kommunfullmäktige fastställer kommunens strategiska inriktning och viktigaste mål. Fullmäktige utser också kommunstyrelsen, som tillsätts för två år i taget. Kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt ansvarar för ekonomin.

Kommunens organisation 31.12.2024

Kommunfullmäktige (15 ledamöter)

Roll	Namn	Födelseår	Yrke	Grupp
Ordförande	Jana Eriksson	1974	Lärare	L
Vice ordförande	Maria Björke	1976	Resesäljare, guide	C
Ledamot	Roger Andersson	1969	Project manager	L
Ledamot	Johanna Borgström	1978	Närvårdare	M
Ledamot	Jenny Broman	1973	Alarmoperatör	L
Ledamot	Gun Holmström	1944	Pensionär	L
Ledamot	Annika Humell	1974	Socialhandledare	L
Ledamot	Glenn Karlsson	1979	Grävmaskinist	C
Ledamot	Jan-Ola Karlsson	1968	Brandmästare	M
Ledamot	Henrik Olofsson	1954	Pensionär	L
Ledamot	Ronny Roos	1970	Företagare	L
Ledamot	Mathias Sandberg	1983	Företagare	C
Ledamot	Erika Scott	1970	Hållbarhetsrådgivare	HI
Ledamot	Yvonne Sundbom Korpi	1956	Företagare	ÅF
Ledamot	Christoffer Sundman	1967	VD	L
Första ersättare	Viktor Hellström	2004	Elektriker	L
Första ersättare	Simon Rosenberg	1994	Turistföretagare, lärare	C
Första ersättare	Tobias Styrström	1987	Bankanställd	M
Första ersättare	Majken Poulsen Englund	1960	Filolog	ÅF

Kommunstyrelsen (6 ledamöter)

Roll	Namn	Födelseår	Yrke	Grupp
Ordförande	Tony Asumaa	1968	Ek.mag, företagare	L
Vice ordförande	Patrik Eriksson	1979	Ledande ungdomsledare	C
Ledamot	Johanna Häggblom	1973	Barn- och ungdomsledare	L
Ledamot	Roger Henriksson	1974	Disponent	L
Ledamot	Therese Lund	1968	Företagare	C
Ledamot	Susanne Fagerström	1967	Entreprenör	M

Gruppbeteckningar:

C Åländsk Center r.f.

L Liberalerna på Åland r.f.

MSÅ Moderat samling för Åland r.f.

HI Hållbart initiativ r.f.
ÅF Ålands framtid r.f.

Yrken som anges är de som angavs vid valet 2023 och kan sedan dess ha ändrat.
Kommunstyrelseledamöter som inte kandiderade i valet 2023 har själva angett yrke.

Revisorer

Ordförande	Katja Pettersson	Personlig ersättare
Vice ordförande	Roland Karlsson	Josefine Häggblom
Ledamot	Ingela Högman	Erika Lindqvist
Yrkesrevisor	KPMG Oy Ab / Martin Slotte	Ulf Weman

Utbildningsnämnden (5 ledamöter, ej lagstadgad)

Ordförande	Annika Humell	Personlig ersättare
Vice ordförande	Tobias Styrström	Thomas Snällström
Ledamot	Simon Rosenberg	Johanna Borgström
	Catharina Smiderstedt	Janni Altin Wilhelms
	Sven-Michael Sjöberg	Jessica Engblom
		Christoffer Sundman

Byggnads- och miljönämnden (6 ledamöter, lagstadgad, gemensam för Lemland och Lumparland)

Ordförande	Matti Lindholm	Personlig ersättare
Vice ordförande	Henrik Olofsson	Pia Eriksson
Ledamot	Erika Scott	Thomas Snällström
	Jan-Ola Karlsson	Minna Öberg
	Gun Holmström	Yngve Öst
	Anna-Greta Helsing	Nina Bengtsson
		Tomas Mörn

Tekniska nämnden (6 ledamöter, ej lagstadgad, gemensam för Lemland och Lumparland)

Ordförande	Ronny Roos	Personlig ersättare
Vice ordförande	Guy Björkqvist	Viktor Hellström
Ledamot	Glenn Karlsson	Tomas Mörn
	Tiina Robertsson	Jonas Wilhelms
	Yvonne Sundbom Korpi	Tiina Uotinen
	Gun Nordqvist-Alm	Maiken Poulsen Englund
		Majvor Blomqvist

Kommunala centralnämnden/centralvalnämnden (5 ledamöter)

Ordförande	
Vice ordförande	Nanette Karlsson
Ledamot	Jan Helin
	Niclas Eriksson
	Karin Rosenberg-Brunila
Första ersättare	Monika Engblom
Andra ersättare	Erik Blomqvist
Tredje ersättare	Nina Bengtsson

Fjärde ersättare	Titti Rönmark
Femte ersättare	Tuomas Nymark

Äldrerådet (6 ledamöter, lagstadgat, gemensamt för Lemland och Lumparland)

Ordförande	Gun Holmström
Vice ordförande	Ann-Charlotte Sundblom (Lumparland)
Ledamot	Börje Lundberg
	Anna-Lisa Sandell
	Jan-Olof Lindqvist
	Leo Löthman (Lumparland)

Ungdomsrådet (4 ledamöter, ej lagstadgat)

Ordförande	Doris Eriksson
Vice ordförande	Stella Lindbäck
	Emma Palmroos
	Elsa Carlström

Gode män för fastighetsförrättningar

Mathias Sandberg
Niclas Eriksson
Jan-Ola Karlsson
Ronny Roos
Maiken Poulsen Englund
Robert Eriksson

Lemlands kommuns representant i bildningsnämnden i Mariehamn

Representant	Personlig ersättare
Susanne Fagerström	Tobias Styrström

Nämndemän vid Ålands tingsrätt

Jenny Broman
Conny Åberg

Kommunens representanter i kommunalförbund

Kommunernas socialtjänst k.f.

Representant	Personlig ersättare
Erika Scott	Johanna Häggblom

Oasen boende- och vårdcenter k.f.

Representant	Personlig ersättare
Roger Sundman	Patrik Eriksson

Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f.

Representant	Personlig ersättare
Johanna Häggblom	Anna Janson
Maiken Poulsen Englund	Yvonne Sundbom Korpi

Ålands kommunförbund k.f.

Representant	Personlig ersättare
Gun Holmström	Tony Asumaa
Maiken Poulsen Englund	Jacob Mangwana Haagendal

Kommunens representanter i interkommunala organ, bolag och samfund**Andelsbanken för Åland**

Representant	Personlig ersättare
Torolf Beckman	Jacob Mangwana Haagendal

Ålandsbanken Abp

Representant	Personlig ersättare
Annica Sviberg	Erika Scott

Svinryggens deponi Ab

Representant	Personlig ersättare
Jacob Mangwana Haagendal	Yvonne Sundbom Korpi

Ålands Vatten Ab

Representant	Personlig ersättare
Conny Rosenberg	Glenn Karlsson

Ålands Elandelslag

Representant	Personlig ersättare
Mathias Sandberg	Anna Janson

Ålands Telefonandelslag

Representant	Personlig ersättare
Leif Englund	Yvonne Sundbom Korpi

Ålands Vindenergi Andelslag

Representant	Personlig ersättare
Roger Andersson	Gun Holmström

Ålands brand- och räddningsförbund r.f.

Representant	Personlig ersättare
Jonas Karlsson	Roger Henriksson

Åda Ab

Representant	Personlig ersättare
Yngve Öst	Annika Karlsson

Ålands Näringsliv r.f.

Representant	Personlig ersättare
Susanne Fagerström	Tiina Robertsson

Ålands skogsvårdsförening r.f.

Representant	Personlig ersättare
Anna Janson	Thomas Snällström

Westeränga fiskelag

Representant	Personlig ersättare
Jana Eriksson	Tony Asumaa

Ressumdikets dikeslag

Representant	Personlig ersättare
Agneta Sviberg	Åsa Rehn

Norråker hamnlag

Representant	Personlig ersättare
Susanne Fagerström	Jan-Ola Karlsson

Bergöhamns strandlag

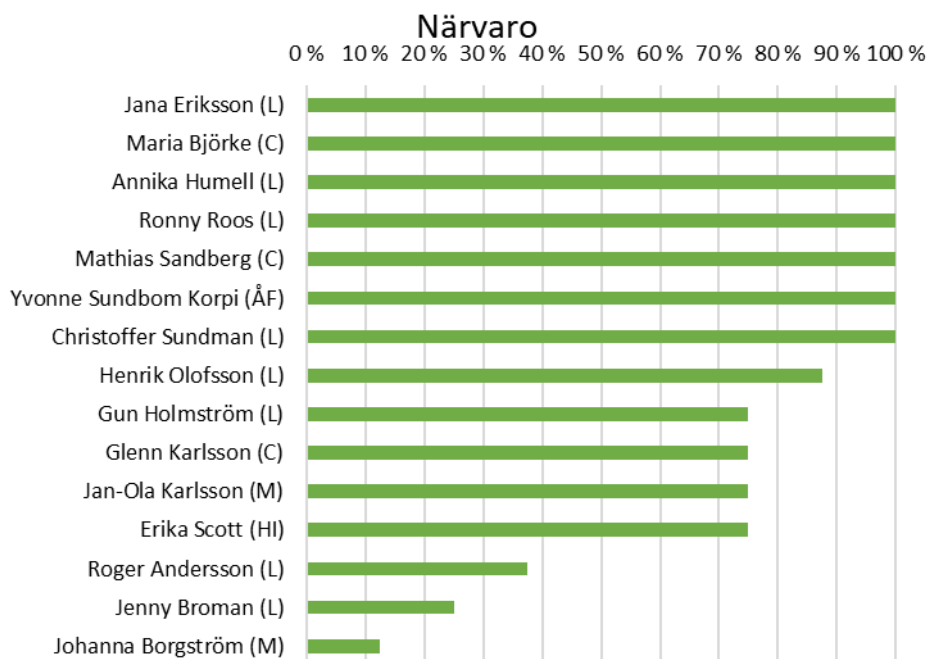
Representant	Personlig ersättare
Susanne Fagerström	Jan-Ola Karlsson

Lokalkraft Leader Åland r.f

Representant	Personlig ersättare
Roger Andersson	Viktor Hellström

Kommunfullmäktiges närvaro

I enlighet med kommunens förvaltningsstadga ska kommunfullmäktigeledamöternas närvaro under kalenderåret redovisas årligen i kommunens verksamhetsberättelse.

1.1.3 Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område

Global och nationell utveckling

Den globala ekonomin präglas fortsatt av osäkerhet, särskilt till följd av geopolitiska spänningar och handelspolitiska åtgärder, vilket påverkar konsumtion, investeringar och börsutveckling negativt. Inflationen har dock dämpats, med en global genomsnittlig nivå på cirka 4 procent vid slutet av 2024. Centralbankernas tidigare räntehöjningar har börjat avta, vilket lindrar det ekonomiska trycket för hushåll och offentliga aktörer.

Finlands ekonomi uppvisade en svag tillväxt under 2024, med en BNP-tillväxt på 0,8 procent. Inflationen dämpades kraftigt och låg i december 2024 på 0,7 procent enligt det nationella konsumentprisindexet. Arbetslösheten ökade något till 7,8 procent under 2024, men förväntas minska till 7,4 procent 2025.

På Åland minskade inflationen till 1,5 procent i december. Arbetslösheten steg något, särskilt bland unga, men antalet nyetablerade företag ökade och lönesumman inom privat sektor visade en fortsatt uppgång. Det ekonomiska läget var tudelat, där vissa branscher upplevde tillväxt, medan andra fortsatt kämpade med effekter från tidigare års prisökningar och kostnadstryck.

Åländsk kontext

De åländska kommunernas ekonomi fortsatte under 2024 att präglas av strukturella utmaningar. Osäkerheten kring skatteintäkternas utveckling består, bland annat till följd av förändringar i skatteuppbörden kopplade till vårdreformen i riket och den löpande anpassningen av Ålands skattegottgörelse. Skatteintäkterna förväntas öka med cirka 3,5 procent åren 2026 och 2027, bland annat tack vare allmänna lönejusteringar och förbättrat sysselsättningsläge. Intäkterna från samfundsskatten beräknas ha varit höga 2024 tack vare goda resultat bland flera av de större företagen, men förväntas minska något 2025 innan de ökar igen 2026 och 2027.

Kommunerna möter ett fortsatt ökat kostnadstryck från kollektivavtal, kommunalförbund och inflationsrelaterade prisjusteringar.

Regeringen Sjögrens regeringsprogram från 2023 ligger fortsatt till grund för landskapsregeringens politik. Programmet betonar behovet av att stärka kommunernas självbestämmande och minska detaljstyrning och byråkrati. Samtidigt konstateras att det ekonomiska utrymmet för generella öknings i landskapsandelarna är fortsatt mycket begränsat, vilket innebär att kommunerna även framöver behöver arbeta aktivt med kostnadskontroll och prioriteringar inom ramen för befintliga resurser.

Kommunens ekonomiska läge

Lemlands kommun redovisar ett underskott för år 2024 på cirka en miljon euro, vilket är omkring en miljon bättre än budgeterat. Det förbättrade resultatet beror i stor utsträckning på högre skatteintäkter än förväntat. Inkomstskatterna uppgick till 7,72 miljoner euro jämfört med en budget på 6,83 miljoner euro. Trots att negativa skatterättelser belastade november och december var dessa redan beaktade i Finlands kommunförbunds skatteprognos, vilken låg till grund för kommunens budgetering. De negativa skatterättelserna påverkade därför främst kommunens likviditet.

Utvecklingen på skattesidan visar att invånarnas sammanlagda lönesumma fortsatt varit stabil eller i viss mån ökat, även om exakta siffror ännu inte är tillgängliga.

Kostnadssidan präglades av fortsatta lönejusteringar enligt kollektivavtalen samt ökade räntekostnader, vilket bidrog till ett fortsatt kostnadstryck. Inflationen mattades visserligen av, men priserna på material, livsmedel och andra insatsvaror låg fortsatt på en hög nivå. Serviceproduktionens kostnader, särskilt inom ramen för kommunalförbunden, ökade även under året i en takt som ställer krav på fortsatt uppföljning och analys.

Till följd av de negativa skatterättelserna gick kommunstyrelsen ut med interna instruktioner om att begränsa inköp till endast absolut nödvändiga. Detta gjordes för att dämpa den negativa effekten på likviditeten.

Kommunalförbund

Kommunens kostnader för kommunalförbund ökade ytterligare under 2024. Framför allt har kostnaderna för socialtjänsten, som handhas av Kommunernas socialtjänst (KST), fortsatt att stiga sedan starten 2021. Eftersom kostnadsfördelningen är solidarisk har Lemland endast begränsat inflytande över kostnadsutvecklingen, vilket försvårar möjligheten till lokal kostnadsstyrning.

De sammanlagda utgifterna för kommunens andelar i olika kommunalförbund utgör en växande andel av den totala verksamhetskostnaden och behöver fortsatt följas noggrant. I en ansträngd ekonomisk situation innebär detta att de växande kostnaderna för kommunalförbunden gradvis tränger undan utrymmet för den service som fortfarande bedrivs i kommunens egen regi. Handlingsutrymmet för lokal prioritering minskar därmed successivt.

Skatteintäkter och landskapsandelar

Kommunens skatteintäkter uppgick till 7 724 296 euro år 2024, vilket är avsevärt bättre än det budgeterade beloppet på 6 834 000 euro. Det positiva utfallet förklaras främst av att kommunen vid budgeteringen följde Finlands kommunförbunds skatteprognos, där rättelsen för inkomstskatterna i november och december redan var beaktad. Skatterättelsen medförde ändå tillfälliga nedgångar i skatteflödet under årets slutskede och orsakade en ansträngd likviditetssituation i slutet av året. Kommunen nyttjade därför sin kreditlimit under slutet av året.

Utvecklingen i invånarnas lönesumma tyder på en stabil lokal arbetsmarknad, vilket också speglas i skatteutfallet. Trots den positiva avvikelsen från budgeten kvarstår osäkerheten kring framtida skatteintäkter, bland annat till följd av förändringar i uppbördssystemet på riksnivå och variationer i skattegottgörelsen till Åland.

När det gäller landskapsandelarna är systemet fortsatt föremål för diskussion. Kommuner med stor och växande utbildningssektor, såsom Lemland, kompenseras endast marginellt för sina kostnader jämfört med kommuner med en mindre utbildningssektor och kommuner med skärgårdstillägg, vilket innebär att kommuner som Lemland i praktiken får bära en oproportionerligt stor andel av kostnaderna för utbildning. En reformering av både nivå och fördelningsprinciper lyftes i den politiska diskussionen under 2024, men konkreta förändringar gjordes inte. Landskapsregeringen ser fortsättningsvis över landskapsandelssystemet och det finns i dagsläget inget besked om när eventuella ändringar kommer införas. Det begränsade ekonomiska utrymmet i landskapet innebär att kommunen även fortsättningsvis behöver förlita sig på egna skatteintäkter och god ekonomisk hushållning.

Utvecklingen inom kommunen

Lemlands befolkning uppgick vid utgången av år 2024 preliminärt till 2 133 personer, vilket innebär en ökning med sex personer jämfört med föregående år. Folkökningen består av ett födelsenetto på

+4 (16 födda och 12 avlidna), ett flyttningsnetto på +1 samt en korrigeringspost på +1. På tio år har kommunens befolkning vuxit med 190 personer, från 1 943 invånare vid utgången av 2014, vilket motsvarar en ökning med cirka 10 procent över en tioårsperiod.

Arbetsmarknaden i Lemland förblev stark under 2024. Det relativa arbetslöshetstalet uppgick till 3,2 procent i årsmedeltal, vilket är lägre än genomsnittet för Åland som helhet (4,6 procent).

Arbetslösheten i Lemland har dock ökat något jämfört med 2023, då motsvarande siffra var 2,7 procent. Trots ökningen är sysselsättningsläget fortsatt gott, särskilt i ett regionalt perspektiv.

Sammantaget visar statistiken på en fortsatt positiv befolkningstrend, om än i långsammare takt än tidigare år, samt en arbetsmarknad som fortsatt präglas av god efterfrågan på arbetskraft.

Sammanfattning

År 2024 präglades av ekonomisk osäkerhet men också av anpassning och återhållsamhet. Dessutom innebär den ökade kostnadsandelen för kommunalförbunden och osäkerheten kring skatteflödet att handlingsutrymmet för kommunalt ledd service fortsätter att krympa.

Inför 2025 står kommunen inför en fortsatt utmaning för att balansera ekonomisk försiktighet med bibehållen kvalitet i kärnverksamheten. Det kräver noggrann prioritering, tät ekonomisk uppföljning och ett kontinuerligt arbete för att påverka utvecklingen både inom kommunen och inom de samarbetsformer där kommunen ingår.

1.1.4 Väsentliga förändringar i kommunens verksamhet och ekonomi

Verksamhetsförändringar

Under året genomfördes flera betydande förändringar i kommunens verksamhet. Ett nytt ekonomisystem implementerades och togs i drift den 1 januari 2025. Implementeringen genomfördes huvudsakligen med interna resurser, med stöd från systemleverantören, och medförde ett omfattande utvecklingsarbete inom ekonomikansliet.

Inom räddningsväsendet överfördes myndighetsfunktionen från att tidigare ha varit en köptjänst från Mariehamns stad till den nybildade Ålands räddningsmyndighet. Myndigheten började sin verksamhet i maj 2024 och ansvarar för räddningsväsendets förebyggande och operativa funktioner på hela Åland.

Kommunens långvariga samarbete med Lumparlands kommun inom den byggnadstekniska sektorn omformades under året. Ett nytt samarbetsavtal ingicks, vilket innebär att Lemlands kommun från och med 1 januari 2025 renodlat säljer tjänster inom byggnadsinspektion, teknisk förvaltning och fastighetsskötsel till Lumparland. I samband med detta avvecklades de tidigare gemensamma nämnderna och kommunen förberedde en ny nämndstruktur med en byggnadsteknisk nämnd enbart för Lemlands kommun.

På skolområdet färdigställdes en ny musikal genom ombyggnation av befintliga lokaler, och ett ökat elevantal under höstterminen 2024 resulterade i att en extra klass organiserades.

Barnomsorgen påbörjade implementeringen av en ny läroplan.

Äldreomsorgen fortsatte arbeta med utökad trygghetslarmservice till äldre invånare. Dessutom trädde en ändring i landskapslagen om klientavgifter inom socialvården i kraft 1.1.2024, vilket

föranledde stora ändringar i kommunens möjlighet att ta ut avgift för service som ges till äldre kommuninvånare.

Biblioteket införde framgångsrikt meröppet, vilket förbättrade tillgängligheten för kommunens invånare, och påbörjade en omfattande övergång till RFID-teknologi för effektivare lånehantering.

Fritidsverksamheten återstartades i nya lokaler med ny fritidsledare och ett breddat aktivitetsutbud, bland annat genom projektfinansierade idrotts- och fritidsinitiativ.

Ekonomiska förändringar

Kommunens verksamhetsintäkter minskade med cirka 209 000 euro jämfört med föregående år, men detta berodde främst på engångsintäkter från försäljning av fastigheten Söderhagen under 2023. Samtidigt ökade verksamhetskostnaderna med över 520 000 euro, där ökningen huvudsakligen avsåg köp av tjänster (cirka 380 000 euro) och personalkostnader (cirka 215 000 euro). Verksamhetsbidraget försämrades med 6,57 procent jämfört med föregående år, vilket ytterligare vidgade gapet mellan intäkter och kostnader. Detta innebär att kommunen i ökande grad måste finansiera verksamheten genom skatter och landskapsandelar snarare än avgifter och försäljningsintäkter.

Kommunen fortsatte arbetet med interna effektiviseringar, men kostnadsökningarna inom kommunalförbunden, särskilt inom socialtjänsten, begränsade möjligheten att nå en reell nettobesparing.

Kommunens lånestock uppgick vid årets slut till 6 089 858 euro. Inget nytt lån upptogs under året, men kreditlimiten höjdes från 400 000 till 600 000 euro för att säkra kassalikviditeten under månaderna med kraftiga negativa skatterättelser. Räntekostnaderna steg till över 228 000 euro år 2024 jämfört med 51 200 euro år 2022, vilket belastade resultatet och likviditeten. Planenliga amorteringar om totalt cirka 442 000 euro genomfördes under året.

Kommunen uppvisar ett negativt årsbidrag om -236 382 euro, vilket innebär att årsbidraget inte täcker avskrivningarna (årsbidrag i procent av avskrivningar: -25,6 %). Kommunens kassa minskade med 1 346 477 euro, vilket avsevärt försvagade likviditeten jämfört med föregående år.

Framöver bedöms en ekonomiskt medveten investeringsplanering vara nödvändig för att återställa ett årsbidrag som kan möta investeringsbehoven och förbättra kommunens finansiella balans.

Mot bakgrund av dessa negativa ekonomiska förändringar prioriterar kommunen fortsatt uppföljning av kostnadsutvecklingen inom kommunalförbunden, intern effektivisering och en långsiktig investeringsplanering för att stärka den ekonomiska ställningen.

1.1.5 Kommunens personal

Personalstatistiken ger en samlad beskrivning över Lemlands kommuns personal och personalstruktur. Uppgifterna i personalstatistiken återspeglar situationen per 31 december 2024, där inget annat framgår. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

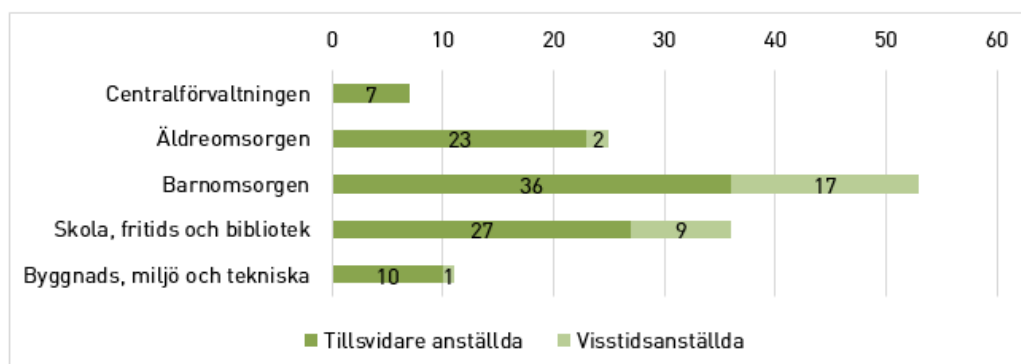
Personalantal och -struktur

Antalet anställda i Lemlands kommun var 132 (128) med fördelning över tillsvidare- och visstidsanställningar enligt diagrammet nedan. I diagrammen visas personer som var anställda inom flera enheter som en anställd. Av de anställda var 23 % tjänsteinnehavare och 77 % arbetstagare.

Antal årsarbeten i Lemlands kommun uppgick under året till 120,81 (117,1). Årsarbeten beräknas enligt följande: avlönade anställningsdagar angivna i kalenderdagar/366 * (deltidsprocenten/100).

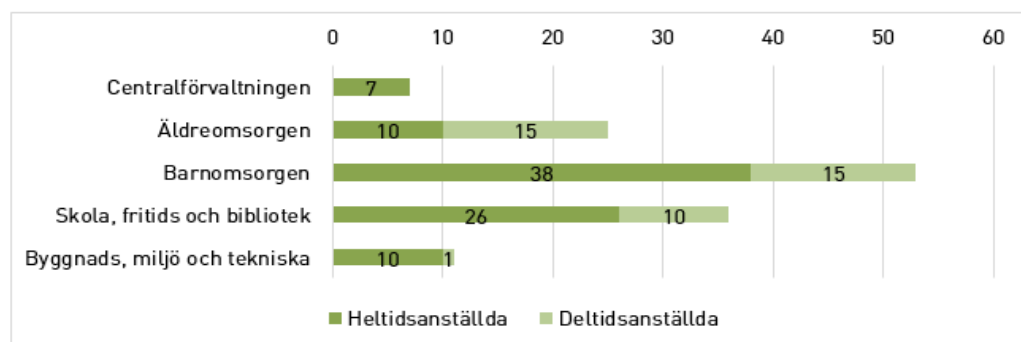
78 % (77 %) av de anställda var tillsvidareanställda och 22% (23%) visstidsanställda. Med visstidsanställda avses personer som var anställda som vikarier eller tillfälligt anställda av andra orsaker.

Sektorn med procentuellt flest visstidsanställningar var barnomsorgen. Orsakerna beror på ändrad lagstiftning inom barnomsorgen vilket skapar kompetensförsörjningsutmaningar inom sektorn. Det gäller främst rekrytering av behöriga lärare inom barnomsorgen.

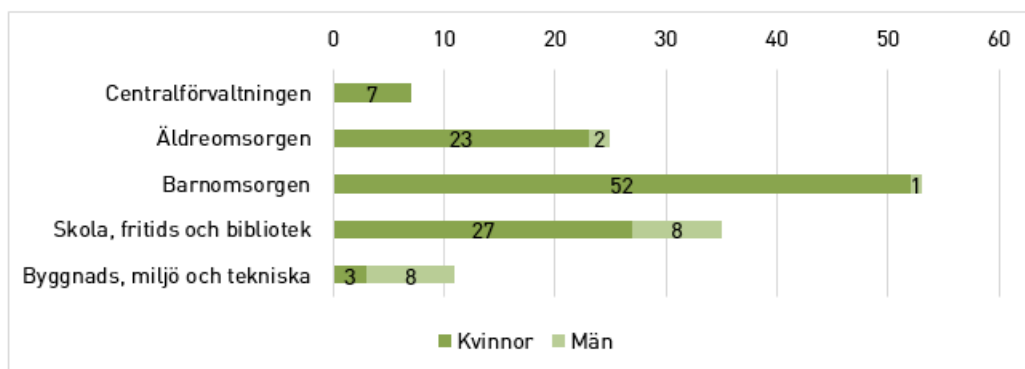
Heltids-och deltidanställda

69 % (73%) av de anställda hade en heltidstjänst och 31 % en deltidstjänst (27%). Av de heltidsanställda hade 11 % (13,8%) valt att gå ner i arbetstid, d.v.s. reducerad arbetstid. Äldreomsorgen är den sektor som procentuellt har största andelen deltidanställda. Det beror till stor del på vikariat för ordinarie arbetstagare som har reducerad arbetstid.

Könsfördelning och åldersstruktur

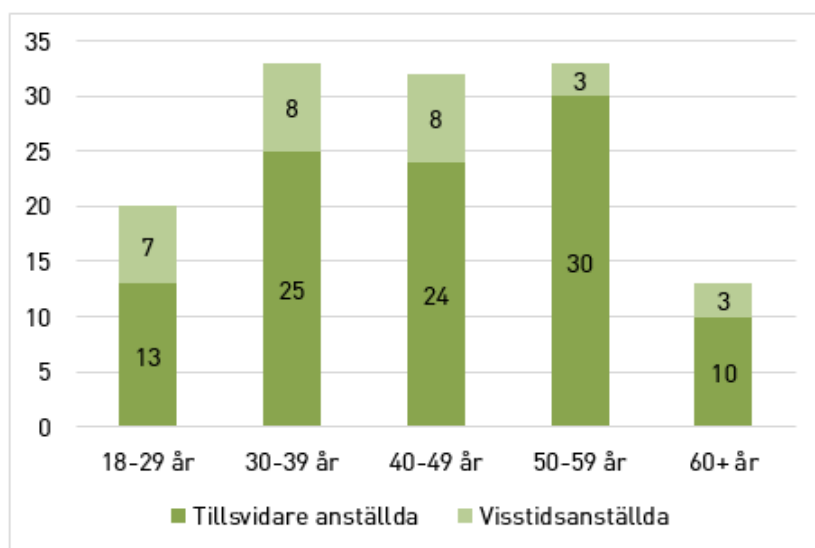
Av kommunens personal var 85 % (88 %) kvinnor och 14 % (12 %) män, fördelade över sektorerna enligt nedanstående diagram. Statistiken visar att kvinnor är tydligt överrepresenterade inom barn- och äldreomsorgen samt centralförvaltningen, medan det finns en något mer jämn fördelning mellan könen inom övriga delar av utbildningssektorn. Däremot är män överrepresenterade inom byggnadstekniska sektorn.

Medelåldern bland personalen var 43,5 år (43,8 år) och var fördelad enligt diagrammet nedan.

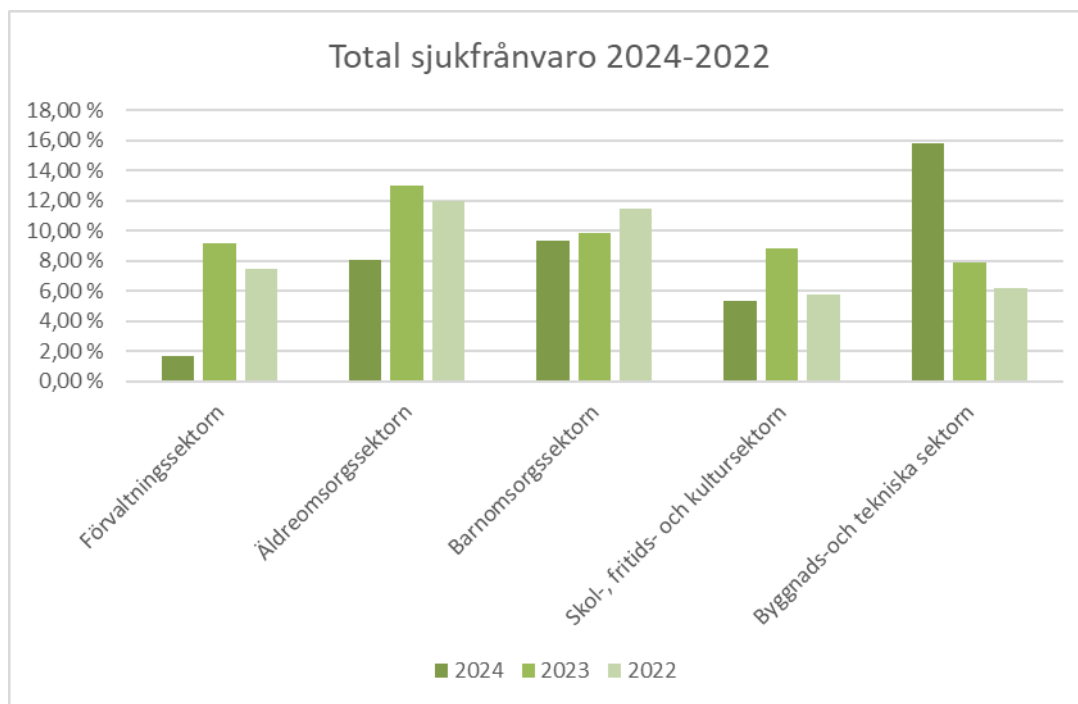
Det finns en tendens till att äldre åldersgrupper har en högre andel tillsvidareanställningar jämfört med yngre åldersgrupper.

Sektorn med procentuellt flest tillsvidareanställningar i ålder 18–29 år var äldreomsorgen där 22 % (11 %) av den totala ordinarie personalstyrkan finns i den ålderskategorin. Detta följs av barnomsorgen med 16,7 % (17 %). Procentuellt högst åldersfördelning med över 50+år av de tillsvidareanställda finns inom äldreomsorgssektorn 39% (50%), byggnadstekniska sektorn 80 % (100%) samt centraförvaltningen 57 % (50%).

Sjukfrånvaro

Statistiken för frånvaro inkluderar samtlig personal som varit anställd av Lemlands kommun under året. Sjukstatistiken nedan visar den totala sjukfrånvaron i procent och fördelat på kommunens olika sektorer från år 2024 - 2022.

Sjukfrånvaron för hela kommunen:

2024	2023	2022
8,1%	10,2%	9,3%

Den korta sjukfrånvaron (dag 1-10) står för 32,49% (30,2%) av den totala sjukfrånvaron och ökade jämfört med föregående år.

Den medellånga sjukfrånvaron (dag 11-180) står för 46,65% av den totala sjukfrånvaron. I denna kategori minskade sjukfrånvaron något under året jämfört med föregående år (47,9%).

Den långa sjukfrånvaron som överstiger 180 dagar sjönk under 2024 och står för 20,86 % (21,9 %) av det totala antalet sjukfrånvarodagar.

Totalt sjönk den totala sjukfrånvaron med 2,10 % från föregående år.

Utifrån statistiken kan konstateras att ett fortsatt arbete med effektiv rehabiliteringsprocess samt proaktivt arbetsmiljöarbete i verksamheterna är viktigt för att stärka frisknärvaron.

Övrig frånvaro

Övrig frånvaro presenteras i tabellen nedan i form av kalenderdagar. Frånvaro med anledning av familjeledighet ökade jämfört med föregående år och vård av sjukt barn ökade procentuellt med 19,23% under 2024. Frånvarodagar på grund av arbetsolycksfall ingår i statistiken över sjukfrånvaron men presenteras även i tabellen nedan. Antalet inrapporterade arbetsolycksfall under året är dock oförändrat jämfört med föregående år. Utredningen av de inrapporterade olycksfallen visar att dessa varit av sådan natur att risken för deras uppkomst inte hade kunnat minskas genom proaktiva åtgärder.

	2024	2023	2022
Övrig frånvaro	Dagar	Dagar	Dagar
Familjeledighet	1760	1349	1885
varav avlönad	137	253	87
varav oavlönad	1623	1096	1798
Vård av sjukt barn	217	182	165
Arbetsolycksfall	52	101	2
Tjänst-/arbetsledighet	512	396	989
Semesterdagar	4562	4143	3942
varav omv. av semesterpenning	508	383	363

Personalkostnader

Tabellen nedan visar kommunens lönekostnader under åren 2022–2024. Under år 2024 ökade löner och arvoden med 3,9 % d.v.s. från 5 193 645 euro till 5 397 542,65 euro, en ökning om 203 907,17 euro. Ökningen beror på kollektivavtalsenliga höjningar, vikarier för avlönad föräldraledighet, förtroendevaldas arvoden, semesterperiodiserade löner samt ökning av tillfälliga löner. Av lönesumman för år 2024 utgjorde kostnader för sjukvikarier 180 710,22 euro (204 388 euro), semestervikarier 130 473,46 euro (146 227,79 euro), föräldraledighetsvikarier 70 955,52 euro (23 132 euro) och arbets- och tjänstledighetsvikarier 233 888,17 euro (300 266,68 euro). Mötesarvoden för förtroendevalda och tjänsteinnehavare utgjorde 72 202 euro (60 626 euro).

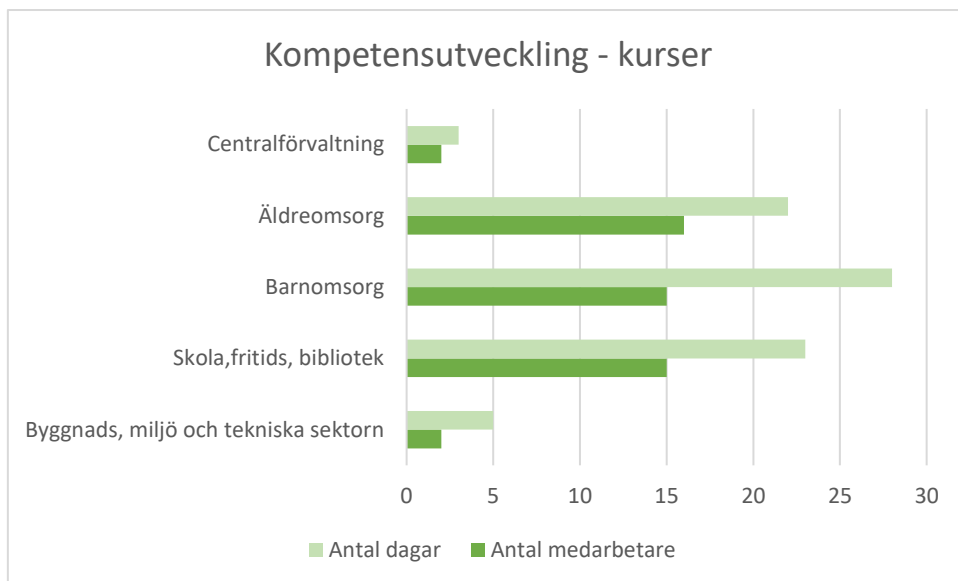
	2024	2023	2022
Löner och arvoden	-5 397 542,65	-5 193 635,48	-4 688 265,70
Pensionskostnader	-1 012 848,17	-987 017,95	-861 014,35
Övriga lönebikostnader	-121 440,33	-164 662,62	-141 819,39
Sjukförsäkringsersättningar	97 459,70	112 288,86	112 911,48
Semesterkostnadsersättningar	5 008,95	1 855,05	1 644,30
Föräldradagpenningersättning	9 348,60	24 381,04	9 011,84
Rehabiliteringsersättningar	742,40	834,80	0,00
Olycksfallsersättningar	4 467,06	5 263,42	0,00
Summa ersättningar:	117 026,71	144 623,17	123 567,62

Kompetensutveckling

Kostnader för kompetensutveckling i form av utbildningar uppgick till 30 509,52 euro (36 714 euro), vilket blev totalt 28,23 % lägre än budgeterat på 42 514 euro.

I jämförelse med föregående år var det samma antal medarbetare som deltog i heldagsutbildning, 50 medarbetare. Utöver heldagskurser har personalen deltagit i kurser och utbildningar som inte pågått en hel dag, vilket rapporteras på ett annat sätt och därmed inte presenteras i denna statistik. Antalet heldagsutbildningsdagar sjönk totalt med 18,18 %.

Fördelning av antalet medarbetare, heldagsutbildningar och sektor presenteras enligt nedanstående diagram.

1.1.6 Miljöaspekter

Lemlands kommun är sedan mars 2021 medaktör i nätverket Bärkraft och står därmed bakom Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Genom detta åtagande vill kommunen aktivt bidra till att agendan förverkligas och deltar i regelbundna medaktörsmöten för att främja dialog och samverkan över sektorsgränser i det åländska samhället.

Kommunen är även en aktiv medlem i nätverket för hållbara kommuner. Under 2024 initierades inom ramen för nätverket ett samarbete kring digital utveckling inom den kommunala sektorn, där kommundirektören från Lemland ingår som medlem i projektets styrgrupp. Satsningen på digitalisering stärker både kommunens hållbarhetsarbete och verksamhetens effektivitet.

Kommunens logotyp – en grön kvist – symboliserar strävan efter en ren och utsläppsfri miljö samt en hållbar utveckling inom alla samhällsområden. I kommunens vision betonas hållbarhetens tre dimensioner – social, ekonomisk och miljömässig – som grundläggande värden. Tyngdpunkterna i visionen lyfter särskilt fram ansvaret att förvalta Lemlands unika naturmiljöer med hav, öar och öppna landskap så att även kommande generationer kan njuta av dessa.

Lemlands kommun har sedan flera år arbetat med att effektivisera mötesprocesserna genom att tillämpa papperslösa sammanträden. Sedan 2023 sker även protokolljustering elektroniskt. Denna övergång har resulterat i betydande minskningar av både pappersförbrukning och kostnader, samtidigt som arbetsprocesserna blivit smidigare. Under 2024 vidareutvecklades detta arbete genom framtagandet av digitala e-formulär för de vanligaste tjänsterna som erbjuds kommuninvånarna. De digitala formulären fungerar som ett komplement till pappersblanketter, men statistik visar att invånarna i allt större utsträckning väljer den digitala vägen.

I kommunens olika kök används närproducerade råvaror i så stor utsträckning som möjligt, vilket bidrar till att främja lokal produktion och minska transporternas miljöpåverkan.

Avfallshanteringen är ett centralt område i kommunens miljöarbete. Kommunens verksamheter arbetar aktivt med källsortering och det läggs stor vikt vid att också informera invånare och besökare om korrekt avfallshantering. Detta sker bland annat genom "Månadens miljötips" i kommunens infoblad och genom uppdaterade informationsanvisningar vid återvinningsstationerna. I slutet av 2024 tecknade kommunen dessutom avtal med Finlands Förpackningsproducenter Ab

avseende återvinning av kartong-, pappers-, glas-, metall-, plast- och träförpackningar, vilket ytterligare stärker återvinningsarbetet.

Byggnads- och miljösektorn har under året fortsatt sitt arbete för en hållbar samhällsutveckling, bland annat genom tillsyn och rådgivning kring enskilda avloppsanläggningar och avfallshantering. Den nya avfallslagen som trädde i kraft betonar vikten av källsortering, avfallsförebyggande åtgärder och ökad kontroll över septiktömningar. Planläggningsarbetet i kommunen präglas av en strävan efter trivsamma och miljömässigt hållbara miljöer. Ändringar i byggnadslagstiftningen, där krav på energieffektivisering av nya byggnader skärpts, beaktas också i det lokala planeringsarbetet. En del av kommunens åkermarker brukas ekologiskt, vilket bidrar till en hållbar livsmedelsproduktion.

Tekniska sektorn har aktivt stött arbetet med hållbar utveckling genom användning och försäljning av bioenergi från närvärme samt genom åtgärder för energieffektivisering. Sedan 2013 är samtliga kommunala fastigheter i centrum anslutna till närvärmenätet, och Saltkråkan samt kommundgården har utrustats med bergvärmeanläggningar. Detta har medfört ett tydligt trendbrott bort från oljeberoende och lett till både ekonomiska besparingar och minskade koldioxidutsläpp. Utöver detta har solcellsanläggningar installerats på grundskolan, Sveagården och daghemmet Saltkråkan.

Kommunens satsningar på en hållbar vatten- och avloppsförsörjning fortsätter. Antalet avloppsabonnenter ökar stadigt och det kommunala avloppsnätet byggs successivt ut. Lemlands kommun deltar även i ett gemensamt projekt tillsammans med andra kommuner och Ålands Vatten för att främja en långsiktigt hållbar VA-sektor på Åland.

1.1.7 Uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen

Lemlands kommun står fortsatt inför betydande ekonomiska utmaningar under de kommande åren. Trots att skatteutfallet för 2024 blev bättre än förväntat, redovisar kommunen ett underskott på cirka en miljon euro. Det är det svagaste ekonomiska resultatet sedan åtminstone 2015 och en tydlig indikation på att den ekonomiska balansen inte är återställd. Även om underskottet är mindre än det som budgeterades, utgör det en avsevärd belastning i relation till kommunens totala verksamhetsvolym.

Utvecklingen av skatteintäkter, personalkostnader och demografiska faktorer kommer att ha stor inverkan på kommunens framtida ekonomiska förutsättningar. Detta ställer krav på kontinuerlig uppföljning, tydlig prioritering och ett systematiskt arbete för att möta både stigande kostnader och ökade kvalitetskrav i verksamheterna.

Ekonomisk planering 2025–2027

Inför 2025 har kommunen fastställt en höjd inkomstskattesats om 17,70 procent. Denna nivå ligger även till grund för beräkningarna i hela den ekonomiska planperioden. I budgeten för 2025 beräknas skatteintäkterna uppgå till 9 286 000 euro. Enligt Finlands kommunförbunds prognoser väntas skatteintäkterna öka till 9 402 000 euro år 2026 och 9 962 000 euro år 2027. Dessa belopp inkluderar inte källskatt, som i Lemland normalt uppgår till cirka 45 000 euro årligen.

I budgeten för 2025 har kommunen planerat för ett årsbidrag om 607 909 euro och ett underskott på 307 671 euro. Motsvarande siffror i den ekonomiska planen är 654 868 euro i årsbidrag och -270 712 euro i resultat för 2026, samt 1 103 606 euro i årsbidrag och ett positivt resultat om 173 026 euro för 2027. Planperioden är dock endast schablonmässigt beräknad med en årlig ökning om 1 procent för såväl verksamhetskostnader som verksamhetsintäkter. Den successivt förbättrade resultatnivån

speglar en målsättning att gradvis stärka den finansiella ställningen, men de planerade underskotten under de två första åren innebär fortsatt begränsat handlingsutrymme, vilket i praktiken ställer krav på återhållsamhet, noggrann ekonomisk uppföljning och god framförhållning i prioriteringar.

Sammantaget ger dessa antaganden ett visst planeringsutrymme, men de är samtidigt beroende av yttre faktorer såsom konjunkturutveckling, sysselsättningsgrad och förändringar i skatte- och landskapsandelssystemet.

Kommunens befolkning har varit relativt stabil sett till totalt invånarantal under de senaste åren, men den demografiska strukturen har förändrats. Antalet invånare i arbetsför ålder (15–64 år) har minskat från 1 293 personer år 2020 till 1 266 år 2023. Samtidigt har antalet personer som är 65 år eller äldre ökat från 385 till 418, vilket motsvarar en ökning om drygt 8,5 procent. Denna utveckling påverkar både skattebasen och efterfrågan på kommunal service, särskilt inom äldreomsorgen. Den demografiska förändringen medför behov av fortlöpande anpassning inom områden som bemanning, utbildning, serviceutbud och planering av vård- och omsorgstjänster.

I budgeten för 2025 har kommunen även fastställt två verksamhetsmål med särskild betydelse för den ekonomiska planeringen:

- Att förbättra och upprätthålla en långsiktigt hållbar ekonomi genom ansvarsfull budgetering, minskad skuldsättning och optimerad resursanvändning. Måluppfyllelsen ska följas upp med hjälp av nyckelindikatorer såsom årliga, modesta överskott, en lägre andel lånefinansiering samt ökad effektivitet i kostnadsdrivande processer.
- Att säkerställa kostnadseffektivitet i olika arbetsuppgifter genom att analysera och jämföra kommunens egna personalkostnader med motsvarande kostnader för köpta tjänster. Målet är att skapa ett mer tillförlitligt beslutsunderlag inför framtida val av organisations- och resurslösningar.

Tillsammans syftar dessa mål till att stärka kommunens finansiella stabilitet, skapa ett ökat handlingsutrymme och säkerställa ett långsiktigt hållbart resursutnyttjande. Det förbättrade skatteutfallet för 2024 ger visst andrum, men den övergripande ekonomiska situationen förutsätter fortsatt försiktighet, disciplin och strategisk styrning.

Personal och löneutvecklingsprogram

Personalkostnaderna utgör en betydande andel av kommunens totala verksamhetskostnader och är därmed en central faktor i den ekonomiska planeringen. Den nu gällande avtalsperioden för kommunens kollektivavtal löper till och med den 30 april 2025. Nya avtal förhandlas av Kommunala avtalsdelegationen, som är arbetsgivarsidans representant i avtalsförhandlingarna och verkar inom ramen för Ålands kommunförbund. Delegationen företräder hela det åländska kommunfältet i frågor som rör anställningsvillkor enligt landskapslagen om tjänste- och arbetskollektivavtal.

Under 2024 genomfördes flera lönejusteringar som påverkat kommunens kostnadsutveckling:

- Från och med den 1 juni 2024 genomfördes en allmän lönejustering på 2,67 procent inom avtalen AKTA och TS.
- Samtidigt genomfördes en lokal justering om 1,33 procent. Inom AKTA fördelades denna till barnomsorg och äldreomsorg, medan den inom TS tillämpades som en generell justering.

- För UKTA-området har kommunen avsatt 10 000 euro i budgeten för att täcka retroaktiva ersättningar kopplade till den nya arbetsvärderingsmodell som är under införande. Enligt gällande avtalsinformation beräknas modellen medföra justeringar motsvarande 2,52 procent av lönekostnaderna för perioden augusti–december 2024.

För perioden 2025–2027 finns centralt avtalade lönejusteringspotter inom ramen för det nationella löneutvecklingsprogrammet: 0,8 procent år 2025, 0,8 procent år 2026 och 1,2 procent år 2027. Dessa potter utgör dock miniminivåer. Pågående förhandlingar om kommande avtalsperioder kan leda till ytterligare justeringar som påverkar såväl lönekostnadsnivån som kommunens framtida planering. Osäkerheten kring fördelning och tillämpning av dessa potter utgör därmed en potentiell risk i den ekonomiska bedömningen för kommande år.

Investeringar och finansiering

Under perioden 2025–2027 planerar Lemlands kommun nettoinvesteringar till ett sammanlagt belopp om cirka 1,17 miljoner euro. Investeringsnivån är jämnt fördelad över planperioden, med 378 350 euro budgeterat för 2025, 328 350 euro för 2026 och 462 350 euro för 2027.

En betydande andel av investeringarna avser kommunens fastighetsbestånd, med särskilt fokus på Lemlands grundskola. Inom den tekniska sektorn utgör satsningar på grundläggande infrastruktur ett prioriterat område. Kommunalvägar är planerade till 100 000 euro per år, totalt 300 000 euro. Därtill kommer investeringar i vatten- och avloppssystem, inklusive pumpstationer och ledningsnät, samt inköp av digitala flödesmätare. Ytterligare investeringar riktas till återvinningsstationer och förnyelse av maskinparken.

Samtliga investeringar är budgeterade som nettobelopp, det vill säga efter beaktande av eventuella externa bidrag. De planeras i huvudsak att finansieras genom kommunens egna medel i kombination med nyupptagna lån. Med hänsyn till det aktuella driftsunderskottet är det av särskild vikt att investeringarna prioriteras strategiskt och att deras långsiktiga driftseffekter, såsom ökade underhållsbehov eller personalkostnader, bedöms noggrant i beslutsfattandet.

Lagstiftning och extern påverkan

Ålands landskapsregering remitterade under 2024 ett nytt lagförslag om trygghet av kommunal service. Syftet med förslaget är att säkerställa att kommuninvånarna även framöver får tillgång till lagstadgade tjänster, även i de fall där en kommun inte längre har ekonomiska eller organisatoriska förutsättningar att fullgöra sina uppgifter. Lagförslaget överlämnades till lagtinget i början av april 2025.

För att landskapsregeringen ska kunna vidta särskilda åtgärder enligt lagen, exempelvis att tillsätta en oberoende utvärderingsgrupp eller att initiera en sammanslagningsutredning, krävs att vissa kriterier är uppfyllda. Dessa kriterier baseras på tre ekonomiska nyckeltal, vars utveckling över tid används för att bedöma kommunens finansiella funktionsförmåga.

De tre nyckeltalen anges i lagförslaget enligt följande:

1. **Akkumulerat överskott eller underskott i balansräkningen**
Nyckeltalet visar huruvida kommunen har ett ackumulerat underskott i balansräkningen. Kriteriet för att anses ha en synnerligen ansträngd ekonomi uppfylls om ett ackumulerat underskott kvarstår under tre på varandra följande år. Ett långvarigt underskott indikerar att kommunens kostnader under längre tid överstigit dess intäkter.

Analys: Lemlands kommun har haft ett positivt ackumulerat överskott under den senaste treårsperioden, även om överskottet minskade kraftigt under 2024. Kriteriet för synnerligen ansträngd ekonomi är inte uppfyllt.

2. **Årsbidrag i förhållande till avskrivningar**

Nyckeltalet mäter kommunens förmåga att täcka avskrivningarna med det egna kassaflödet. Kriteriet för en synnerligen ansträngd ekonomi uppfylls om nyckeltalet i medeltal för de tre senaste åren visar under 80 procent, då anses det indikera otillräcklig resultatutveckling och därmed ett ekonomiskt svaghetstecken. Kriteriet uppfylls om nyckeltalet understiger gränsvärdet under två på varandra följande år.

Analys: Medeltalet för de tre senaste åren (2022–2024) uppgår till 58,6 %, vilket understiger gränsvärdet. För perioden 2021–2023 uppgick medeltalet till 93,4 %. Kriteriet är således ännu inte uppfyllt, men trenden är negativ och kan snabbt leda till att kriteriet uppfylls om även 2025 visar svaga värden.

3. **Soliditet (soliditetsgrad)**

Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. En soliditet under 50 procent betraktas som svag. Kriteriet uppfylls om soliditeten understiger gränsvärdet under två på varandra följande år.

Analys: Soliditeten understeg gränsvärdet både år 2023 (43 %) och 2024 (40 %). Kriteriet för svag soliditet är därmed uppfyllt.

För att en kommun ska anses befinna sig i en synnerligen ansträngd ekonomisk situation enligt lagförslaget krävs att antingen nyckeltal 1 (ackumulerat underskott) visar negativa värden tre år i följd, eller att både nyckeltal 2 (årsbidrag/avskrivningar) och nyckeltal 3 (soliditet) uppvisar svaga värden under två år i följd.

Lemlands kommun uppfyller i nuläget endast kriteriet för svag soliditet. Kriterierna för ackumulerat underskott och svagt årsbidrag är ännu inte uppfyllda, men årsbidragets utveckling visar på en försvagad ekonomisk ställning. Om den negativa trenden fortsätter kan kommunen inom kort riskera att uppfylla även detta kriterium.

Sammanfattning

Det förbättrade skatteutfallet för 2024 ger visst andrum i kommunens ekonomiska planering. Samtidigt visar helhetsbilden att det inte är tillräckligt för att motverka den strukturella obalans som präglar ekonomin. Underskottet på cirka en miljon euro är det största på över ett decennium och tydliggör behovet av fortsatta anpassningsåtgärder.

För att återställa en ekonomiskt hållbar position krävs ett målmedvetet och långsiktigt arbete. Kommunen behöver fortsätta stärka sin ekonomiska styrning genom löpande uppföljning, effektivare resursanvändning och tydliga prioriteringar i såväl den löpande verksamheten som i kommande investeringar. Den samlade ekonomiska utvecklingen understryker vikten av att alla beslut utgår från helhetsperspektiv, framförhållning och långsiktig hållbarhet.

1.1.8 Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer som inverkar på verksamhetens utveckling

Lemlands kommun identifierar, analyserar och hanterar risker utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer för intern kontroll och riskhantering. Riktlinjerna delar in risker i fyra huvudgrupper: strategiska risker, ekonomiska risker, operativa risker och skaderisker. Inom varje kategori kan det finnas både interna och externa riskfaktorer.

Klassificeringen av risknivåer i kommunen sker enligt den metodik som redovisas i avsnitt 1.2.

Identifierade strategiska risker och åtgärder

Strategiska risker är risker som hotar kommunens långsiktiga målsättningar och förmåga att förverkliga dem.

Kommunens långsiktiga utveckling är starkt sammankopplad med yttre påverkansfaktorer som står utanför kommunens direkta kontroll. Det medför att kommunen i hög grad har att förhålla sig till och anpassa sig till förändringar i omvärlden. De senaste åren har tendenserna varit att påverkansfaktorerna framför allt har medfört ökade kostnader, minskade intäkter eller större utmaningar att planera långsiktigt och ekonomiskt effektivt. Det innebär att allt högre krav ställs på kommuners förmåga att effektivisera och rationalisera sin serviceproduktion till en lägre kostnad, vilket även i många fall medför ett behov av att sänka servicenivån på den kommunala basservicen till kommuninvånarna.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina och andra oroligheter i omvärlden fortsätter påverka konjunkturläget och inflationen, vilket påverkar kommunens verksamhet i stor utsträckning. Det här visar att kommunen måste fortsätta förbereda sig på olika slags risker på förhand, även om omvärlden tenderar vara mer komplex och oförutsägbar.

De senaste åren har Ålands landskapsregering utrett och lagstiftat om flertalet reformer som i väsentlig omfattning påverkar kommunerna. Samtidigt har ny lagstiftning antagits inom flera kommunala verksamhetsområden, vilket ytterligare ställer krav på kommunen att förändra interna processer och bedömningar för att leva upp till lagstadgade krav och förväntningar.

Under 2025 förväntas Ålands lagting besluta om ny lagstiftning om tryggnad av kommunal service. Med en sådan lagstiftningen skärps kraven på kommunernas ekonomi så att tvingande åtgärder kan vidtas av Ålands landskapsregering om kommunerna uppfyller vissa fördefinierade ekonomiska nyckeltal.

Lemlands kommun har varit en tillväxtkommun, men under de senaste tre åren har befolkningsutvecklingen varit marginell. I jämförelse med andra åländska kommuner har Lemland fortfarande en ung befolkningsstruktur, men även Lemlands möter en allt snabbare åldrande befolkning. Befolkningens åldersstruktur är förenad med en risk i och med att andelen personer över 65 år i relation till befolkningen i arbetsför ålder kommer att öka ytterligare.

Som åtgärder för de väsentliga strategiska riskerna har Lemlands kommun ett fortsatt fokus på strategisk resursfördelning, en fortsatt omvärldsbevakning som omsätts till en intern analys och Lemland fortsätter föra en aktiv dialog med lagstiftaren om lagstiftningsreformer.

Identifierade ekonomiska risker och åtgärder

Ekonomiska risker omfattar risker för obalans mellan utgifter och inkomster samt osäkerheter i kommunens finansiering.

En central ekonomisk risk för Lemlands kommun är utvecklingen av samfundsskatten. Kommunens samfundsskatteintäkter är förhållandevis låga jämfört med andra åländska kommuner av samma storlek och en sviktande utveckling ger kommunen också sämre ekonomiska förutsättningar och kan påverka kommunens attraktionskraft.

En annan betydande ekonomisk risk är att årsbidraget inte räcker till för att finansiera investeringarna och finansieringsunderskottet måste då täckas med låneupptagning. Investeringsbehovet måste därför nogg kartläggas och planeras med långsiktighet, för att undvika oförutsedda stora investeringskostnader som saknar egen finansiering. Investeringarna ska dock också ses som en riskhanteringsåtgärd som förbättrar egendomens värde och behåller kommunens egendom i ett säkert skick.

Osäkerheter i omvärlden kan medföra nya förändringar i referensräntor för lån med rörlig ränta. Ränterisker innebär en snabb förändring av marknadsräntorna. Detta påverkar kommunens finansnetto negativt. Därmed bör ränteriskstrategin utgöra en balanserad kombination av rörlig och fast räntebindning. Vid val av ränteriskstrategi bör man fokusera på hur känsligt kommunens kassaflöde och resultat är för räntemarknaden sett ur ett längre tidsperspektiv. Målet med ränteriskhanteringen är att långsiktigt åstadkomma bästa möjliga finansnetto i kommunen inom ramen för de risktaganden som fastställs i de finansiella riktlinjerna. Kommunens större lån baserar sig på en årlig skuldränta.

Finansieringen i kommunen behöver planeras eftersom utgifter och inkomster realiserar vid olika tidpunkter. I vilken mån kommunens finansiering räcker för utgifterna på årsnivå framgår av finansieringsanalysen. Finansieringsanalysen upprättas i samband med budgeten och bokslutet. Kommunens likviditet anses vara tillräcklig om kommunen har likvida medel som motsvarar 10–15 dagars kassautgifter.

Som åtgärder för de väsentliga ekonomiska riskerna arbetar kommunen med en utvecklad struktur för investeringsplanering, en balanserad ränteriskstrategi med kombination av rörlig och fast ränta och en målsättning för likviditeten är att ha minst 10-15 dagars kassautgifter.

Identifierade operativa risker och åtgärder

Operativa risker rör interna processer, resurser, personal, system och avtal. I en liten kommun med begränsade personalresurser kan operativa risker snabbt påverka verksamhetskontinuiteten.

Då kommunens förvaltning är liten i förhållande till det kommunala ansvarsområdet finns det oftast bara utrymme för en specialist per verksamhetsområde, eller en generalist inom ett brett verksamhetsområde. Det här medför att förvaltningen är mycket personberoende och sårbar redan vid kortare frånvaro av ledande tjänsteinnehavare. Kommunen arbetar med att minska personberoendet genom att dokumentera arbetsprocesser och säkerställa att vikarier finns för alla väsentliga arbetsuppgifter.

Vid årsskiftet 2024/2025 bytte kommunen ekonomisystem. I samband med implementeringen och ibruktagningen genomfördes ett omfattande antal tester och avstämningar för att säkerställa att det nya ekonomisystemet fungerade innan det togs i produktion.

Som åtgärder för de väsentliga operativa riskerna har kommunen dokumenterat arbetsprocesser och eftersträvar ett systematiskt vikariestöd för nyckelfunktioner.

Identifierade skaderisker och åtgärder

Skaderisker är oväntade händelser som kan leda till olyckor, förluster eller skadestånd.

Lemlands kommun hanterar dessa genom både egendomsförsäkringar och olycksfallsförsäkringar. Kommunen arbetar också systematiskt med arbetsmiljöarbete som en skadeförebyggande åtgärd.

Bedömning av utveckling över tid

Jämfört med föregående år bedöms den strategiska risknivån vara fortsatt hög till följd av externa faktorer. De ekonomiska riskerna har minskat något till följd av sjunkande räntor, men påverkas också av pressade intäktsramar. De operativa riskerna är oförändrade men kräver fortsatt aktivt arbete med redundans och kompetensöverföring. Kommunstyrelsen följer dessa utvecklingar löpande och säkerställer att de integreras i planeringen för verksamhet och budget.

1.2 Redogörelse för hur kommunens interna kontroll och riskhantering ordnats

Syftet med den interna kontrollen och riskhanteringen i Lemlands kommun är att säkra att kommunens resurser används lagenligt, ekonomiskt och ändamålsenligt samt att kommunens tillgångar skyddas. Intern kontroll och riskhantering är integrerade delar av kommunens styrning och uppföljning och utgör viktiga verktyg för att uppnå verksamhetsmässiga och ekonomiska mål.

Organisation och ansvar

Kommunfullmäktige har antagit övergripande riktlinjer för intern kontroll och riskhantering. Det operativa ansvaret för att ordna och verkställa kontrollen vilar på kommunstyrelsen, som har fastställt särskilda anvisningar under år 2024. Dessa anvisningar utgör ett stöd för sektorerna i att identifiera, analysera, hantera och rapportera risker inom sina respektive ansvarsområden.

Ansvaret är fördelat enligt följande:

- Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer och beslutar om budget och verksamhetsmål.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna, övervaka och fatta beslut om åtgärder kopplade till riskhantering samt sammanställa en årlig internkontrollplan.
- Nämnder och ledande tjänsteinnehavare genomför årliga riskanalyser, rapporterar betydande risker och vidtar förebyggande åtgärder inom sina områden.
- All personal har ansvar att följa fastställda rutiner och rapportera avvikelser och brister i verksamheten.

Riskhanteringsprocess och internkontrollplan

Kommunen tillämpar ett processorienterat årshjul för riskhantering som är kopplat till budget- och verksamhetsprocessen. Riskhanteringsprocessen följer ett cykliskt schema som innefattar fyra faser: identifiera, analysera, hantera och rapportera. Under april–maj genomför sektorerna en riskanalys med hjälp av ett gemensamt verktyg. Risker bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens (skala 1–5), vilket ger ett riskvärde mellan 1 och 25. Risker kategoriseras därefter i gröna (accepterade), gula (bevakade), orangea (åtgärdskrävande) och röda (kritiska) nivåer.

De mest väsentliga riskerna samlas i en årlig internkontrollplan, som fastställs av kommunstyrelsen. Planen specificerar:

- Vilka processer eller rutiner som ska kontrolleras,
- Ansvariga personer,
- Metoder för kontroll (t.ex. dokumentgenomgång, stickprov),
- Tidpunkt för genomförande och
- Eventuella åtgärder för att hantera identifierade risker.

Planen är ett verktyg för att omsätta riskhantering i konkret verksamhetsutveckling och används även som underlag vid formulering av nya verksamhetsmål i budgetarbetet.

Uppföljning och rapportering

Under januari–mars sammanställer nämnderna redogörelser över det gångna årets mest betydande risker, åtgärder och kvarstående brister. Dessa redogörelser baseras på dokumenterat underlag från kontrollaktiviteter som utförts under året. De överlämnas till allmänna kansliet, som tillsammans med ekonomikansliet och personalkansliet sammanställer ett underlag till kommunstyrelsen.

I verksamhetsberättelsen redogör kommunstyrelsen för sin bedömning av:

- De mest betydande riskerna och osäkerhetsfaktorerna,
- Hur den interna kontrollen och riskhanteringen har ordnats,
- Vilka åtgärder som vidtagits för att hantera brister.

Övriga kontrollåtgärder

Kommunen använder ett elektroniskt fakturahanteringssystem med flera steg för granskning och godkännande, vilket stärker den interna kontrollen vid utbetalningar. IT-risker hanteras genom extern serverdrift i brandsäkra utrymmen, daglig säkerhetskopiering samt ett pågående arbete med elektronisk avtalshantering.

Bedömning av nuläge och utvecklingsbehov

Kommunstyrelsens bedömning är att kommunens risker för närvarande är på en acceptabel nivå och att intern kontroll är tillräckligt ordnad. Samtidigt finns ett behov av att ytterligare stärka det processorienterade arbetet och skapa bättre översikt över tvärsektoriella risker. Den årliga internkontrollplanen kommer att utvecklas successivt för att förbättra kommunens förmåga att förebygga, identifiera och åtgärda risker.

De risker och osäkerhetsfaktorer som bedömts i avsnitt 1.1.8 utgör grunden för de kontrollåtgärder och uppföljningar som redogörs för i detta avsnitt. Riskhanteringsarbetet är därmed integrerat i hela styrkedjan, från analys till budget och uppföljning.

1.3 Räkenskapsperiodens resultat och finansiering av verksamheten

1.3.1 Räkenskapsperiodens resultat

Extern resultaträkning (1000 euro)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetsintäkter	2 195	2 404
Verksamhetskostnader	-14 052	-13 530
Verksamhetsbidrag	-11 857	-11 126
Skatteinkomster	8 255	8 738
Landskapsbidrag	3 572	3 479
Finansiella intäkter och kostnader	-206	-202
Årsbidrag ¹⁾	-236	889
Avskrivningar	-922	-859
Räkenskapsperiodens resultat	-1 159	30

1) Anger hur mycket internt tillförda medel som återstår att användas för investeringar, placeringar och amorteringar efter det att de löpande utgifterna har betalats.

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetsintäkter i % av verksamhetskostnaderna ¹⁾	15,6 %	17,8 %
Årsbidraget i % av avskrivningarna ²⁾	-25,6%	103,5%
Invånarantal 31.12	2 134	2 127
Årsbidrag euro/invånare	-111	418
Verksamhetsbidrag euro/invånare	5 556	5 231

1) Beskriver hur stor procent av verksamhetskostnaderna som täcks av verksamhetsintäkterna.

2) Visar i vilken grad kommunens årsbidrag räcker till för finansiering av avskrivningarna.

Grundantagandet är att den interna finansieringen är tillräcklig om årsbidraget

är minst lika stort som avskrivningarna på anläggningstillgångarna, d.v.s. 100 %.

Är nyckeltalet under 100 % visar det att den interna finansieringen inte räcker till.

1.3.2 Finansiering av verksamheten

FINANSIERINGSANALYS (1000 euro)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	-236	889
Korrektivposter till internt tillförda medel	-4	-231
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringsutgifter	-759	-116
Investeringsutgifter i aktier		
Finansieringsandelar för investeringar	200	0
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	14	260
Verksamhetens och investeringarnas flöde	-786	802
Kassaflödet för finansieringens del		
Förändringar av utlåningen		
Ökning av utlåningen		
Minskning av utlåningen		
Förändringar av lånestocken		
Ökning av långfristiga lån		
Minskning av långfristiga lån	-62	-442
Förändringar av kortfristiga lån	-380	-71
Förändring av eget kapital		
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändring av förvaltade medel och kapital		
Förändring av omsättningstillgångar		
Förändring av fordringar	-57	62
Förändring av räntefria skulder	-61	139
Kassaflödet för finansieringens del	-560	-311
Förändring av likvida medel	-1 346	491
Kassamedel 31.12	-796	1 346
Kassamedel 1.1	1 346	855

FINANSIERINGSANALYSENS NYCKELTAL	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Intern finansiering av investeringar, % ¹⁾	-44 %	-459 %
Intern finansiering av kapitalutgifter, % ²⁾	-25 %	764 %
Lånesköteselbidrag ³⁾	-0,03	1,68

¹⁾ anger hur stor del av den egna anskaffningsutgiften för investeringar som finansierats med internt tillförda medel.

²⁾ utvisar årsbidragets procentuella andel av det totala beloppet av egna anskaffningsutgifter för investeringar, nettoökningen av utgivna lån och amortering på lån.

³⁾ visar om kommunens interna finansiering täcker räntor och amorteringar på främmande kapital. Bör vara 1 eller större.

1.4 Den finansiella ställningen och förändringar i den

BALANSRÄKNING (1000 euro)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
AKTIVA	15 563	17 235
A BESTÅENDE AKTIVA	14 603	14 975
I Immateriella tillgångar	157	174
Övriga utgifter med lång verkningstid	157	174
II Materiella tillgångar	13 887	14 243
Jord- och vattenområden	1 279	1 289
Byggnader	8 375	8 659
Fasta konstruktioner	2 790	2 840
Maskiner och inventarier	322	134
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar	25	92
Vägar, gator och parkområden	1 095	1 229
III Placeringar	558	558
Aktier och andelar	498	498
Övriga fordringar	61	61
B FÖRVALTADE MEDEL	500	509
Statens uppdrag	0	5
Donationsfondernas särskilda täckning	0	0
Övriga förvaltade medel	499	504
C RÖRLIGA AKTIVA	461	1 750
II Fordringar	462	405
Kortfristiga fordringar	-	-
Kundfordringar	244	198
Lånefordringar	-	-
Övriga fordringar	94	102
Resultatregleringar	125	105
IV Kassa och bank	-1	1 346

BALANSRÄKNING (1000 euro)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
PASSIVA	15 563	17 235
A EGET KAPITAL	6 268	7 426
I Grundkapital	3 694	3 694
III Uppskrivningsfond	7	7
IV Överskott från tidigare räkenskapsperioder	3 726	3 696
V Räkenskapsperiodens under-/överskott	-1 159	30
D FÖRVALTAT KAPITAL	500	509
Statliga uppdrag	0	5
Donationsfondernas särskilda täckning	0	0
Övrigt förvaltad kapital	499	504
E FRÄMMANDE KAPITAL	8 796	9 299
I Långfristigt	6 622	6 641
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	5 146	5 208
Övriga långfristiga skulder	1 476	1 434
II Kortfristigt	2 175	2 658
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	62	442
Lån från övriga kreditgivare	440	440
Erhållna förskott	-	-
Leverantörsskulder	353	555
Övriga kortfristiga skulder	358	362
Resultatregleringar	962	859
Utredningskonto		

BALANSRÄKNINGENS NYCKELTAL	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Soliditetsgrad, % ¹⁾	40%	43%
Finansieringsförmögenhet, euro/inv ²⁾	-3 904 €	-3 536 €
Relativ skuldsättningsgrad ³⁾	77%	82%
Lånestock 31.12, (€'000)	5 648 €	6 090 €
Lån euro/invånare 31.12	2 645 €	2 852 €
Invånarantal 31.12	2 134 st	2 127 st

1) Visar kommunens förmåga att bära underskott och kapacitet att klara av sina åtaganden på lång sikt. En genomsnittlig soliditetsgrad på 70 % kan anses vara ett eftersträväsvärt mål inom den kommunala ekonomin.

2) Visar om de likvida tillgångarna räcker till för återbetalning av det främmande kapitalet. En negativ differens visar det främmande kapital per invånare som inte kan täckas med finansieringstillgångarna.

3) Anger hur stor del av kommunens driftsinkomster som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet. Ett lägre nyckeltal för skuldsättning påvisar bättre möjlighet för kommunen att klara av skuld amortering med inkomstfinansiering.

1.5 Totala inkomster och utgifter

INKOMSTER	Bokslut 2024		UTGIFTER	Bokslut 2024	
	(1000 euro)	%		(1000 euro)	%
Ordinarie verksamhet			Ordinarie verksamhet		
Verksamhetsintäkter	2 195	15,4%	Verksamhetskostnader	-14 052	90,0%
Skatteinkomster	8 255	57,9%	- Tillverkning för eget bruk		0,0%
Landskapsandelar	3 572	25,0%	Återkrävd moms		0,0%
Ränteintäkter		0,0%	Räntekostnader	-229	1,5%
Övriga finansiella intäkter	25	0,2%	Övriga finansiella kostnader	-2	0,0%
Extraordinära intäkter		0,0%	Extraordinära kostnader		0,0%
Rättelseposter till internt tillförda medel		0,0%	Rättelseposter till internt tillförda medel	-4	0,0%
Investeringar			Investeringar		
Finansieringsandelar till investeringsutgifter	200	1,4%	Investeringar i anläggningstillgångar	-759	4,9%
Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	14	0,1%	Rättelseposter till invest.		0,0%
			Investeringsaktier		
Finansieringsverksamhet			Finansieringsverksamhet		
Minskning av utlåning		0,0%	Ökning av utlåningen		0,0%
Ökning av långfristiga lån		0,0%	Minskning av långfristiga lån	-62	0,4%
Ökning av eget kapital		0,0%	Förändring av räntefria skulder	-61	0,4%
Ökning av kortfristiga lån		0,0%	Minskning av eget kapital		0,0%
			Förändringar av kortfristiga lå	-380	2,4%
			Förändringar av fodringar	-57	0,4%
			Förändring förvaltrade medel		0,0%
Totala inkomster	14 260	100,0%	Totala utgifter	-15 607	100,0%

1.6 Behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för att balansera ekonomin

I enlighet med 70 § kommunallagen (ÅFS 1997:73) ska kommunstyrelsen när verksamhetsberättelsen överlämnas föreslå åtgärder med anledning av räkenskapsperiodens resultat och för att balansera ekonomin. Med anledning av resultatet föreslår kommunstyrelsen att räkenskapsperiodens resultat som visar ett underskott för år 2024 om -1 158 872,60 euro överförs till balanskontot *Räkenskapsperiodens överskott/underskott* under eget kapital.

2. Budgetutfallet

Budgeten ska följas i kommunens verksamhet och ekonomi. Budgeten är bindande till sitt nettobelopp per resultatenhet. Det faktiska utfallet, både verksamhetsmässigt och ekonomiskt, utvärderas i denna del. Budgeten består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Det är kommunstyrelsen samt de redovisningsskyldiga organen och tjänsteinnehavarna som ansvarar för uppgörande av budget- och verksamhetsutfallet.

Kommunen ska, med de tillbuds stående resurserna som grund, på ett så rationellt, effektivt och jämlikt sätt som möjligt uppfylla sina uppdrag gentemot kommuninvånarna och skapa en positiv framtid för dessa genom att använda sitt förnämliga läge och hålla en prisvärd service av god kvalitet.

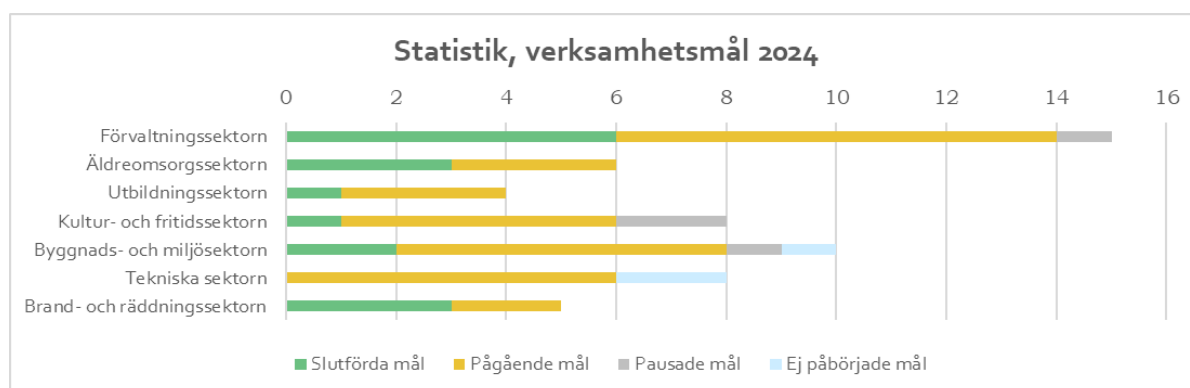
2.1 Målen för verksamheten och ekonomin

Lemlands kommuns övergripande verksamhetsidé finns inskriven i kommunens förvaltningsstadga och lyder enligt följande:

”Kommunen ska, inom ramen för befintliga resurser, på ett rationellt och effektivt sätt producera kommunal samhällsservice som i största möjliga utsträckning motsvarar efterfrågan. I sin verksamhet eftersträvar kommunen en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling.”

Kommunfullmäktige uppställer därtill genom budgeten årliga verksamhetsmål för kommunens sektorer. Verksamhetsmålen uppfyllelse redovisas närmare under driftsekonomidelens utfall för respektive sektor.

Kommunstyrelsen har kontinuerligt arbetat med att utveckla verksamhetsmålen för att i större utsträckning ha strategiska och utvecklande mål som ligger utanför den ordinarie verksamheten. Det kan konstateras att målen för år 2024 har krävt omfattande arbetsinsatser och att det har varit svårt för verksamheten att hinna med flera krävande strategiska mål under samma år, vilket kan utläsas genom den låga måluppfyllelsen tillsammans med det höga antalet pågående mål. Måluppfyllelsen har dock ökat från 19 % år 2023 till 29 % år 2024. Kommunen bör eftersträva att verksamhetsmålen i budget är kvalitativa mål på strategisk nivå och samtidigt göra en bedömning av vilka resurser som finns att tillgå för att verkställa målen.

Läs mer i avsnitt [2.3 Driftsekonomidelens utfall](#).

2.2 Sammandrag av kommunens budgetutfall

Sammandrag av kommunens budgetutfall (1000 euro)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget-ändring	Justerad BU 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Förvaltningssektorn	-2 417	-2 848	-42	-2 891	-2 892	-1	100,05 %
Äldreomsorgssektorn	-1 465	-1 548	-70	-1 618	-1 655	-37	102,28 %
Utbildningssektorn	-6 173	-6 432	45	-6 387	-6 270	117	98,16 %
Kultur och fritidssektorn	-198	-229		-229	-200	29	87,22 %
Byggnads- och miljösektorn	-97	-67		-67	-80	-13	120,23 %
Tekniska sektorn	-721	-651	25	-626	-654	-28	104,54 %
Brand- och räddningssektorn	-55	-66		-66	-106	-40	160,62 %
Driftsbudgetens netto	-11 126	-11 841	-42	-11 883	-11 857	-26,26	99,78 %

Här kommenteras översiktligt utfallet för kommunens resultatområden.

Förvaltningssektorn gör en nettoöverskridning gällande kostnadsdelen på cirka 1 000 euro. Under året gjordes en budgetändring, där 42 000 euro omdisponerades till kostnadsstället för Kommunernas socialtjänst k.f. som ingår i förvaltningssektorns budget.

Äldreomsorgssektorn gör en nettoöverskridning på cirka 34 000 euro. Intäkterna är cirka 43 000 euro bättre än budget, men kostnaderna överstiger budget med 80 000 euro och är således den största överskridningen av samtliga sektorer. Gällande köp av tjänster gör äldreomsorgssektorn en överskridning om 40 000 euro, detta trots att 70 000 euro omdisponerades till äldreomsorgssektorn med anledning av fler klienter på Oasen boende- och vårdcenter k.f.. Även kostnader för personal överskrider budget med cirka 27 000 euro. Även kostnader för närståendevård har ökat under år 2023.

Utbildningssektorn gör en nettounderskridning om 127 000 euro, trots en budgetändring där anslagen om 45 000 euro omdisponerades till annan sektor. Intäkterna är cirka 40 000 euro bättre än budget, medan kostnaderna håller sig cirka 77 000 euro under budget. Här syns framförallt personalkostnaderna som går 100 000 euro under budget, medan köp av tjänster överskrider budget med cirka 54 000 euro. Även material, förnödenheter och varor underskrider budget med cirka 28 000 euro.

Kultur- och fritidssektorn underskrider sin budget med cirka 39 000 euro. Främsta orsaken är lägre kostnader för material, förnödenheter och varor än budgeterat.

Byggnads- och miljösektorn. Trots ökade intäkter gör sektorn en överskridning av budget på kostnadssidan om cirka 52 000 euro, vilket är en stor överskridning för byggnads- och miljösektorn som är relativt liten. Kostnadsutvecklingen gällande renhållnings- och tvätteritjänster (köp av tjänst) är den primära orsaken till överskridningen. Intäkterna utföll 38 000 euro bättre än budget.

Tekniska sektorn går över budget med cirka 44 000 euro (netto). Kostnaderna är lägre än budget med cirka 17 000 euro. Däremot är även intäkterna betydligt lägre än budget med cirka 46 000 euro.

Brand- och räddningssektorn gör en överskridning på 7 000 euro på resultatnettot, men på kostnadssidan är överskridningen cirka 40 000 euro. Överskridningen beror på att kommunen under året gick med i den nya myndigheten Ålands räddningsmyndighet, samtidigt som kommunen på grund av sitt geografiska läge behövde ha kvar sitt avtal med Mariehamns stad för räddningsuppdrag i området Järsö-Nåtö.

Sammandrag av kommunens budgetutfall fördelat per sektor

FAKTISKT UTFALL PER SEKTOR TOTALT Jämfört med budget (externa nettokostnader)	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justeringar 2024	Utfall 2024	Anv. % av BU2024
100 Förvaltningssektorn					
INTÄKTER	300 670	55 567		92 079	165,7%
KOSTNADER	-2 718 169	-2 903 884	-42 276	-2 984 075	102,8%
AVSKRIVNINGAR/NEDSKRIVNING	-2 449	-5 000		-1 614	32,3%
NETTO	-2 419 948	-2 853 317	-42 276	-2 893 610	101,4%
300 Äldreomsorgssektorn					
INTÄKTER	452 433	394 480		437 534	110,9%
KOSTNADER	-1 916 952	-1 942 594	-70 000	-2 092 537	107,7%
AVSKRIVNINGAR	-4 943	-7 954		-4 943	62,1%
NETTO	-1 469 462	-1 556 068	-70 000	-1 659 945	106,7%
400 Utbildningssektorn					
INTÄKTER	341 003	296 250		336 258	113,5%
KOSTNADER	-6 513 792	-6 728 306	45 000	-6 605 966	98,8%
AVSKRIVNINGAR	-48 744	-53 768		-44 087	82,0%
NETTO	-6 221 533	-6 485 824	45 000	-6 313 795	97,3%
500 Kultur- och fritidssektorn					
INTÄKTER	5 372	3 000		15 167	505,6%
KOSTNADER	-203 681	-231 777		-214 710	92,6%
AVSKRIVNINGAR	-	-		-9 924	
NETTO	-198 309	-228 777	0	-209 467	91,6%
700 Byggnads- och miljösektorn					
INTÄKTER	383 196	376 468		414 529	110,1%
KOSTNADER	-479 724	-443 088		-494 627	111,6%
AVSKRIVNINGAR	-7 057	-7 529		-4 991	66,3%
NETTO	-103 585	-74 149	0	-85 089	114,8%
800 Tekniska sektorn					
INTÄKTER	911 092	931 710		885 457	95,0%
KOSTNADER	-1 632 435	-1 582 214	25 000	-1 539 339	98,9%
AVSKRIVNINGAR	-774 844	-833 153		-847 871	101,8%
NETTO	-1 496 187	-1 483 657	25 000	-1 501 753	101,2%
900 Brand- och räddningssektorn					
INTÄKTER	10 578	9 900		13 933	140,7%
KOSTNADER	-65 715	-76 179		-120 390	158,0%
AVSKRIVNINGAR	-21 193	-42 036		-9 059	21,6%
NETTO	-76 330	-108 315	0	-115 516	106,6%
INTÄKTER TOTALT	2 404 343	2 067 375		2 194 957	106,2%
KOSTNADER TOTALT	-13 530 468	-13 908 042	-42 276	-14 051 642	101,0%
AVSKRIVNINGAR TOTALT	-859 230	-949 440		-922 490	97,2%
NETTO TOTALT	-10 515 893	-11 234 039	-42 276	-11 119 229	99,0%

Förteckning över resultatenheter och kostnadsställen

SEKTOR	RESULTATENHET	KOSTNADSSTÄLLE
100 FÖRVALTNINGSSEKTORN		
	110 Centralnämnden	1101 Lagtings- och kommunalval 1102 Presidentval 1103 Riksdagsmannaval 1104 EU-val
	120 Revision	1201 Revision
	130 Förvaltning och näringsliv	1301 Kommunfullmäktige 1302 Kommunstyrelsen 1303 Övrig centralförvaltning 1304 Allmänna byrån 1305 Ekonomikansliet 1307 Friskvårdsprogrammet 1308 Företagshälsovården 1309 Personalevenemang 1310 Lokal kollektivtrafik 1311 Stipendier och verksamhetsbidrag 1312 Beskattning 1313 Arbetarskydd 1321 Inköp och försäljning av markområden 1331 Främjande av näringslivet 1401 Kommunernas socialtjänst (KST)
301 ÄLDREOMSORGSEKTORN		
	370 Förvaltning	3702 Äldreomsorgskansli 3703 Äldrerådet i Lemlands kommun
	380 Omsorg om äldre	
	381 Hemservice	3811 Hemvårdshjälp 3813 Stödtjänster 3814 Närståendevård
	382 Institutiontjänster/ESB-boende	3821 Oasen boende- och vårdcenter

SEKTOR	RESULTATENHET	KOSTNADSSTÄLLE
400	UTBILDNINGSEKTORN	
	410 Förvaltning	4101 Skolnämnden
	420 Grundutbildning	
	421 Lågstadieutbildning	4211 Lemlands grundskola 4212 Lågstadieskolor i annan kommun
	422 Högstadieutbildning	4221 Kyrkby högstadieskola 4222 Högstadieskolor i annan kommun
	423 Specialskolor	4231 Träningsundervisning 4241 Specialfritidshem
	434 Grundutbildning för vuxen	4241 Grundutbildning för vuxna
	430 Morgon- o. eftermiddagsvård	4300 Fritidsverksamhet
	441 Daghemsverksamhet	
		4410 Smultronbacken 4411 Gullvivan 4412 Saltkråkan 4413 Bullerboda 4415 Köp av daghemstjänster 4416 Gemensam barnomsorg
	443 Övrig barndagvård	4431 Hemvårdsstöd för barn
500	KULTUR- OCH FRITIDSSEKTORN	
	510 Förvaltning och biblioteksverksamhet	5102 Lemlands stambibliotek 5111 Kultur- och fritidsnämnden
	520 Kulturverksamhet	6102 Fritidskansliet 5201 Kulturverksamhet 5202 Kulturbidrag 5203 Medborgarinstitutet
	620 Barn- och ungdomsarbete	6201 Löpande fritidsverksamhet
	630 Idrotts- och friluftsliv	6302 Anläggningar för idrottsverksamhet

SEKTOR	RESULTATENHET	KOSTNADSSTÄLLE
700 BYGGNADS- OCH PLANLÄGGNINGSSEKTORN		
	710 Förvaltning	7101 Förvaltning
		7103 Byggnadskansliet
	711 Byggnadstillsyn	7005 Byggnadstillsyn i Lemland
		7006 Byggnadstillsyn i Lumparland
	712 Planläggning	7003 Byggnads- och generalplanering i Lemland
		7004 Byggnads- och generalplanering i Lumparland
	720 Avfallshantering	7201 Bengtsböle
		7202 Haddnäs
		7203 Kommunal verksamhet Lemland
		7204 Kommunal verksamhet Lumparland
		7205 Krogstad deponi
	730 Jord och skogsbruksområden	7301 Jordbruksmark
		7302 Skogsmark
	740 Miljövård	7401 Miljövård verksamhet Lemland
		7402 Miljövård verksamhet Lumparland
800 TEKNISKA SEKTORN		
	810 Förvaltning	8101 Tekniska nämnden i Lemland och Lumparland
		8102 Tekniska kansliet
	820 Byggnader och lokaler	8201 Fritidsgården
		8202 Norrkulla fastighet
		8203 Kommunalgården fastighet
		8204 Gullvivan fastighet
		8205 Saltkråkan fastighet
		8206 Bullerboda fastighet
		8208 Sveagården fastighet
		8209 Grundskola fastighet
		8212 Valbohallen
		8214 Tekniska lager och verkstad
		8219 Smultronbacken
		8220 Snickeriet
		8216 Valborg
		8220 Snickeriet
		8250 Lumparlands skola
		8251 Lumparlands kommundgård
		8252 Daghemmet Videungen
		8253 Daghemmet Myrstacken
		8254 Lumparlands branddepå
		8255 Lumparlands lider
		8256 Lumparlands slöjdsal
		8259 Kapellhagen
		8260 Lumparlands lager
	825 Hyreslägenheter	8272 Prästgårdsv 5-7
		8273 Kapellvägen 2
		8275 Fjärilsgränd 2

SEKTOR	RESULTATENHET	KOSTNADSSTÄLLE
800 TEKNISKA SEKTORN		
	830 Idrotts- och friluftsanläggningar	8301 Valbo idrottsplan 8302 Bengtsböle IP 8303 Konditionsbana 8304 Badstränder 8305 Mattvätt 8306 Övriga allmänna områden 8307 Friluftsled 8308 Lekparker 8351 Lumparlands mattvätt 8353 Lumparlands motions slinga 8354 Lumparlands badplats 8356 Lumparlands övriga allmänna områden 8357 Lumparlands fotbollsplan, Klemetsby IP 8358 Lumparlands lekpark
	840 Fastighetsunderhåll	8401 Fastighetsskötsel 8402 Lokalvård
	845 Övrig verksamhet	8450 Lumparlands centralantenn
	850 Trafikleder	8501 Byggnadsplanevägar 8502 Kommunalvägar 8503 Enskilda vägar 8504 Privatvägsplogning 8505 Vägbelysning 8506 Gång- och cykelvägar 8551 Lumparlands bostadsgator 8552 Lumparlands kommunalvägar 8553 Lumparlands bygdevägar 8554 Lumparlands privatvägsplogning 8555 Lumparlands vägbelysning 8556 Lumparlands gång- och cykelvägar 8557 Lumparlands rastplats Lumparsund 8558 Lumparlands infopelare Klemetsby
	865 Värmeproduktion	8650 Söderby närvärmenät
	870 Vatten- och avloppsverk i Lemland	8701 Vattenverk 8702 Avloppsverk
	875 Vatten- och avloppsverk i Lu:land	8751 Vattenverk 8752 Reningsverk 8753 Avloppsledning 8754 Vattenledning
	890 Hamnverksamhet	8901 Norråker 8902 Västeränga viken 8903 Sjösättningsramper 8904 Lumparland Lumpo hamn 8905 Lumparland Kapellvikens båthamn 8906 Bergöhamn Järsö
900 BRAND- OCH RÄDDNINGSEKTORN		
	910 Brandskydd	9101 Förvaltning och verksamhet i Lemland 9102 Förvaltning och verksamhet i Lumparland
	920 Befolkningsskydd	9201 Befolkningsskydd, förvaltning och verksamhet

2.3 Driftsekonomidelens utfall

2.3.1 Förvaltningssektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Förvaltningssektorn ansvarar för kommunens övergripande styrning och samordning. Hit hör kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och centrala stödfunktioner såsom allmän förvaltning, ekonomiadministration och personaladministration.

Sektorn fungerar som ett nav i den kommunala organisationen och har till uppgift att stödja såväl den politiska ledningen som övriga sektorer i deras arbete. Genom att samordna planering, uppföljning och utveckling av verksamheten skapar förvaltningssektorn förutsättningar för en effektiv, rättssäker och transparent kommunal service.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning-externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	2 718 169	2 903 884	42 276	2 946 160	2 984 075	37 915	265 906	101,29 %
Inkomster	300 670	55 567	-	55 567	92 079	36 512	-208 591	165,71 %
Nettoutgifter+/ink-	2 417 499	2 848 317	42 276	2 890 593	2 891 996	-1 403	474 497	100,05 %
Avskrivningar/Nedskrivning	2 449	5 000	-	5 000	1 614	3 386	835	32,28 %

100 Förvaltningssektorn

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023	2024	2024	2024	2024	Utfall
	Bokslut	Ursprunglig budget	Budget ändring	Budget efter justering	Bokslut	%
C100 Förvaltningssektorn	-2 417 499,13	-2 848 317,00	-42 276,00	-2 890 593,00	-2 891 995,82	100,05 %
C110 Centralvalnämnden	-12 063,75	-6 600,00		-6 600,00	-16 688,31	252,85 %
1101 Lagtings- och kommunalval	-6 523,92					
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 898,14					
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-8 422,06					
1102 Presidentval		-4 800,00		-4 800,00	-10 760,27	224,17 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER		4 200,00		4 200,00	6 988,80	166,40 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER		-9 000,00		-9 000,00	-17 749,07	197,21 %
1103 Riksdagsmannaval	-5 539,83					
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 494,40					
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-9 034,23					
1104 EU-val		-1 800,00		-1 800,00	-5 928,04	329,34 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER		3 200,00		3 200,00	3 513,60	109,80 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER		-5 000,00		-5 000,00	-9 441,64	188,83 %
C120 Revision	-9 027,84	-7 762,00		-7 762,00	-8 045,97	103,66 %
1201 Revision	-9 027,84	-7 762,00		-7 762,00	-8 045,97	103,66 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-9 027,84	-7 762,00		-7 762,00	-8 045,97	103,66 %
C130 Förvaltning och näringsliv	-498 885,77	-781 122,00	,00	-781 122,00	-811 530,25	103,89 %
1301 Kommunfullmäktige	-12 839,32	-17 391,00		-17 391,00	-7 923,84	45,56 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER					10 000,00	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-12 839,32	-17 391,00		-17 391,00	-17 923,84	103,06 %
1302 Kommunstyrelsen	-61 610,43	-32 735,00	-8 000,00	-40 735,00	-54 657,73	134,18 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER					116,78	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-61 610,43	-32 735,00	-8 000,00	-40 735,00	-54 774,51	134,47 %
1303 Övrig centralförvaltning	-42 898,68	-45 650,00		-45 650,00	-49 829,46	109,16 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-42 898,68	-45 650,00		-45 650,00	-49 829,46	109,16 %
1304 Allmänna byrån	-257 369,00	-291 930,00		-291 930,00	-291 138,59	99,73 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	641,75	3 050,00		3 050,00	370,64	12,15 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-258 010,75	-294 980,00		-294 980,00	-291 509,23	98,82 %
1305 Ekonomikansliet	-232 138,55	-261 425,00	-15 000,00	-276 425,00	-301 265,69	108,99 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	145,54	120,00		120,00	86,53	72,11 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-232 284,09	-261 545,00	-15 000,00	-276 545,00	-301 352,22	108,97 %
1307 Friskvårdsprogram	-23 190,73	-21 800,00		-21 800,00	-21 592,89	99,05 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-23 190,73	-21 800,00		-21 800,00	-21 592,89	99,05 %
1308 Företagshälsövarlden	-38 068,95	-21 000,00		-21 000,00	-28 082,55	133,73 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	34 236,15	27 000,00		27 000,00	34 100,74	126,30 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-72 305,10	-48 000,00		-48 000,00	-62 183,29	129,55 %
1309 Personalevenemang	-6 000,63	-9 100,00		-9 100,00	-9 171,40	100,78 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-6 000,63	-9 100,00		-9 100,00	-9 171,40	100,78 %
1310 Lokal kollektivtrafik	-1 322,61	-3 350,00		-3 350,00	-3 619,95	108,06 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	13 816,55	13 397,00		13 397,00	12 668,05	94,56 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-15 139,16	-16 747,00		-16 747,00	-16 288,00	97,26 %
1311 Stipendier och verksamhetsbidrag	-924,90	-1 600,00		-1 600,00	-1 017,27	63,58 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-924,90	-1 600,00		-1 600,00	-1 017,27	63,58 %
1312 Beskattnig	-22 750,96	-48 000,00	23 000,00	-25 000,00	-24 730,21	98,92 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-22 750,96	-48 000,00	23 000,00	-25 000,00	-24 730,21	98,92 %
1313 Arbetarskydd	-5 680,67	-6 741,00		-6 741,00	-7 614,43	112,96 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 680,67	-6 741,00		-6 741,00	-7 614,43	112,96 %
1321 Inköp och försäljning av markområden	223 864,25	-1 000,00		-1 000,00	4 216,41	-421,64 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	230 573,93				4 232,31	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-6 709,68	-1 000,00		-1 000,00	-15,90	1,59 %
1331 Främjande av näringslivet	-17 954,59	-19 400,00		-19 400,00	-15 102,65	77,85 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 918,08	4 600,00		4 600,00	3 085,88	67,08 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-20 872,67	-24 000,00		-24 000,00	-18 188,53	75,79 %
C140 Kommunernas Socialtjänst	-1 897 521,77	-2 052 833,00	-42 276,00	-2 095 109,00	-2 055 731,29	98,12 %
1401 Kommunernas Socialtjänst	-1 897 521,77	-2 052 833,00	-42 276,00	-2 095 109,00	-2 055 731,29	98,12 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	12 944,98				16 915,60	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 910 466,75	-2 052 833,00	-42 276,00	-2 095 109,00	-2 072 646,89	98,93 %
Totalsumma	-2 417 499,13	-2 848 317,00	-42 276,00	-2 890 593,00	-2 891 995,82	100,05 %

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsåret 2024 präglades av både kontinuitet och förändring inom förvaltningssektorn. Året markerade början på en ny mandatperiod för såväl kommunfullmäktige som kommunstyrelse, vilket satte ramarna för flera av årets prioriteringar.

Ett av de mest betydelsefulla besluten under året var att kommunfullmäktige ingick ett nytt samarbetsavtal med Lumparlands kommun. Enligt avtalet säljer Lemlands kommun tjänster inom kommunal infrastruktur, byggnadstillsyn samt skötsel av anläggningar och fastigheter till

Lumparland. Detta innebär en övergång från tidigare gemensamma nämnder till en renodlad tjänsteförsäljning, vilket även föranledde en översyn av den egna nämndstrukturen. Från och med 1 januari 2025 träder en ny byggnadsteknisk nämnd i kraft, som ersätter den tidigare byggnads- och miljönämnden samt tekniska nämnden som Lemlands kommun hade gemensamt med Lumparland.

Inom ekonomikansliet har ett omfattande systembyte genomförts, där ett nytt ekonomisystem implementerats och kontoplanen uppdaterats. Projektet har till största delen genomförts med interna resurser, vilket krävt en betydande arbetsinsats av tre anställda. Arbetet med systemets utvecklingsfunktioner fortsätter under 2025, inklusive rapporteringsverktyg och överföring av historisk data. Med tanke på projektets omfattning har detta också påverkat arbetsfördelningen inom kansliet och det har föranlett ett behov av att se över personalresursernas användning under kommande år.

Personalkansliet har under året fokuserat på att utveckla kommunens struktur för ledarskap och medarbetarskap. Arbetet har bland annat omfattat framtagande av stödmaterial för rekrytering och introduktion samt en kartläggning av chefernas förutsättningar att bära arbetsmiljöansvar.

Digitalisering har fortsatt varit ett genomgående tema under året. Förvaltningssektorn har haft en central roll i arbetet med att förbättra kommunens digitala tillgänglighet. Bland annat har nya AI-baserade funktioner implementerats på kommunens webbplats, e-tjänsterna har utvecklats via ny plattform och mötesutrustningen i kommunens allmänna utrymmen har uppgraderats.

Utöver detta har allmänna kansliet hanterat vakans i HR-funktionen efter att HR-chefen valt att byta arbetsgivare. Under denna period beslutade kommunfullmäktige att omforma tjänsten till en roll som HR-generalist för att bättre möta framtida behov inom personalområdet.

Förvaltningssektorn har under 2024 haft en nyckelroll i flera viktiga förändrings- och utvecklingsprocesser, samtidigt som den löpande verksamheten har upprätthållits med god kontinuitet. Systembytet inom ekonomiförvaltningen, utvecklingen av digitala tjänster samt arbetet med att stärka interna ledarskapsstrukturer har krävt både samordning och uthållighet.

Året har också visat att kommunen besitter stor kapacitet att driva förändring med begränsade resurser, men att långsiktig hållbarhet i detta arbete förutsätter en medveten resursplanering och tydlig prioritering. Inför kommande år är det angeläget att säkra stabilitet i de centrala stödfunktionerna, vidareutveckla samarbetsformer och fortsatt bygga en organisation rustad för framtidens krav på tillgänglighet, transparens och effektiv service.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Förbättra kommunens ekonomiska förutsättningar för att uppnå en ekonomi i balans med en starkt soliditet och likviditet.	1. Pågående	1. Målsättningen är långsiktig och behöver arbetas med kontinuerligt och beaktas i varje enskilt beslut. Verksamhetsmålet pågår ständigt och fortsätter därmed under 2025.
2. Ge kommunens förtroendevalda goda förutsättningar för de nya uppdragen i samband med att en ny mandatperiod inleds.	2. Slutfört	2. En webbaserad portal för förtroendevaldas mötesmaterial togs i bruk i början av året. De förtroendevalda har fått

			tillgång till digitala utbildningar för kommunalt förtroendevalda på Åland genom FCG och ÅKF. Ett introduktionstillfälle för förtroendevalda hölls i mars 2024.
3.	Förnya ekonomisystemet för att säkerställa ett effektivt stödsystem för bokföring, fakturering, budget och bokslut samt statistikrapportering.	3. Pågår	3. Övergång till det nya ekonomisystemet i Business Central gjordes i januari 2025. Bokslut 2024 slutförs i det gamla ekonomisystemet.
4.	Förbättra tillgängligheten och användarupplevelsen för våra webbplatsbesökare. Ge besökare en personifierad upplevelse, möjlighet att snabbare och effektivare hitta rätt information, få svar på sina frågor och slutföra sitt ärende på webbplatsen.	4. Slutfört	4. Webbplatsen har utvecklats med AI-anpassningar i form av rekommendationer, bättre sökfunktion och AI-genererade frågor och svar.
5.	Förbättra användarupplevelsen och hanteringen av kommunens e-tjänster.	5. Slutfört	5. Kommunen har övergått till en e-tjänstplattform via Åda, med integration till kommunens ärendehanteringssystem. Samtidigt har antalet e-formulär utökats.
6.	Utreda behovet av och effekterna av att i större utsträckning genomföra centraliserade inköp genom upphandlade ramavtal.	6. Pågår	6. Verksamhetsmålet har påbörjats, men hann inte slutföras under 2024. Arbetet fortsätter under 2025.
7.	Utveckla och förtydliga ledar- och medarbetarskapet i kommunen.	7. Pågår	7. Under året lanserades en webbaserad information för nyanställda och stödmaterial i rekrytering har arbetats fram för rekryterande chefer och förmän.
8.	Modernisera och effektivisera kommunens lönesystem.	8. Pausat	8. Pausat på grund av att arbetet med nytt ekonomisystem först måste vara på plats. Personalresurserna är inte tillräckliga för att implementera två system samtidigt. Verksamhetsmålet överfört till 2025.
9.	Utreda vilka förutsättningar som behöver skapas för chefer inom kommunen att bedriva arbetsmiljöarbete i sina respektive sektorer. Utförs inom 2024.	9. Slutfört	9. Enkätundersökning som skickats till alla chefer med personalansvar genomförd. Fortsatt arbete med konkreta insatser har beaktats i budget 2025.
10.	Utreda alternativa finansieringssätt för framtida byggande i kommunen.	10. Pågår	10. Verksamhetsmålet har påbörjats, men hann inte

		slutföras under 2024. Arbetet fortsätter under 2025.
11. Utveckla våra digitala verktyg.	11. Pågår	11. Samarbete mellan kommuner för kartläggning av digitala verktyg pågår. Syftet är att detta ska vara grund för utvecklingsarbete med digitala verktyg och tjänster.
12. Processbeskrivning av återkommande arbetsuppgifter.	12. Slutfört	12. Processbeskrivningar har tagits fram för sektorns centrala arbetsuppgifter. Utveckling och uppdatering av processbeskrivning ingår numera i det löpande arbetet.
13. Utredda och avyttra kommunens mark och skogsområden.	13. Pågår	13. Ett första underlag togs fram under 2024, arbetet fortsätter under 2025.
14. Utarbeta ett ekonomiskt ramverk för perioden 2025 – 2030.	14. Pågår	14. Ledningsgruppen har fört dialog om budgetprocessen och ekonomiskt ramverk. Under året gjordes flera omDispositioneringar mellan sektorer istället för tilläggsanslag. Budgetprocessen inför 2026 omarbetas till viss del.
15. Sommarjobb till ungdomar i kommunen.	15. Slutfört	15. En sommarjobbsida på kommunens webbplats har arbetats fram. Två ungdomar erbjöds möjlighet till sommarjobb 2024 (tekniska sektorn och äldreomsorgssektorn).

Inom sektorn finns följande resultatenheter och kostnadsställen med anslagsansvariga.

110 Centralvalnämnden

Anslagsansvarig: Kommunala centralvalnämndens ordförande

Centralvalnämndens anslag är avsedda för genomförande av allmänna val. Under året hölls presidentval i två omgångar under vintern, samt val till Europaparlamentet under sommaren 2024.

Valår ställer särskilda krav på planering och resurser. Erfarenheterna från 2024 visar att val som genomförs i flera omgångar medför betydande kostnader, vilket tydliggör behovet av att budgeten inför framtida valår dimensioneras med tillräcklig marginal. Det är också angeläget att kommunen fortsätter säkerställa hög kvalitet och rättssäkerhet i valförfarandet, trots begränsade möjligheter till effektivisering.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska utfallet för centralvalnämnden visar på en överskridning med cirka 10 000 euro jämfört med budget.

För presidentvalet överskreds kostnaderna med nästan 9 000 euro, vilket främst beror på att valet genomfördes i två omgångar. Intäktsidan överskreds samtidigt med cirka 3 000 euro, vilket dämpade det totala budgetavvikelsen något.

Även Europaparlamentsvalet medförde ett kostnadsöverskridande, på cirka 4 000 euro. Intäkterna för detta val utföll dock i nivå med budget.

Sammantaget kan konstateras att kommunen bör räkna med högre anslag inför kommande val. Kostnaderna är i stor utsträckning styrda av lagstiftning, och det finns mycket begränsat utrymme för effektivisering eller rationalisering i valförfarandet.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Kommunal- och lagtingsval	1			-	-
Riksdagsval	1			-	-
Presidentval, 1 omgång			1		
Presidentval, 2 omgång	-	1	1	-	-
Europaparlamentsval	-	1	1	-	-

120 Revision

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen för revision avser granskning av kommunens förvaltning och ekonomi. Granskningen utförs av tre lokala revisorer med personliga ersättare, utsedda av kommunfullmäktige. Från och med år 2024 har kommunfullmäktige beslutat om ett fast arvode för de lokala revisorerna. En fjärde revisor, som fungerar som yrkesrevisor, har även utsetts av kommunfullmäktige.

Revisionsverksamheten har under året fungerat enligt plan och med god kostnadskontroll. Inför framtiden är det viktigt att fortsatt värna om en tydlig struktur för upphandling av yrkesrevision samt en god dialog med revisorerna, för att främja en rättvisande och ändamålsenlig granskning av kommunens verksamhet.

Ekonomiskt resultat

Kostnaderna för revision överskred budgeten med cirka 300 euro. Arvodet för de lokala revisorerna regleras enligt kommunens arvodesstadga. Tjänsten som yrkesrevisor upphandlas per mandatperiod. Detta gör kostnaderna relativt förutsägbara och enkla att planera för i budgetsammanhang.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal:					
Lokala revisorer	3	3	3	-	-
Yrkesrevisorer	1	1	1	-	-
Närvarodagar på fältet:					
Lokala revisorer, per person	2	2	2	-	-
Yrkesrevisorn	2	2	2	-	-

130 Förvaltning och näringsliv

Anslagsansvarig: Kommundirektören (övergripande ansvar)

I förvaltning och näringsliv ingår:

1301 Kommunfullmäktige

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 15 ledamöter som väljs för en mandatperiod på fyra år. En ny mandatperiod inleddes den 1 januari 2024.

Fullmäktige ansvarar för att fastställa kommunens strategiska riktlinjer och övergripande målsättningar. I detta ingår att anta budget och ekonomiplan, besluta om skattesats, avgifter och

långfristiga lån. Målet är att skapa en effektiv kommunal serviceproduktion som svarar mot invånarnas behov och samtidigt främjar en hållbar utveckling, både ekonomiskt och ekologiskt.

Anslagen för kommunfullmäktige omfattar främst mötesarvoden till förtroendevalda och tjänsteinnehavare samt andra kostnader kopplade till fullmäktiges arbete.

Ekonomiskt resultat

Årets ekonomiska resultat visar ett positivt intäktsöverskott, vilket främst förklaras av en extraordinär försäljningsintäkt från avyttringen av kommunens gamla släckningsbil. Intäkten har öronmärkts för användning under 2024–2025 till aktiviteter av engångskaraktär som främjar rörelse, gemenskap, social samvaro eller allmänt välmående bland kommuninvånarna. Inga medel har ännu tagits i bruk.

Kostnaderna för kommunfullmäktige ligger i nivå med budget. En marginell överskridning på cirka 500 euro redovisas, huvudsakligen kopplad till övriga tjänster där exempelvis kilometerersättning till ledamöter återfinns.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Behandlade ärenden:	99	120	104	-16	-115
Antal sammanträden:	9	10	8	-2	-11

1302 Kommunstyrelsen

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ och lyder under kommunfullmäktige. Styrelsen har ett övergripande ansvar för kommunens förvaltning, ekonomi och samlade verksamhet.

Kommunstyrelsen består av sex ledamöter, valda på en mandatperiod om två år. En ny mandatperiod inleddes år 2024. Styrelsen bereder och verkställer kommunfullmäktiges beslut samt övervakar att dessa genomförs i enlighet med gällande lagstiftning. Den bevakar kommunens intressen, företräder kommunen utåt, samordnar verksamheten och bär även arbetsgivaransvaret för kommunens personal.

Anslagen omfattar främst arvoden till förtroendevalda och tjänsteinnehavare för deltagande i kommunstyrelsens möten, samt övriga tillhörande kostnader. Sedan 2023 ingår även en lönejusteringspott i kommunstyrelsens anslag, avsedd för arbetsgivarrepresentanter med helhetslön. Potten fördelas enligt särskilda beslut och fastställda riktlinjer.

Ekonomiskt resultat

Kommunstyrelsens kostnader överskred budgeten med cirka 14 000 euro. Överskridningen förklaras främst av högre arvodeskostnader än beräknat samt fortsatta utgifter för externa juridiska tjänster. Dessa har avsett yttranden och rådgivning i samband med ett överklagande av detaljplanprocessen för området Norråker, Järsö.

Årets resultat visar att kostnader kopplade till den politiska organisationen kan variera, särskilt i samband med mandatperiodsskiften och när oväntade ärenden kräver extern hantering. Behovet av att köpa in juridiska tjänster har i huvudsak uppstått på grund av begränsade interna resurser och tid för hantering av juridiskt komplexa ärenden.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Behandlade ärenden:	271	300,00	276	-24	5
Antal sammanträden:	14	15	15	-	1

1303 Övrig centralförvaltning

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen för övrig centralförvaltning omfattar främst årsavgifter till Finlands kommunförbund och Ålands kommunförbund. Här ingår även vissa centrala funktioner som inte direkt fördelas på andra resultatenheter.

Ekonomiskt resultat

Kostnaderna för övrig centralförvaltning överskred budgeten med cirka 4 000 euro. Överskridningen beror i huvudsak på kostnader för utbyte av mötesutrustning i kommunkansliets allmänna mötesrum. Uppgraderingen var budgeterad, men det faktiska utfallet överskred den planerade ramen i viss mån.

Inför kommande år kan det vara klokt att ha en mindre buffert inom denna resultatenhet, särskilt för sådana kostnader som inte fördelas vidare men är nödvändiga för kommunens grundläggande funktioner.

1304 Allmänna kansliet

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen för allmänna kansliet omfattar huvudsakligen personalkostnader. Kansliet bistår kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i frågor som rör planering, beredning och verkställighet.

Kansliet ansvarar också för kommunens allmänna reception och telefonväxel, sköter centralarkivet samt hanterar interna administrativa rutiner. Under kostnadsstället ingår även ansvar för gemensam IT-utrustning, programvarulicenser och kontorsteknisk utrustning.

Personalkansliet är en del av allmänna kansliet och ansvarar för kommunövergripande personal- och lönefrågor. Under året valde kommunens HR-chef att gå vidare till en annan arbetsgivare. Tjänsten var därför tillfälligt vakant under årets slutskede. Under denna period beslutade kommunfullmäktige att omvandla tjänsten till en roll som HR-generalist, i syfte att bättre möta kommunens framtida behov inom personalområdet.

Kommunens informationsblad, *Lemlandsnytt*, kostnads- och intäktsförs inom detta kostnadsställe. *Lemlandsnytt* ges ut digitalt tio gånger per år.

Allmänna kansliet har en central roll i kommunens digitaliseringsarbete och verkar för att kommunen ska vara tillgänglig via flera kanaler.

Verksamheten har kunnat upprätthållas trots vakansen tack vare en god grundstruktur och fungerande rutiner. Samtidigt innebär underbemanning ett ökat tryck på befintlig personal och ett bortfall av utvecklingskraft.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för allmänna kansliet underskrider budget med cirka 800 euro. Avvikelsen beror främst på att budgeterade intäkter inte uppnåddes till fullo.

1305 Ekonomikansliet

Anslagsansvarig: Ekonomichefen

Anslagen omfattar till huvudsak ekonomikansliets personal. Ekonomikansliet ansvarar för kommunens bokföring, momsredovisning, leverantörs- och kundreskontra, anläggningstillgångsregister, betalningsrörelse, bygganmälan, likviditetsuppföljning och lånehantering. Kansliet sammanställer kommunens budget inklusive verksamhets- och ekonomiplan samt bokslut inklusive verksamhetsberättelse. Under kostnadsstället finns också kommunens löneräkning och tillhörande skatte- och pensionsredovisningar. Ekonomikansliet delger månatliga budgetuppföljningar samt kvartalsvisa delårsrapporter.

Ekonomiskt resultat

Ekonomikansliets budget har överskridits med 24 800 euro, trots en tilläggsbudget på 15 000 euro.

Omdisponering gjordes mellan beskattning och kostnadsställe nytt ekonomisystem. Det är också här som den största enskilda överskridningen ligger för ekonomikansliet. Även personalkostnader går över budget då man under året har behövt en tilläggsresurs för att möjliggöra för ordinarie personal att arbeta med implementeringen av det nya ekonomisystemet Business Central.

1307 Friskvårdsprogram

Anslagsansvarig: HR-generalisten

Anslagen omfattar friskvård och rekreation för kommunens anställda. Kommunen har avtal med Åland Post Ab gällande tjänsten Friskvård.ax som erbjuder ett stort urval av åländska leverantörer av träning, massage och kultur.

Cheferna i verksamheterna har möjlighet att tillsammans med sin enhet ordna en gemensam aktivitet för medarbetarna bestående av träning och/eller kultur i kombination med nöje.

Ekonomiskt resultat

Utfallet är 19 287,82 euro, budgeterade medel för 2024 var 19 800 euro. Det ekonomiska resultatet höll sig inom ramen för den angivna budgeten. Det budgeterade medlet för rekreation var 2 000 euro, utfallet för 2024 är 2 305,07 euro, detta beror på att fler enheter höll rekreationstillfälle under 2024 än föregående år. Under 2024 valde 8 enheter att hålla rekreationstillfälle medan föregående år var det 5 enheter som höll rekreationstillfälle.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Rekreation (€)	1 707 €	2 000 €	2 305 €	305	598
Antal anställda som nyttjat friskvårdsförmånen (st)	87	120	85	-35	-2
Friskvårdskostnad ¹⁾	21 483 €	19 800 €	19 288 €	-512	-2195

¹⁾Månadsavgift inräknad

1308 Företagshälsovård

Anslagsansvarig: HR-generalisten

Anslagen omfattar den lagstadgade företagshälsovården samt den avtalade utökade sjukvården på allmänläkarnivå. Kommunen har avtal med Cityläkarna som leverantör av företagshälsovården efter upphandling sedan februari 2024, innan dess hade kommunen avtal med Medimar. Avtalsperioden med nuvarande företagshälsovårdsleverantör är för perioden 2024 – 2027. Kommunen har dock kvar ett ärende hos Medimar, detta på grund av pågående ärende och för arbetstagarens trygghet.

Av de tjänster som användes mest under 2024 var besök till hälsovårdare 103 st (357 st), läkarbesök 393 st (317 st) samt psykologbesök 56 st (148 st). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Ekonomiskt resultat

Utfallet är 62 183,29 euro (72 305 euro 2023) för kostnader av företagshälsovården. Av kostnaderna erhåller arbetsgivaren ersättning från FPA med 60 % för lagstadgad företagshälsovård samt 50 % av kostnaderna för sjukvård på allmänläkarnivå, upp till det disponibla maximibeloppet. Den sammanlagda nettokostnaden var 28 082,55 euro (38 068,95 euro 2023) varav budgeterade medel var 21 000 euro för nettokostnader. Den totala budgeten var 48 000 euro.

Överskridningen beror främst på att man under 2024 har gjort arbetsplatsutredningar på samtliga enheter, samt att det har skett en tydlig ökning av läkarbesök inom ersättningsklass II (sjukvård på allmänläkarnivå). FPA-ansökan godkändes på 66 728 euro, varav 62 183 euro var direkt knutna till den lagstadgade företagshälsovården. I både ansökan och beslut för klass I ingår FHJ-kurser, vilka har kostnadsförts under arbetarskyddet och därmed uppdelats i bokslutet. Kostnaderna för företagshälsovården inom klass I står för 39 132,42 euro inklusive FHJ-kurser, och inom klass II för 27 596,31 euro.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Lagstadgad företagshälsovård	72 305 €	48 000 €	62 183 €	14 183	-10 122
Ersättning	34 236 €	27 000 €	34 100 €	7100	-136

1309 Personalevenemang

Anslagsansvarig: Kanslichefen

Anslagen omfattar ett gemensamt personalevenemang för kommunens anställda samt förtroendevalda. I samband med festligheten delas förtjänsttecken ut till anställda som under året uppfyllt kommunförbundets kriterier för att erhålla dessa. Anslagen omfattar även sedan 2023 uppvaktning av personal i enlighet med kommunens personalpolitiska program.

Årets personalfest ordnades av Smultronbackens personal. Festen hölls i november på Valborg. Temat för festen var "Ursäkta, jag har kommit fel...".

En anställd uppvaktades med Finlands kommunförbunds förtjänsttecken i silver för 20 års tjänst i kommunen.

Ekonomiskt resultat

Utfallet är i linje med budget, endast en smärre överskridning med 171,40 euro.

1310 Lokal kollektivtrafik

Anslagsansvarig: Kanslichefen

Anslagen omfattar anordnande av glesbygds- och matartrafik som komplement till Ålands landskapsregerings kollektivtrafik. Matartrafiken upphandlas för ett läsår i taget och ordnas under verksamhetsåret till södra Lemland med två dagliga turer i kombination med bussen i Söderby. För läsåret 2023/2024 upprätthölls trafiken av Ålands taxi. För läsåret 2024/2025 fortsätter trafiken med Ålands taxi.

Ålands landskapsregering delfinansierar matartrafiken och kommunen erhåller vanligen ca 80 procent av kostnaderna.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet för den lokala kollektivtrafiken överskrider budget marginellt, då kostnaderna är 459 euro lägre än budget och intäkterna är 729 euro lägre än budget.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal passagerare som använt sig av kollektivtrafiken (st)			759		

1311 Stipendier och verksamhetsbidrag

Anslagsansvarig: Kanslichefen

Anslagen omfattar stipendier till studerande och eventuella andra verksamhetsbidrag. Anslagen omfattar även kommunens kostnader för upphovsrättigheter från Teosto och Kopioisto.

Årets stipendiater var Elin Lindholm och Mats Welanders.

Ekonomiskt resultat

Utfallet är 583 euro under budget till följd av lägre understödskostnader och medlemsavgifter än förväntat.

1312 Beskattning

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen under detta kostnadsställe avser kommunens andel av beskattningskostnaderna, i enlighet med 6 kap. 30 § i lagen om Skatteförvaltningen.

Ekonomiskt resultat

Under året gjordes en omDispositionering som innebar att anslaget för beskattning minskades med 23 000 euro. Trots denna justering höll sig kostnaderna inom budgetramen.

1313 Arbetarskydd

Anslagsansvarig: HR-chef

Anslagen omfattar det lagstadgade arbetarskyddet där kostnader för arbetarskyddsåtgärder samt arvoden för arbetarskyddsfullmäktige och utbildningskostnader ingår. Arbetarskyddskommissionen består av arbetarskyddschefen, en arbetarskyddsfullmäktig för tjänsteinnehavare och två arbetarskyddsfullmäktige för arbetstagare.

Ekonomiskt resultat

Utfallet är 7 614,43 euro (5 681 euro), vilket är högre än budgeterat. Orsaken till detta är att utbildningar som budgeterades för 2023 inte utfördes under det året, utan istället genomfördes under 2024.

1321 Inköp och försäljning av markområden

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen under detta kostnadsställe avser intäkter från försäljning av kommunala markområden samt kostnader för lagfart och styckning av kommunens fastigheter.

Avsikten under 2024 var att genom anbudsförfarande sälja följande markområden, inklusive eventuella byggnader:

- Bostadstomt i Björkudden (utgångspris 25 euro/m²).
- Bostadstomt i Söderby (utgångspris 8 euro/m²).

- Bostadstomt i Ressumområdet (utgångspris 8 euro/m²).
- Fastigheten iUngo (anbudsförfarande).

Ekonomiskt resultat

Under året såldes en industritomt i Bengtsböle, vilket medför en positiv överskridning om cirka 4 000 euro för detta kostnadsställe.

1331 Främjande av näringslivet

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Detta kostnadsställe omfattar insatser för att främja näringsliv, gårdsbruk och samhällsplanering i kommunen. Här ingår bland annat kommunens andel av kostnaderna för lantbrukskansliet som är placerat vid Jomala kommun.

Anslagen inkluderar även kommunens arbete med turism och besöksnäring, vilket i mån av resurser kan innefatta deltagande i mässor, evenemang och utställningar. Under året har kommunen inte deltagit i några mässor eller evenemang.

Kommunen deltar dessutom i ett gemensamt treårigt projekt tillsammans med Lumparland och Föglö för att utveckla näringslivet i regionen, där Föglö är huvudman. Projektet inleddes 2022 och den årliga nettokostnaden för Lemlands kommun uppgår till cirka 5 000 euro efter beviljat projektbidrag från Ålands landskapsregering. Inom projektet har bland annat ung företagsamhet främjats och företagsträffar har hållits i de deltagande kommunerna.

Ekonomiskt resultat

På intäktssidan underskreds budgeten med cirka 1 500 euro, främst på grund av ett lägre lantbruksstöd från staten än vad som prognostiserats. På kostnadssidan underskreds budgeten med cirka 5 800 euro, vilket beror på lägre kostnader jämfört med budget för lantbrukssekreterartjänsten som köps från Jomala kommun samt även lägre kostnader jämfört med budget inom näringslivsprojektet där Föglö är huvudman.

140 Kommunernas socialtjänst

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Anslagen för detta kostnadsställe omfattar Lemlands kommuns andel av kostnaderna för kommunalförbundet Kommunernas socialtjänst (KST). KST:s verksamhetsområde är indelat i fyra helheter: tidigt stöd för barn och familj, barnskydd, vuxensocialarbete samt funktionsservice och sysselsättning.

Ekonomiskt resultat

Under året beviljades en tilläggsbudget om 42 276 euro till följd av att KST aviserat en överskridning av sin ursprungliga budget. Utfallet blev dock cirka 22 000 euro bättre än den justerade budgeten. På intäktssidan redovisas en positiv avvikelse om cirka 17 000 euro, till följd av statliga ersättningar kopplade till integration.

KST har ett fåtal klientärenden där det pågår rättsliga processer för att avgöra vilken kommun som bär det ekonomiska ansvaret enligt socialvårdslagen eller speciallagstiftning. Per den 31 december 2024 uppgick de totala tvistiga kostnaderna till drygt 1,66 miljoner euro, vilka har redovisats som en avsättning i KST:s balansräkning. För Lemlands kommun motsvarar dessa potentiella kostnader cirka 100 000 euro, varav cirka 69 000 euro redan reserverades i bokslutet för 2023.

2.3.2 Äldreomsorgssektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Äldreomsorgssektorn omfattar kommunens service till invånare som är 65 år och äldre. De huvudsakliga serviceformerna är hemservice, effektiverat serviceboende och institutionsvård.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning - externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	1 916 952	1 942 594	70 000	2 012 594	2 092 537	149 943	175 584	107,72 %
Inkomster	452 433	394 480	-	394 480	437 534	43 054	-14 899	110,91 %
Nettoutgifter+/ink-	1 464 519	1 548 114	70 000	1 618 114	1 655 002	106 888	190 483	106,90 %
Avskrivningar	4 943	7 954			4 943	-3 011	0	62,14 %

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023 Bokslut	2024 Ursprunglig budget	2024 Budget ändring	2024 Budget efter justering	2024 Bokslut	Utfall %
☐ C301 Äldreomsorgssektorn	-1 464 519,35	-1 548 114,00	-70 000,00	-1 618 114,00	-1 655 002,29	102,28 %
☐ C370 Förvaltning	-55 184,45	-63 939,00	-4 779,54	-68 718,54	-70 976,64	103,29 %
☒ 3701 Äldreomsorgsnämnden	-2 750,23					
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 750,23					
☒ 3702 Äldreomsorgskansliet	-49 122,75	-60 085,00	-4 779,54	-64 864,54	-69 086,73	106,51 %
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	29 756,19	25 000,00		25 000,00	30 081,84	120,33 %
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-78 878,94	-85 085,00	-4 779,54	-89 864,54	-99 168,57	110,35 %
☒ 3703 Äldrerådet i Lemlands kommun	-3 311,47	-3 854,00		-3 854,00	-1 889,91	49,04 %
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	699,41	-500,00		-500,00	783,00	-156,60 %
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 010,88	-3 354,00		-3 354,00	-2 672,91	79,69 %
☐ C380 Omsorg om äldre	-1 409 334,90	-1 484 175,00	-65 220,46	-1 549 395,46	-1 584 025,65	102,24 %
☐ C381 Hemservice	-1 128 797,96	-1 204 175,00	4 779,54	-1 199 395,46	-1 200 299,95	100,08 %
3811 Hemvårdshjälp	-1 047 342,21	-1 127 291,00	12 779,54	-1 114 511,46	-1 110 947,90	99,68 %
☒ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	421 977,46	369 980,00		369 980,00	406 669,48	109,92 %
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 469 319,67	-1 497 271,00	12 779,54	-1 484 491,46	-1 517 617,38	102,23 %
☒ 3814 Närvård	-81 455,75	-76 884,00	-8 000,00	-84 884,00	-89 352,05	105,26 %
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-81 455,75	-76 884,00	-8 000,00	-84 884,00	-89 352,05	105,26 %
☐ C382 Institutionstjänster/EBS-boende	-280 536,94	-280 000,00	-70 000,00	-350 000,00	-383 725,70	109,64 %
☒ 3821 Oasen Boende- och vårdcenter	-280 536,94	-280 000,00	-70 000,00	-350 000,00	-383 725,70	109,64 %
☒ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-280 536,94	-280 000,00	-70 000,00	-350 000,00	-383 725,70	109,64 %
Totalsumma	-1 464 519,35	-1 548 114,00	-70 000,00	-1 618 114,00	-1 655 002,29	102,28 %

Verksamhetsberättelse

Äldreomsorgssektorn delas in i två resultatenheter: förvaltning och omsorg om äldre.

Äldreomsorgssektorn har överskridit budgeterade medel med 2,28 % vilket innebär en summa om 36 888 €. Överskridningen består till största del av kostnader som rör kommunalförbundet Oasen och avser slutregleringar och till största del avskrivningar, vilket är oerhört svårt att förutspå utfallet av under året.

En ändring av Landskapslag om klientavgifter inom socialvården trädde i kraft 01.01.2024 och föranledde stora ändringar i hur kommunen gavs möjlighet att ta ut avgift för service som ges kommuninvånare.

Under 2024 har Sveagården haft 2 lägenheter uthyrda till klienter tillhörande andra kommuner vilket genererat inkomst till kommunen. Dessa klienter har erhållit samma service som övriga klienter på Sveagården vilket genererat personalkostnader för Sveagården.

Enligt statistik för 2024 ligger måltidsservicen i linje med föregående år och avser lunchmåltiden, vilket är en del av stödservicen. Under 2024 har 32 klienter i kommunen erhållit måltidsservice. Därutöver har boende med egna hyresavtal på Sveagården och tillfälligt boende (korttidsvård) på Sveagården erhållit måltidsservice. I nyckeltalen finns ej personer med korttidsvård eller personal medtagna.

Under året har antalet nyinstallationer av trygghetslarm varit betydligt fler än förväntat vilket endast styrker komplexiteten i att förutse stödservicebehov. Befolkningen i kommunen är åldrande och trygghetslarm är en service som anses vara en tidig serviceinsats, varför det är motiverat att bevilja till fler än budgeterat.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Utveckla syssättningsverksamheten för att nå fler klienter.	1. Slutfört	1. Frekvensen av aktiviteter har ökat, utveckling fortgår.
2. Utveckla lokalvårdstjänsten för att få till en god helhetslösning.	2. Pågår	2. Överfört till 2025
3. Uppdatera äldreomsorgsplanen.	3. Slutfört	3. Äldreomsorgsplanen har reviderats och godkänts av Kommunfullmäktige.
4. Planera för ändamålsenliga lokaler för verksamheten.	4. Pågår	4. Skicket på befintliga lokaler har undersökts.
5. Utredda och utveckla utemiljön på hela tomten vid Sveagården i syfte att få en bättre arbetsbelastning samt trevligare vistelse för boende på Sveagården.	5. Ej påbörjat	5. Har ej varit aktuellt att utreda och utveckla utemiljön då det är oklart vad som sker med byggnaden
6. Väcka intresse att arbeta inom äldreomsorgen.	6. Slutfört	6. Sveagården kunde erbjuda en ungdom sommarjobb.

Inom sektorn finns följande resultatenheter och kostnadsställen med anslagsansvariga.

370 Förvaltning

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen (övergripande ansvar)

I förvaltning ingår:

3702 Äldreomsorgskansliet

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen

Anslagen är avsedda för äldreomsorgskansliets verksamhet och personal. Äldreomsorgsledningen utförs för både Lemlands och Lumparlands kommuner. Förvaltningen omfattar all övergripande administration av äldreomsorgsnämndens olika uppgiftsområden. De praktiska förvaltningsuppgifterna i form av ärendeberedningar, delgivningar, budgetarbete, bokslutsarbete, ledningsgruppsarbete, faktureringar, stödutbetalningar, diariehantering och personaladministration sköts av tjänsteinnehavarna på äldreomsorgskansliet.

Ekonomiskt resultat

Resultatet visar på en överskridning av budgeterade medel med 6,51 % vilket till stor del grundar sig på att rollen som administratör varit vakant och kansliet har haft olika tillfälliga lösningar.

Anställningen har tidvis varit 100%. Det tagit tid att skapa en hållbar och stadigvarande modell. Därutöver har även Kevas utjämningsavgifter påverkat utfallet.

3703 Äldrerådet

Anslagsansvarig: Äldrerådets ordförande

Anslagen omfattar främst mötesarvoden till äldrerådets förtroendevalda för sammanträden samt andra därtill hörande kostnader.

Ekonomiskt resultat

Äldrerådet har haft färre möten än bugeterat och därmed behandlat färre antal ärenden än förväntat under verksamhetsåret. Budgeten för äldrerådet har inte förbrukats.

En bidragande orsak till färre antal möte kan ha varit det nya politiska styret. Medlemmar till Äldrerådet kunde inte utses innan den nya kommunstyrelsen sammanträtt. Detta innebar att Äldrerådets första möte ägde rum först i april månad 2024, vilket är något senare än tidigare år.

Äldrerådet har underskridit nettokostnaderna med cirka 20 % utifrån antal möten med tillhörande kostnader.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Äldrerådet för Lemland-Lumparland					
Antal sammanträden	7	6	5	-2	-2
Behandlade ärenden	73	90	54	-36	-19

380 Omsorg om äldre

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen (övergripande ansvar)

I omsorg om äldre ingår:

3811 Hemvårdshjälp

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen

Kommunens serviceboende med heldygnsoomsorg (Sveagården) finns i Söderby och verksamheten består av vård, omsorg och tillsyn av de boende samt ordinär hemservice såsom måltids- och annan stödservice. De som bor på Sveagården hyr lägenhet och betalar en inkomstbaserad avgift för servicen. Efter att serviceavgiften är betald och hänsyn till självriskandel för läkemedel ska klienten åtminstone ha 250€ kvar till personliga kostnader för exempelvis besök hos hälsocentralen eller frisörbesök. Hemservicepersonalen som arbetar på Sveagården serverar även vårdbehövande äldre i kommunen.

Anslagen omfattar Sveagården inräknat personal inklusive den hemservice som tillhandahålls i kommunen.

Ekonomiskt resultat

Som helhet ses en mindre underskridning om 0,32 % av budgeten, men det finns några specifika områden inom verksamheten där en tydlig överskridning skett. Detta gäller exempelvis livsmedelskostnaderna som överskridit budgeten med närmare 8,7 % som kan tänkas bero på de ökade livsmedelspriserna, men det har också identifierats förbättringspotential i klassificeringen av beställda artiklar.

Sveagården kan inte lämnas utan personal eller med för lite personal utan att riskera klientsäkerheten varför vikarier alltid behövs vid sjukfrånvaro eller ledigheter. Ordinarie löner ligger på ett underskott på cirka 13,37 % i förhållande till budget, medan det har skett en kraftig överskridning av tillfälliga löner, semesterperiodiserade löner och tjänsledighetsvikarier.

Detta kan till viss del förklaras av att lönestrukturen inom äldreomsorgen setts över, vilket innebar en höjning av de uppgiftsrelaterade lönerna för behörig personal från och med 01.06.2024. Den höga sjukfrånvaron under 2023 påverkade uttag av semesterledigheten. Detta medförde i sin tur att outtagna semesterdagar överfördes till 2024, vilket i sin tur medfört en skuld för outtagen semester.

Totalöverskridning av personalkostnader: 18 311 euro.

Under 2024 finns det nio verkställda beslut om trygghetslarm, övrig trygghetsalarmering är inom Sveagårdens verksamhet. Trygghetsalarmering har bokförts tillsammans med it-kostnader och interna larm på Sveagården under 2024. Kostnader för beviljade trygghetslarm hos hemmaboende går därmed inte att urskilja. Fler trygghetslarm än budgeterat antal har installerats, 9 nyinstallationer har det tagits beslut om.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal vårdtagare:					
Dygnet runt-vård, antal personer (st)	21	21	21	-	-21
Hemvårdshjälp, antal hushåll	24	30	15	-15	-30

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Stödtjänster:					
Trygghetstelefon, nya abonnenter (st)	1	6	9	3	-6
Genomsnittlig kostnad per trygghetstelefon (€)	349 €	354 €	354	-	5
Måltidsservice, antal hushåll (st) ej Sveagården	48	60	32	-28	-16

3814 Närståendevård

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen

Anslagen är avsedda för närståendevårdsstöd som kan sökas av anhörig eller annan person som vårdar en person över 65 år.

Ekonomiskt resultat

Antalet närståendevårdare ligger enligt förväntad nivå. Under året har en del uppdrag avslutats på grund av större vårdbehov och det har tillkommit nya närståendevårdare. Under året har kommunen haft 18 olika närståendevårdare med ett snitt på 12 närståendevårdare per månad. Under året genomfördes uppdatering av vård- och serviceplaner hos befintliga vårdtagare där vårdbehovet ändrats, vilket genererat i en förändring av vårdklass och därmed ett justerat arvode. De budgeterade medlen har inte varit tillräckliga i förhållande till antalet närståendevårdare, då det aktuella vård- och servicebehovet hos individerna inte fanns kartlagt i samband med budgetering. De aktuella indexjusteringarna fanns inte kommunen tillhanda förrän efter att budgeten fastställts. Nettokostnaderna har överskridits med 5,26 %.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Närståendevård					
Närståendevård, antal personer (st)	16	16	18	2	2
Genomsnittskostnad per person, närståendevård (€)	5 091 €	5 305 €	4 964 €	-341	-127
Kostnad totalt närståendevård	81 456 €	84 884 €	89 352 €	4 468	7 896

3821 Oasen boende- och vårdcenter

Anslagsansvarig: Äldreomsorgschefen

Anslagen är avsedda för kommunens andel i Oasen boende- och vårdcenter k.f. som tillhandahåller institutionsvård för äldre. Lemlands kommun har fem institutionsvårdsplatser på Oasen. För platserna betalar kommunen en grundavgift och en vårdavgift.

Ekonomiskt resultat

Behovet av antal vårddygn har varit större än förväntat, samt den genomsnittliga kostnaden för vårddygnen har varit högre än beräknat, likaså har det inte varit möjligt att prognostisera kostnaden för Oasens avskrivningar varför det finns en överskridning av budgeterade medel.

Kostnaden inkluderar institutionsvård, demensvård, kortvarig vård exempelvis rehabilitering och utredning av vård- och omsorgsbehov och även dagverksamhet. Den beräknade genomsnittliga kostnaden grundar sig på föregående års bokslut gällande Oasen, då Oasens budget ej varit fastställd i samband med budgetarbetet i Lemland. Detta kan förklara differensen i summorna för genomsnittlig vård.

En överföring av medel om 35 000 € från tekniska sektorn förväntades täcka den beräknade överskridningen, desvärre fanns inte kännedom om Oasens avskrivningar förrän efter årsskiftet vaför det inte var möjligt att göra annat än att konstatera en överskridning av budgeterade medel. Överskridningen uppgår till 9,64 %, vilket motsvarar 33 725,70 euro.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Oasen					
Antal platser i kommunens ägo	5	5	5	-	-
Antal utnyttjade platser	3	3	3	-	0
Antal vårddygn	837	1 095	1 034	-61	197
Genomsnittlig kostnad/vårddygn (€)	356	256	371	115	15
Kostnad totalt (€) inkl. Avskr.	280 537 €	350 000 €	383 726 €	33 726	103 189
Kommunens beräknade årskostnad per plats (€)	56 107 €	70 000 €	115 705 €	45 705	59 598

2.3.3 Utbildningssektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Utbildningssektorn består i huvudsak av kommunens barnomsorg och grundskola.

Utbildningssektorns verksamhetsområden samordnas av utbildningschefen via förbundskansliet för Södra Ålands utbildningsdistrikt.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	6 513 792	6 728 306	45 000	6 683 306	6 605 966	-77 340	92 174	98,84 %
Inkomster	341 003	296 250	-	296 250	336 258	-40 008	4 745	113,50 %
Nettoutgifter+/ink-	6 172 789	6 432 056	45 000	6 387 056	6 269 708	-117 348	96 919	98,16 %
Avskrivningar	48 744	53 768		53 768	44 087	-9 681	-4 657	82,00 %

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023	2024	2024	2024	2024	Utfall
	Bokslut	Ursprunglig budget	Justerad budget	Budget efter justering	Bokslut	%
C400 Utbildningssektorn	-6 172 789,61	-6 432 056,00	45 000,00	-6 387 056,00	-6 269 707,90	98,16 %
C410 Förvaltning	-4 581,01	-6 421,00		-6 421,00	-4 619,34	71,94 %
4101 Skolnämnden	-4 581,01	-6 421,00		-6 421,00	-4 619,34	71,94 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 581,01	-6 421,00		-6 421,00	-4 619,34	71,94 %
C420 Grundutbildning	-3 705 885,55	-3 774 578,00		-3 774 578,00	-3 824 590,23	101,32 %
C421 Lågstadiutbildning	-2 152 036,65	-2 243 220,00		-2 243 220,00	-2 232 755,48	99,53 %
4211 Lemlands grundskola	-1 773 850,96	-1 889 400,00		-1 889 400,00	-1 887 836,58	99,92 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	66 118,39	40 000,00		40 000,00	34 689,29	86,72 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 839 969,35	-1 929 400,00		-1 929 400,00	-1 922 525,87	99,64 %
4212 Lågstadieskolor i annan kommun	-378 185,69	-353 820,00		-353 820,00	-344 918,90	97,48 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-378 185,69	-353 820,00		-353 820,00	-344 918,90	97,48 %
C422 Högstadiutbildning	-1 448 532,96	-1 462 257,00		-1 462 257,00	-1 522 746,81	104,14 %
4221 Kyrkby högstadieskola	-1 212 013,84	-1 211 207,00		-1 211 207,00	-1 291 438,77	106,62 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 212 013,84	-1 211 207,00		-1 211 207,00	-1 291 438,77	106,62 %
4222 Högstadieskolor i annan kommun	-236 519,12	-251 050,00		-251 050,00	-231 308,04	92,14 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-236 519,12	-251 050,00		-251 050,00	-231 308,04	92,14 %
C423 Specialskolor	-98 747,11	-69 101,00		-69 101,00	-65 306,58	94,51 %
4231 Träningsundervisning	-70 364,54	-49 475,00		-49 475,00	-45 540,65	92,05 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-70 364,54	-49 475,00		-49 475,00	-45 540,65	92,05 %
4232 Specialfritidshem	-28 382,57	-19 626,00		-19 626,00	-19 765,93	100,71 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-28 382,57	-19 626,00		-19 626,00	-19 765,93	100,71 %
C424 Grundutbildning för vuxna	-6 568,83				-3 781,36	
4241 Grundutbildning för vuxna	-6 568,83				-3 781,36	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-6 568,83				-3 781,36	
C430 Morgon- och eftermiddagsverksamhet	-98 873,69	-89 178,00		-89 178,00	-93 224,19	104,54 %
4300 Fritidshemsverksamhet (skolan)	-98 873,69	-89 178,00		-89 178,00	-93 224,19	104,54 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	54 200,40	55 000,00		55 000,00	55 606,63	101,10 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-153 074,09	-144 178,00		-144 178,00	-148 830,82	103,23 %
C440 Barnomsorg	-2 363 449,36	-2 561 879,00	45 000,00	-2 516 879,00	-2 347 274,14	93,26 %
C441 Daghemverksamhet	-2 114 585,01	-2 271 879,00	-64 488,10	-2 336 367,10	-2 169 436,29	92,86 %
4410 Smultronbacken (Leklök)	-882 155,67	-915 813,00	-5 000,00	-920 813,00	-892 615,02	96,94 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	96 015,51	86 000,00		86 000,00	96 908,38	112,68 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-978 171,18	-1 001 813,00	-5 000,00	-1 006 813,00	-989 523,40	98,28 %
4411 Gullivivan	-369 750,89	-445 569,00		-445 569,00	-400 797,30	89,95 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	36 342,48	37 000,00		37 000,00	33 678,52	91,02 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-406 093,37	-482 569,00		-482 569,00	-434 475,82	90,03 %
4412 Saltkråkan	-314 092,37	-395 541,00		-395 541,00	-336 273,61	85,02 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	32 266,40	29 000,00		29 000,00	52 940,99	182,56 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-346 358,77	-424 541,00		-424 541,00	-389 214,60	91,68 %
4413 Bullerboda	-341 365,46	-276 295,00	-74 000,00	-350 295,00	-362 530,43	103,49 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	37 802,00	37 000,00		37 000,00	41 781,15	112,92 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-379 167,46	-313 295,00	-74 000,00	-387 295,00	-404 311,58	104,39 %
4415 Köp av daghemstjänster	-16 728,68	-46 358,00		-46 358,00	-31 572,17	68,11 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-16 728,68	-46 358,00		-46 358,00	-31 572,17	68,11 %
4416 Gemensam barnomsorg	-190 491,94	-192 303,00	14 511,90	-177 791,10	-145 647,76	81,92 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	18 257,39	12 250,00		12 250,00	20 653,29	168,60 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-208 749,33	-204 553,00	14 511,90	-190 041,10	-166 301,05	87,51 %
C443 Övrig barndagvård	-248 864,35	-290 000,00	109 488,10	-180 511,90	-177 837,85	98,52 %
4431 Hemvårdsstöd för barn	-248 864,35	-290 000,00	109 488,10	-180 511,90	-177 837,85	98,52 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-248 864,35	-290 000,00	109 488,10	-180 511,90	-177 837,85	98,52 %
Totalsumma	-6 172 789,61	-6 432 056,00	45 000,00	-6 387 056,00	-6 269 707,90	98,16 %

Verksamhetsberättelse

Grundskolan

Vårterminen 2024 inleddes 9 januari med SÅUD:s gemensamma fortbildningsdag som denna gång innehöll två olika teman: Välbefinnande i skolan samt Svåra samtal. Både skolan och fritidshemmet var stängda denna dag. SÅUD har utarbetat en gemensam Vélbefinnande plan som används i alla skolor inom distriktet. En del av dagen användes till att belysa detta område. Svåra samtal är något skolpersonal stöter på med jämna mellanrum och föreläsare Jonna Granberg gav personalen lite mer kött på benen kring det.

Den nya musiksalen byggdes under våren 2024. Två befintliga omklädningsrum byggdes om till ett gemensamt rum som blev den nya musiksalen. Samtidigt renoverades den gamla musiksalen och fick från höstterminen agera hemklassrum för åk 5-6C. När skolan inledde höstterminen 2024 hade skolan rekord i antalet elever, 167 stycken. Detta märktes på olika sätt under höstterminen. Det blev nu 10 klasser istället för 9 vilket innebar att en till klasslärare anställdes. Specialklassläraren fick gå upp lite i tid för att avlasta specialläraren som inte räckte till. I köket hade de fullt upp och fick hjälp av ett extra biträde 15 timmar per vecka fram till höstlovet. Efter höstlovet öppnade Smultronbacken upp sitt kök och då minskade antalet portioner i skolans kök märkbart.

Från och med hösten 2024 valde skolan att börja köpa skolplats från Strandnäs skola för en FBU-elev. Detta blev ett billigare alternativ än att anställa en FBU-lärare till Lemlands skola plus att det är bättre ur ett elevperspektiv att få känna samhörighet med andra FBU-elever.

Från och med vårterminen 2024 tog Mariehamns stad över tillsynen av hemundervisningseleverna.

Under läsåret 2024–2025 fokuserar hela Södra Ålands utbildningsdistrikt fortsättningsvis på välbefinnande, genom att följa distriktets välbefinnandegrupps nya plan, med olika teman som återkommer vart 3:e år. Dessa teman är styrkor, medkänsla och självkännedom samt resiliens. Skolan vill också stärka personalens välbefinnande genom välmåendegrupper bland personalen som hittar på aktiviteter.

Lemlands skola vill fortsätta arbetet med att stärka VI-känslan samt elevmedverkan på olika sätt. Detta görs till exempel genom regelbundna morgonsamlingar och sångstunder, elevledda rastlekar, rastbodsverksamhet och fadderverksamhet.

Fritidshemmet

Under läsåret 2023–2024 samt 2024–2025, har fritidshemmet fortsättningsvis haft stora barngrupper. Fritidshemmets lokaler är inte så stora så det har varit en utmaning att jobba ihop gruppen men ändå försöka dela på gruppen så mycket som möjligt för att ge lugn och ro till barnen.

En gång i veckan har fritidshemmet skogsdag, så varje grupp går en gång per månad. De får då leka fritt i skogen och äta mellanmål där. Fritidshemmet har varit i träslöjdssalen, besökt biblioteket, varit i rasthallen och spelat spel, pysslat och mycket annat i de små grupperna. Fritidshemmet har även haft samlingar i smågrupper och diskuterat bland annat regler och trivsel. En stor del av eftermiddagarna är barnen utomhus med olika aktiviteter och mycket fri lek. Fritidshemmet samarbetar med fritidsledaren kring Starka barn.

Fritidshemmet tar tillvara på barnens intressen och hittar på aktiviteter inom de olika områden de är intresserade av.

Barnomsorg

Under året har barnomsorgen verkat med fyra daghem och sammanlagt tio avdelningar. Antalet barn inskrivna i barnomsorgen har legat på samma nivå som tidigare. Inom hemvårdsstöden syns en nedåtgående trend, samtidigt som åldern på barn som börjar på daghem har sjunkit.

Kommunens har under året påbörjat arbetet med implementering av den nya läroplanen.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Se över rutinerna för inköp av arbetskläder i barnomsorgen.	1. Avbruten	1. Lemland har valt att se över rutinerna för hela kommunen 2025. Väntar på nya direktiv.
2. Processbeskrivning av återkommande arbetsuppgifter.	2. Pågår	2. Arbetet med processbeskrivningar för utbildningssektorn har påbörjats
3. Utveckla skolsamarbetet med Mariehamn.	3. Pågår	3. Arbetet är lågt prioriterat då ett nytt samarbetsavtal för grundskolan och ett för fritidshemsverksamhet för elever boende på Järsö-Nåtö nyligen har upprättats med Mariehamns stad.
4. Slutföra utredningen av alternativa finansieringslösningar av Lemlands skolas IKT-plan.	4. Slutfört	4. Skolan kommer att fortsätta med ipads, men inte ha 1-1 för de yngsta eleverna. Försöker använda ipadsen längre än 6 år. En klassuppsättning datorer skall finnas, främst för de äldre eleverna.

Inom sektorn finns följande resultatenheter och kostnadsställen med anslagsansvariga.

410 Förvaltning

Anslagsansvarig: Utbildningschefen (övergripande ansvar)

I förvaltning ingår:

4101 Utbildningsnämnden

Anslagsansvarig: Utbildningsnämndens ordförande

Utbildningsnämnden är huvudman för kommunens utbildningsverksamhet. Utbildningsnämnden ska planera, utveckla, genomföra, samordna, uppfölja och utvärdera utbildningsverksamheten i kommunen. Utbildningsnämnden ska ansvara för att landskapslagen om barnomsorg och grundskola följs och att den verksamhet som regleras i lagen erbjuds i kommunen.

Utbildningsnämnden ska, då den organiserar barnomsorgen och grundskoleutbildningen, samarbeta med de instanser som ansvarar för idrott och kultur, barnskydd och annan socialvård,

rådgivningsverksamhet och övrig hälso- och sjukvård samt andra kommuners utbildningsverksamhet och aktörer.

Anslagen omfattar främst mötesarvoden åt kommunens förtroendevalda och tjänsteinnehavare för nämndens sammanträden samt andra därtill hörande kostnader.

Ekonomiskt resultat

Utbildningsnämndens budget har underskridits med ca 1 800 euro. Orsaken till underskridningen är dels att de förtroendevaldas arvoden blivit lägre än budgeterat och dels att uppvaktningarna av personalen har blivit lägre än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal sammanträden	5	6	4	-2	-1
Behandlade ärenden	53	80	43	-37	-10

420 Grundutbildning

Anslagsansvarig: Utbildningschefen (övergripande ansvar)

I grundutbildning ingår:

4211 Lemlands grundskola

Anslagsansvarig: Skolföreståndaren

Kostnadsstället omfattar Lemlands grundskola. Utbildningsnämnden anger principer, riktlinjer och mål för kostnadsstället. Skötseln av de skolvisa administrativa rutinerna utförs av skolföreståndaren. Delegering av beslutanderätt från utbildningsnämnd och utbildningschef till skolföreståndaren är långt utvecklad.

Ekonomiskt resultat

Budgeten för Lemlands skola har hållit detta år.

Centralköket har med god planering och prismedvetenhet, hållit sig under det budgeterade beloppet.

Skolskjutsarna hölls under det budgeterade beloppet trots att en elev gick i Strandsnäs skola under hösten 2024 vilket gav kostnader som inte fanns med i de budgeterade medlen. En orsak kan vara att fritidssektorn stod för hemresorna efter tisdagens Starka barn. Detta gjorde att skolan sparade in en taxitur per vecka.

En del oförutsedda kostnader uppstod under 2024, så som en lärare för enskild elev under våren 2024 och en assistent för enskild elev hösten 2024. Sjukfrånvaro är något som tenderar att vara svårt att beräkna och det visar sig tydligt i bokslutet. Sjukvrikariekostnaderna har ökat jämfört med 2023.

Överskottet från bland annat livsmedel och skolskjutsar har förbrukats på vikariekostnader. Under november och december var det köpstopp i kommunen vilket gjorde att sådant som skulle köpas in i slutet av året uteblev. Även det hjälpte till att hålla budgeten.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Medeltalet antal elever	149,0	160,0	157,5	-2,5	8,5
Extern kostnad/elev, €	10 880	10 746	11 032	286	153
Beräknad årskostnad/elev, € inkl avsk	12 087	12 065	12 121	56	34
Antal undervisningstimmar	309,0	319	317,0	-2	8
Undervisningstimmar/elev	2,07	2,18	2,01	-0,17	-0,06

4212 Lågstadieskolor i annan kommun

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar elever i lågstadieskolor i annan kommun samt eventuella skolskjutsar för dessa elever. Hit hör elever från området Järsö-Nåtö som fullgör sin läroplikt i Mariehamns stad inom ramen för det samarbetsavtal som finns mellan kommunerna. Det rör sig även om elever från Lemland som genom vårdnadshavares anhållan och utbildningschefens godkännande beviljats rätt att få fullgöra sin läroplikt i annan kommun.

Elever som fullgör sin läroplikt i annan kommun följer ifrågavarande skolas arbetsplan och de målbeskrivningar som ingår i kommunens budget.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har underskridits med ca 8 900 euro. Orsaken till underskridningen är att antalet elever som fått sin skolgång ordnad i annan kommun på lågstadiet har varit 1 elev mindre än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Medelantal elever					
Järsö-Nåtöelever i Mariehamns stads lågstadieskolor	26,5	26,0	26,5	0,5	0,0
Övr. Lemlands elever i Mariehamns stads lågstadieskolor	1,0	0,5	1,0	0,5	-
Lemlands elever i övriga kommuners lågstadieskolor	3,0	2,5	0,5	-2,0	-2,5
Totalt	30,5	29,0	28,0	-1,0	-2,5
Kostnad Järsö-Nåtöelever i M:hamns lågstadieskolor, €	302 555	291 200	303 263	12 063	708
Kostn. övr. Lemlands elever i M:hamns lågstadieskolor, €	11 212	5 600	17 521	11 921	6 309
Totalt	313 767	296 800	320 784	23 984	7 017
Köpta tjänster av Mariehamns stad, €	369 974	346 800	320 784	-26 016	-49 190
Skolskjutsar, €	6 627	7 020	16 938	9 918	10 311
Övriga skolelever i annan skola än Mariehamns stad, €	57 792	-	17 016	-	-40 776
Totalt	434 393	353 820	354 738	918	-79 655
Kostnad per elev, € (antal elever delat på nettoutgifter)	14 242	12 201	12 669	469	-1 573
Kostnad per elev, € (exkl. skolskjutsar)	14 025	11 959	12 064	106	-1 961

4221 Kyrkby högstadieskola

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar Kyrkby högstadieskola. Eleverna i årskurserna 7–9 erhåller sin undervisning i Kyrkby högstadieskola som administreras av kommunalförbundet SÅUD och följer de målbeskrivningar som ingår i kommunalförbundets budget. Kostnaderna för Kyrkby högstadieskola fördelas i enlighet med medlemskommunernas elevantal i Kyrkby högstadieskola under ifrågavarande år.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har överskridits med ca 80 000 euro. Orsaken till överskridningen av KHS budget är att Lemlands andel av SÅUD:s budget inte justerats efter att förbundsfullmäktige den 30.11.2023 tagit beslut om att verkställa om- och tillbyggnaden av KHS.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Medelantal elever	74,5	73,0	72,0	-1,0	-2,5
Kostnad per elev, €	16 269	16 592	17 740	1 148	1 471

4222 Högstadieskolor i annan kommun

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar elever i högstadieskolor i annan kommun samt eventuella skolskjutsar för dessa elever. Hit hör elever från området Järsö-Nåtö som fullgör sin läroplikt i Mariehamns stad inom ramen för det samarbetsavtal som finns mellan kommunerna. Det rör sig även om elever från Lemland som genom vårdnadshavares anhållan och utbildningschefens godkännande beviljats rätt att få fullgöra sin läroplikt i annan kommun.

Elever som fullgör sin läroplikt i annan kommun följer ifrågavarande skolas arbetsplan och de målbeskrivningar som ingår i kommunens budget.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har underskridits med ca 19 700 euro. Orsaken till underskridningen är att kostnaden per elev har varit lägre än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Medelantal elever					
Järsö-Nätöelever i M:hamns högstadieskolor	15,5	15,0	15,0	-	-0,5
Övriga lemlandselever i M:hamns högstadieskolor	1,0	1,5	1,5	-	0,5
Lemlandselever i övriga kommuners högstadieskolor	1,0	-	0,5	0,5	-0,5
Totalt elever	17,5	16,5	17,0	0,5	-0,5
Köpta tjänster av Mariehamns stad, €	217 805	247 000	220 413	-26 587	2 608
Skolskjutsar, €	3 927	4 050	3 191	-859	-736
Övriga elever vid andra skolor än Mariehamns stad, €	14 787	0	7 705	7 705	-7 082
Totalt	236 519	251 050	231 309	-19 741	-5 210
Kostnad per elev, € (antal elever delat på nettoutgifter)	13 515	13 245	13 606	361	91
Kostnad per elev, € (exkl. skolskjutsar)	13 291	14 970	13 419	-1 551	128

4231 Träningsundervisning

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar träningsundervisning och specialfritidshem och är avsedd för elever med intellektuell funktionsnedsättning. Träningsundervisningen är gemensam för Mariehamn, NÅUD k.f. och SÅUD k.f. Skärgårdskommunerna kan ansöka om att få köpa plats i träningsundervisningen. Förbundsstyrelsen är ansvarig för verksamheten som regleras genom ett avtal mellan distrikten. Driftskostnaderna för träningsundervisningen regleras mellan avtalsparterna i förhållande till deras elewantal.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har underskridits med ca 3 800 euro. Orsaken till underskridningen är att kostnaden per elev har varit lägre än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal elever totalt	30,5	30,0	35,0	5,0	4,5
varav elever från Lemland	1,5	1,0	1,0	-	-0,5
Totalkostnad för träningsundervisning	46 910	49 475	45 541	-3 934	-1 369

4232 Specialfritidshem

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar specialfritidshem och är avsedd för barn med intellektuell funktionsnedsättning. Specialfritidshemmet är gemensamt för Mariehamn, NÅUD k.f. och SÅUD k.f. Skärgårdskommunerna kan ansöka om att få köpa plats i specialfritidshemmet.

Förbundsstyrelsen är ansvarig för verksamheten som regleras genom ett avtal mellan distrikten. Driftskostnaderna för specialfritidshemmet regleras mellan avtalsparterna i förhållande till deras barnantal.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har överskridits med ca 140 euro. Orsaken till överskridningen är att kostnaden per elev har varit högre än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal elever totalt	20,5	21,0	24,5	3,5	4,0
varav elever från Lemland	1,5	1,0	1,0	0,0	-0,5
Kostnad per elev, € (antal elever nettoutg.)	18 922	19 626	19 766	140	844

4241 Grundutbildning för vuxna

Anslagsansvarig: Utbildningschefen

Kostnadsstället omfattar grundutbildning för vuxna. SÅUD administrerar grundskoleundervisning för andra än läropliktiga genom köptjänst av Ålands Folkhögskola.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsställets budget har överskridits med ca 3 800 euro. Orsaken till överskridningen är att antalet studerande från Lemland som fått sin Grundutbildning för vuxna ordnad genom köptjänst från Ålands Folkhögskola har varit 0,5 elever fler än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal elever totalt	5,5	9,0	8,0	-1,0	-2,5
varav elever från Lemland	0,5	-	0,5	0,5	-

430 Morgon- och eftermiddagsverksamhet

Anslagsansvarig: Skolföreståndaren

4300 Fritidshemsverksamhet skolan

Anslagsansvarig: Skolföreståndaren

Kostnadsstället omfattar fritidshemsverksamhet för elever i årskurs 1–2 i Lemlands grundskola och för elever i årskurs 1–2 från området Järsö-Nåtö i Mariehamns stads fritidshemsverksamhet. Utbildningsnämnden anger principer, riktlinjer och mål för kostnadsstället. Skötseln av de administrativa rutinerna utförs av skolföreståndaren. Delegering av beslutanderätt från utbildningsnämnd och utbildningschef till skolföreståndaren är långt utvecklad.

Ekonomiskt resultat

Budgeten för fritidsverksamheten har inte riktigt hållit sig inom budget. Glädjande nog så är fritidshemsplatser som kommunen köper från Mariehamn för barn som bor i Järsö och Nåtöområdet nästan inom budget. Detta är en summa som tenderar vara svår att förutse trots jämförelser från föregående års budget. Den avvikelse man kan se ligger på posten personalkostnader. En återhållsamhet vad gäller material och inköp av inventarier har hjälpt upp resultatet lite grann.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Medelantal inskrivna elever, fritidshem i Lemland	36,0	36,0	36,0	-	-
Medelantal inskrivna elever, fritidshem i andra kommuner	7,0	8,00	7,0	-1	-
Nettoårskostnad per plats, €	2 299	2 027	2 168	141	-131
Dagvårdsavgifternas täckningsgrad	35,4 %	38,1 %	37,4 %	-0,8 %	2,0 %

440 Barnomsorg

Anslagsansvarig: Barnomsorgsledaren (övergripande ansvar)

Barnomsorgens daghemsverksamhet omfattar 2024 daghemmen Bullerboda, Gullvivan, Saltkråkan och Smultronbacken. I uppgiftsområdet barnomsorg ingår även köp av daghemstjänster, hemvårdsstöd för barn samt specialpedagogisk verksamhet inom barnomsorgen.

Under året har en tilläggsbudget på totalt 70 000 euro beviljats.

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	2 584 133	2 763 129	45 000	2 718 129	2 593 236	-124 893	9 103	95,41 %
Inkomster	220 684	201 250		201 250	245 962	44 712	25 279	122,22 %
Nettoutgifter+/ink-	2 363 449	2 561 879	45 000	2 516 879	2 347 274	-169 605	-16 175	93,26 %
Avskrivningar	14 940	16 036		16 036	16 208	172	1 268	101,08 %

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Översikt, samtliga daghem och familjedagvård					
Antal platser 31.12 (st)	178	178	178	-	-
Medelantal barn, exkl. sommarmånaderna (st)	143	150	141	-9	-2
Medelantal barn u. 3 år, exkl. sommarmånaderna (st)	22	27	27	-	5
Medelantal 3-6 åringar, exkl. sommarmånaderna (st)	90	90	90	-	-
Medelantal förskolebarn, exkl. sommarmånaderna (st)	36	32	35	3	-1
Nettoårskostnad per plats (€)	13 338 €	13 555 €	14 129 €	574 €	791 €
Barnomsorgsavgifternas täckningsgrad (%)	9,4 %	8,5 %	9,2 %	0,7 %	-0,3 %

I barnomsorg ingår:

4410 Smultronbacken

Anslagsansvarig: Daghemsföreståndaren

Daghemmet Smultronbacken är beläget i Söderby och består av 4 avdelningar. Daghemmet har två avdelningar för barn i åldern 3–6 år och två avdelningar för barn i åldern 0–2 år.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet håller sig inom de budgeterade medlen, där resultatet stärks av högre intäkter jämfört med budget (överskott ca 10 000 euro) samt en tilläggsbudget (5 000 euro).

Smultronbacken överskred inte sin budget, trots att köket öppnades i oktober 2024, vilket krävde nyanställning av personal som inte var budgeterad. Detta medförde även högre livsmedelkostnader än beräknat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Smultronbacken (daghem 9 mån-6 år)					
Antal platser	70	70	70	-	-
Medelantal inskrivna barn, exkl. sommarmånaderna	63	65	61	-4	-9
Medelantal inskrivna 3-6 åringar, exkl sommarmånader	48	46	43	-3	-20
Medelantal inskrivna barn under 3 år, exkl sommarmån.	15	19	18	-1	-30
Medelantal förskolebarn, exkl. sommarmånaderna	13	12	13	1	-2
Nettoårskostnad/plats, €	14 002 €	14 166 €	14 638 €	472	14 625
Dagvårdsavgifternas täckningsgrad, %	9,6 %	8,5 %	9,6 %	1,1 %	0,1 %

4411 Gullvivan

Anslagsansvarig: Daghemsföreståndaren

Daghemmet Gullvivan är beläget i Söderby och består av två avdelningar för barn i åldern 3–6 år.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet förhåller sig inom budgeterade medel. Daghemmets intäkter är något lägre än budget till följd av färre barn på daghemmet under året. Verksamhetens kostnader är också lägre än budget (ca 48 000 euro), vilket bland annat syns i lägre personalkostnader.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Gullvivan (daghem 3-6 år)					
Antal platser	42	42	42	-	-
Medelantal inskrivna barn, exkl. sommarmånaderna	31	33	28	-5	-3
Medelantal förskolebarn, exkl. sommarmånaderna	10	8	9	-1	-1
Nettoårskostnad/plats, €	11 927 €	13 502 €	14 314 €	-812	2 387
Dagvårdsavgifternas täckningsgrad, %	8,9 %	7,7 %	7,4 %	-0,2 %	-1,5 %

4412 Saltkråkan

Anslagsansvarig: Daghemsföreståndaren

Daghemmet Saltkråkan är beläget i Järsö och består av två avdelningar. En avdelning för barn 0–3 år och en avdelning för barn 3–6 år.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet förhåller sig inom budgeterade medel. Avgiftsintäkterna är något högre än budget (ca 5 000 euro).

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Saltkråkan (daghem 9 mån-6 år)					
Antal platser	33	33	33	0	-
Medelantal inskrivna barn, exkl. sommarmånaderna	21	20	22	-2	1
Medeltal inskrivna 3-6 åringar, exkl sommarmånader	18	17	19	-2	1
Medeltal inskrivna barn under 3 år, exkl sommarmån.	3	3	3	0	-
Medelantal förskolebarn, exkl. sommarmånaderna	5	4	4	0	-1
Nettoårskostnad/plats, €	14 957 €	19 777 €	15 285 €	4492	328
Dagvårdsavgifternas täckningsgrad, %	9,1 %	6,8 %	8,6 %	1,8 %	-0,4 %

4413 Bullerboda

Anslagsansvarig: Daghemsföreståndaren

Daghemmet Bullerboda är beläget i Söderby och har en avdelning för barn i åldern 3–6 år. Under hela året fanns även en tillfällig avdelning för barn i åldern 0–3 år.

Ekonomiskt resultat

Bullerboda går över sin budget med cirka 17 000 euro trots en tilläggsbudget på 74 000 euro, orsaken är främst personalkostnader då småbarnsavdelningen behövdes hålla öppet hela året 2024. Avgiftsintäkterna är något högre än budget (ca 5 000 euro).

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Bullerboda (daghem 9 mån-6 år)					
Antal platser	33	33	33	-	-
Medelantal inskrivna barn, exkl. sommarmånaderna	28	32	30	2	2
Medeltal inskrivna 3-6 åringar, exkl sommarmånader	24	27	24	3	-
Medeltal inskrivna barn under 3 år, exkl sommarmån.	4	5	6	-1	2
Medelantal förskolebarn, exkl. sommarmånaderna	8	8	9	-1	1
Nettoårskostnad/plats, €	12 192 €	10 947 €	12 076 €	-1129	-115
Dagvårdsavgifternas täckningsgrad, % (med 3 avd.)	10,0 %	9,6 %	10,3 %	-0,8 %	0,4 %

4415 Köp av daghemstjänster

Anslagsansvarig: Barnomsorgsledaren

Anslagen är avsedda för köp av platser för privat samhällsstödd barnomsorg och skiftesbarnomsorg.

Ekonomiskt resultat

Resultatenheten underskrider budget med ca 15 000 euro. Skiftesbarnomsorgen kvarstår, där behovet varierar under året och är svårt att förutse.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Köp av daghemstjänster kundtjänst extern €	16 729 €	20 000 €	9 025 €	10975	-7704
Total kostnad för köp av daghemstjänster € ¹⁾	16 729 €	46 358 €	31 572 €	14786	14843

1) Personalkostnader tidigare budgeterat under gemensam barnomsorg. Från 2024 budgeteras det som köp av daghemstjänster.

4416 Gemensam barnomsorg

Anslagsansvarig: Barnomsorgsledaren

Anslagsansvarig: Barnomsorgsledaren

Anslagen är avsedda för barnomsorgskansliets verksamhet och gemensamma kostnader för administrering och utveckling av barnomsorgen. I kostnadsstället ingår även barnomsorgens specialpedagogik.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet är ca 32 000 euro bättre än budget. I detta syns något bättre försäljningsinkomster av kommuner och på kostnadssidan är det en följd av att barnomsorgskansliet inte har haft full bemanning under hela året.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Specialpedagogik inom barnomsorgen					
Sålda tjänster till övriga kommuner inom specialpedagogik, €	56	45	-	45	-56 €
Försäljningsinkomster av kommuner	2 025 €	2 250 €	0 €	2250	-2025

4431 Hemvårdsstöd för barn

Anslagsansvarig: Barnomsorgsledaren

Anslagen är avsedda för det lagstadgade ekonomiska hemvårdsstödet till vårdnadshavare som inte utnyttjar kommunal eller privat samhällsstödd barnomsorg. Det lagstadgade hemvårdsstödet kan erhållas fram tills barnet fyller tre år. Lemlands kommun erbjuder vårdnadshavaren en utökad möjlighet till hemvårdsstöd under ett fjärde år. Inför 2024 minskade antalet hemvårdsstödstagare vilket gjorde det möjligt att omdisponera medel till övriga enheter inom barnomsorgen.

Ekonomiskt resultat

Resultatenheten underskriver budget med ca 2 600 euro, efter att en omdisponering gjorts där anslagen minskats med nästan 110 000 euro till följd av betydligt färre hemvårdsstödstagare jämfört med prognos.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Hemvårdsstöd					
Antal hemvårdsstödstagare	75	75	65	10	-10
Kostnad per stödtagare, €	3 318 €	3 867 €	2 736 €	1131	-582
Kommuntillägg till stöd av för hemvård	19 510 €		3 107 €	-	-
Total kostnad för hemvårdsstöd, €	248 864 €	290 000 €	177 838 €	112162	-71027

2.3.4 Kultur- och fritidssektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Kultur- och fritidssektorn omfattar kommunens bibliotek, kulturverksamhet och fritidsverksamhet. Verksamhetsområdet omfattar även bidrag till föreningar. Resultatområdet omfattar biblioteks-, kultur- och fritidssektorns förvaltning samt Lemlands kommunbibliotek

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BU23	Utfall i %
Utgifter	203 681	231 777	-	231 777	214 710	-17 067	11 028	92,64 %
Inkomster	5 372	3 000	-	3 000	15 167	12 167	9 795	505,58 %
Nettoutgifter+/ink-	198 309	228 777	-	228 777	199 542	-29 235	1 234	87,22 %

Detaljniva, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023 Bokslut	2024 Ursprunglig budget	2024 Justerad budget	2023 Budget efter justering	2024 Bokslut	Utfall %
CS500 Kultur och fritidssektorn	-198 308,74	-228 777,00		-228 777,00	-199 542,30	87,22 %
CS510 Förvaltning för kultur och fritid	-123 628,71	-177 537,00		-177 537,00	-154 232,17	86,87 %
5102 Lemlands stambibliotek	-77 193,85	-91 121,00		-91 121,00	-78 729,55	86,40 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	68,15				609,80	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-77 262,00	-91 121,00		-91 121,00	-79 339,35	87,07 %
5104 Understöd Kultur och fritid		-27 250,00		-27 250,00	-20 346,20	74,66 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER		-27 250,00		-27 250,00	-20 346,20	74,66 %
6102 Fritidskansliet	-46 297,61	-57 971,00		-57 971,00	-53 820,23	92,84 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER					19,36	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-46 297,61	-57 971,00		-57 971,00	-53 839,59	92,87 %
6103 Ungdomsrådet	-137,25	-1 195,00		-1 195,00	-1 336,19	111,82 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-137,25	-1 195,00		-1 195,00	-1 336,19	111,82 %
CS520 Kulturverksamhet	-42 417,09	-39 350,00		-39 350,00	-41 708,29	105,99 %
5201 Kulturverksamhet	-4 715,62	-2 350,00		-2 350,00	-1 198,42	51,00 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 715,62	-2 350,00		-2 350,00	-1 198,42	51,00 %
5203 Medborgarinstitutet	-37 701,47	-37 000,00		-37 000,00	-40 509,87	109,49 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-37 701,47	-37 000,00		-37 000,00	-40 509,87	109,49 %
C620 Barn- och ungdomsarbete fritid	-8 385,67	-5 890,00		-5 890,00	-1 227,07	20,83 %
6201 Löpande fritidsverksamhet	-5 320,84	-5 890,00		-5 890,00	-1 227,07	20,83 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	5 302,73	3 000,00		3 000,00	14 535,00	484,50 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-10 623,57	-8 890,00		-8 890,00	-15 762,07	177,30 %
6202 Understöd för barn- och ungdomsverksamhet, fritid	-3 064,83					
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 064,83					
C630 Idrotts- och friluftsliv	-23 877,27	-6 000,00		-6 000,00	-2 374,77	39,58 %
6301 Understöd för idrottsverksamhet, fritid	-19 381,56					
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-19 381,56					
6302 Anläggningar för idrottsverksamhet, fritid	-4 495,71	-6 000,00		-6 000,00	-2 374,77	39,58 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	1,61				3,22	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 497,32	-6 000,00		-6 000,00	-2 377,99	39,63 %
Totalsumma	-198 308,74	-228 777,00		-228 777,00	-199 542,30	87,22 %

VerksamhetsberättelseBiblioteket

Under året 2024 har biblioteket arbetat aktivt för att uppfylla de uppsatta målen och stärka rollen som en central mötesplats för kunskap, kultur och läslust.

Meröppet – en lyckad implementering

I början av året genomfördes en testperiod för meröppet, vilket innebar att bibliotekets lokaler var tillgängliga för besökare utanför ordinarie öppettider. Implementeringen av tjänsten gick mycket bra, och både besökare och personal har uttryckt stor uppskattning för den ökade tillgängligheten. Statistik från året visar en stadig ökning av användandet av meröppet, vilket bekräftar att tjänsten fyller ett viktigt behov i samhället.

Effektivisering genom RFID-teknologi

För att effektivisera verksamheten investerades under 2024 i två RFID-plattor. Under året har biblioteket systematiskt arbetat med att konvertera bibliotekets material till RFID-teknologi, vilket har lett till smidigare utlånings- och återlämningsprocesser samt förbättrad hantering av bibliotekets resurser. Denna satsning har ökat både effektiviteten och användarvänligheten för våra besökare. Konverteringen är ett pågående arbete som kommer sträcka sig åtminstone ett år till p.g.a. av den stora mängden material som behöver konverteras.

Samarbete med förskola och skola

Bibliotekets samarbete med dagis och skolor har fortsatt att utvecklas under året. Biblioteket har regelbundet tagit emot barngrupper på biblioteksbesök, för sagostunder, bokprat och introduktion till bibliotekets resurser. Dessutom samarbetar biblioteket tätt med kommunens grundskola för att stödja elevernas läsfrämjande genom tematiska boklådor och bokprat samt introducering av bibliotekets e-tjänster och informationssökning i bibliotekets databas och på nätet.

Uppfyllda mål för 2024

Bibliotekspersonalen har genom året arbetat strategiskt för att uppnå de mål som fastställdes för 2024. Fokus har legat på att:

- Öka tillgängligheten genom meröppet, vilket har realiserats med framgång.
- Effektivisera verksamheten genom implementering av RFID-teknologi.

Fritidsverksamheten

År 2024 nystartades fritidsverksamheten med ny fritidsledare samt i nya lokaler, på vinden på Valborg. Under året har det hållits två grupper Starka barn för årskurs 1–2 samt 2 grupper Starka barns idrottsskola för årskurs 3–4 direkt i anslutning till skolan. Dessutom har öppen hall för årskurs 5–6 ordnats minst en gång i veckan. Till höstterminen startades med hjälp av medel från landskapsregeringens efter skolan-projekt en skolkör, och Lemland deltog med ett fritidslag i tävlingen First Lego League, där gruppen träffades två gånger i veckan under två månader för att forska och programmera. Med hjälp av samma medel anordnades träningar i anslutning till skoldagen i samarbete med Lemlands IF, både basket för tjejer och öppna träningar där deltagarna fick testa olika idrotter. Externa medel och samarbeten är avgörande för att kunna erbjuda ett mångsidigt fritidsutbud, och något som fritidsledaren haft fokus på under året.

Tillsammans med fritidsledarna på Åland, Lemlands ungdomsförening samt i samarbete med Fältarna, Mariehamn och Jomala kommuner ordnades under året 17 större aktiviteter med sammanlagt 983 deltagare.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Initiera den sista delen av projektet Meröppet i biblioteket.	1. Slutfört	Meröppetprojektet är genomfört och biblioteket är nu tillgängligt kl 8-22 alla dagar i veckan för de användare som tecknar Meröppet-kontrakt med biblioteket.
2. Effektivisera verksamheten.	2. Pågår	RFID-plattor installerade. Märkning av material (ca 17 000 enheter) görs kontinuerligt under en lång period.

3.	Skapa och bibehålla en trygg och ändamålsenlig fritidsverksamhet för kommunens barn och ungdomar.	3.	Slutfört	Arbetet pågår kontinuerligt. Kärnuppgift för fritidsledaren, och något som vi jobbar med varje dag.
4.	Fortsätta skapa meningsfulla träffpunkter för både unga och vuxna utöver det utbud som redan finns inom privat och tredje sektor.	4.	Slutfört	Sektorn understöder och skapar en mängd träffpunkter, från bokcirkel och datautbildning för pensionärer till ungdomsgård, idrott och utflykter med fritidsledarna på Åland
5.	Fortsatt gott samarbete med andra aktörer.	5.	Slutfört	Sektorn samarbetar aktivt med aktörer inom offentlig, privat och tredje sektor.
6.	Uppdatera datorerna och ena mobiltelefonen till kansliet.	7.	Påbörjat	Dator införskaffad, telefonköp skjutet på framtiden pga köpstopp.
8.	Skapa en ekonomisk strategi för underhåll av fritidssektorns gymutrustning.	8.	Slutfört	En strategi har framarbetats med ökat underhåll av utrustningen för längre livslängd. Gymmet fortsatt mycket populärt.
9.	Utegym till Järsö-Nåtö.	9.	Pausat	Sektorn har sökt och blivit beviljat bidrag i form av PAF-understöd, men investeringen har skjutits på framtiden pga kommunens ekonomiska läge.

Inom sektorn finns följande resultatenheter och kostnadsställen med anslagsansvariga.

510 Förvaltning för kultur och fritid

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren (övergripande ansvar)

I förvaltning för kultur och fritid ingår:

5102 Lemlands stambibliotek

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren

Anslagen är avsedda för Lemlands biblioteksverksamhet inklusive personal. I Lemland finns det ett bibliotek som samtidigt fungerar som allmänt bibliotek och skolbibliotek. Biblioteket har en avgörande roll när det gäller att främja läsning och stärka det demokratiska samhällets utveckling genom att främja kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Dess främsta uppgift är att stödja livslångt lärande, främja kultur och kunskap, bidra till utbildningens framsteg och tillhandahålla information som stimulerar kreativitet och skapande.

Demokratiska värderingar och jämlikhet för alla medborgargrupper är grundprinciperna för bibliotekets verksamhet. Lemlands biblioteks uppgift är att tillhandahålla likvärdiga möjligheter till bildning och kultur, till ett livslångt lärande och utveckling av kompetens till alla kommuninvånare samt att stödja, möta och utveckla kommuninvånarnas behov av läsning, kultur och kunskap.

Bibliotekets bokbestånd ska alltid vara uppdaterat, relevant och anpassat för alla ålderskategorier i kommunen. Biblioteket samarbetar med skola och daghemmen och stödjer läsfrämjandet genom att hålla bokprat och sagostunder.

Ekonomiskt resultat

Kostnadställe 5102 har förbrukat 86,40 % av sin budget.

Sektorn följde det försiktighetsprogram som togs fram i slutet av året, med mål att stabilisera den ekonomiska situationen i kommunen. Med kontroll av inköp, prioritering av nödvändiga utgifter samt en översyn av löpande kostnader lyckades sektorn hålla utgifterna under budgeterad. Denna strategi har gett resultat i form av ett kontrollerat budgetutfall.

Under Lemlands stambibliotek är litteraturen en stor kostnadspost. Budgeten var 22 420 euro men man nyttjade 16 826 euro.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Biblioteksverksamhet:					
Totalt bestånd i Lemlands bibliotek	18 000	17 500	18 093	593	93
Antal nya boktitlar	818	900	688	-212	-130
Boklån per invånare	11	10	11	1	-
Antal utlån sammanlagt	25 053	20 000	24 590	4 590	-463
Antal besök i biblioteket per år	7 534	8 000	7 881	-119	347

5104 Understöd kultur och fritid

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren

Anslagen är avsedda för bidrag till aktiva föreningar. Tidigare har understöd för sammanslutningar redovisats på skilda kostnadsställen. Under 2023 sammanfördes föreningsbidragen till ett gemensamt kostnadsställe där understödsbeloppet finns som ett totalanslag, vilket följer kommunens uppdaterade principer för föreningsbidrag.

Ekonomiskt resultat

Kostnadsstället underskrider budget med cirka 7 000 euro. Det fanns föreningar som ansökte om ett lägre belopp än det grundbidrag som de kunde bli tilldelade enligt fördelningsprinciperna, vilket medförde att det beviljade totalbeloppet för föreningsbidrag underskred budgeterade anslag. Totalt beviljades 13 föreningar bidrag.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal utbildade bidrag till föreningar	12	0	13	13	1
Totalt bidrag till föreningar utbetalat, €	24 426 €	27 250 €	20 346 €	-6 904 €	-4 080 €

520 Kulturverksamhet

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren (övergripande ansvar)

I kulturverksamhet ingår:

5201 Kulturverksamhet

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren

Anslagen är avsedda för kommunens kulturverksamhet. Inom kulturverksamheten ordnas inspirerande och utvecklande utställningar, teaterföreläsningar samt författarbesök. Den kommunala kulturverksamheten utgår från biblioteket i Söderby.

Under året arrangerade biblioteket fem planerade utställningar, samtliga med tillhörande vernissage.

- Årets första utställning, *"Födelsen av en konstnär"*, presenterade abstrakta målningar av Christopher Rydberg, en svensk amatörkonstnär som nyligen flyttat till Lemland.
- På våren visade Tage Fyrqvist, en passionerad fågelskådare och naturfotograf, sin utställning *"Fåglar"* med vackra bilder av Ålands fågelliv.

- Den tredje utställningen, *"Duality – The Soul and the Mask Revealed"*, var av den italienske konstnären Enrico Mazzone, bosatt på fastlandet och med flera tidigare utställningar bakom sig.
- Sommarens utställning, *"Livet vid havet"*, bestod av verk av de ukrainska konstnärerna Olga Serdiuk och Natalija Nalyvaiko, som flyttade till Åland till följd av kriget i Ukraina.
- Årets sista utställning, *"Fantasyporträtt och sagofigurer"*, visade konst av Julia Norlander från Lemland, som specialiserar sig på fantasymotiv och sagoinspirerade porträtt.

Ekonomiskt resultat

Resultatenheten utnyttjade sina budgeterade medel till 51 %. Kostnaderna uppgick till 2 350 euro, medan budgeterade anslag var cirka 4 700 euro.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Kulturverksamhet					
Utställningar i biblioteket	4	4	5	1	1

5203 Medborgarinstitutet

Anslagsansvarig: Bibliotekssekreteraren

Anslagen är avsedda för medborgarinstitutets verksamhet. Verksamheten köps in av Mariehamns stad.

Ekonomiskt resultat

Kostnaderna för Medis överskrider budget med cirka 3 500 euro. I slutet av 2024 fick kommunen ett nytt avtalsförslag från Mariehamns stad angående samarbetet med Medborgarinstitutet. Kommunstyrelsen har godkänt avtalet, men samtidigt beslutat att kommunen ska utreda kommunens inställning till att fortsätta samarbeta kring Medis.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal bruttokursdeltagare	211	-	244	-	33
Antal kurser som hållits i Lemland	5	-	1	-	-4
Antal kurser som kommuninvånare deltagit i	137	-	164	-	27
Total extern kostnad för Medborgarinstitutet, €	37 701 €	37 000 €	40 510 €	40 510	2 808

6102 Fritidskansliet/6201 Löpande fritidsverksamhet

Anslagsansvarig: Fritidsledaren

Fritidsverksamheten spelar en avgörande roll för invånarnas välmående, hälsa och sociala interaktion i kommunen. Kommunen understryker betydelsen av en effektiv fritidssektor, särskilt för barn och ungdomar. Fritidskansliets uppgift är att planera och utveckla idrotts- och ungdomsverksamheten i kommunen. Fritidssektorns mål är att erbjuda kommuninvånarna ett varierat fritidsutbud dels genom den egna idrotts- och ungdomsverksamheten, dels genom att stöda och samarbeta med andra sektorer inom kommunen, föreningar, andra kommuner och organisationer. Anslagen är avsedda för fritidskansliets personalkostnader samt övriga administrationskostnader. Under Fritidskansliet finns även ungdomsrådet som under år 2024 hade fem möten.

Ekonomiskt resultat

Fritidskansliet har sökt och blivit beviljade medel för ett flertal efter skola-projekt under läsåret 2024-2025, och hälften av de medlena betalades ut under året, andra hälften kommer mot redovisning under 2025. Fritidsledaren har även hållit i totalt 4 starka barn-grupper under

vårterminen och hösttermin, och medel för detta har betalats från Ålands idrott. Starka barns idrottsskola för årskurs 3-4 var ny verksamhet för året, och därför dubblerades intäkterna för starka barn. Dessutom täckte Ålands idrott kostnader för utbildning för Starka barn. Enligt försiktighetsprincipen budgeterades endast 3000€ i intäkter, men resultatet blev 14 535€.

Sektorn sparade också in på totala lönekostnader då Fritidsledaren under sommaren var tjänstledig för att vikariera Bibliotekssekreteraren.

Dessa medel har bland annat använts till att ordna skjuts hem efter aktiviteten och till att avlöna en extra ledare för de större grupperna.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal grupper i fritidsverksamhet, återkommande per vecka	6	7	9	2	3
Antal deltagare i fritidsverksamhet, snitt per vecka under terminerna	44		79		35
Övriga aktiviteter, bl.a. med fritidsledarna på Åland	11	15	17	2	6
Antal deltagare totalt i övriga aktiviteter	730		983		253

630 Idrotts- och friluftsliv

Anslagsansvarig: Fritidsledaren (övergripande ansvar)

6302 Anläggningar för idrottsverksamhet

Anslagsansvarig: Fritidsledaren

Anslagen är avsedda för inköp utav materiella brukssaker och reparation utav viss utrustning till Valbogym, Valbohallen och Bengtsböle.

Ekonomiskt resultat

Inga större inköp behövde göras till gymmet, och därför användes inte det reserverade beloppet i någon större utsträckning under början av året. Inga större nyinskaffningar gjordes heller på grund av allmänt köpstopp i kommunen under november och december. Användningsgraden har stigit kraftigt både i gym och i Valbohallen, och därmed kommer vissa investeringar behöva göras på sikt.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Uthyrningsgrad av idrottsanläggningar					
Valbohallen					
Stående bokningar	27	14	27	13	0
Enstaka bokningar	32	25	62	37	30
Bengtsböle IP					
Stående bokningar	6	10	10	0	4
Enstaka bokningar	8	12	21	9	13
Valbogym					
Antal besökare månad	340	320	416	96	76

2.3.5 Byggnads- och miljösektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Byggnads- och miljösektorns verksamhetsområde omfattar i huvudsak byggnadstillsyn, planläggning, avfallshantering, jord- och skogsbruk samt miljövård. Av dessa är byggnadstillsyn och avfallshantering lagstadgade kommunala verksamheter.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	479 724	443 088	-	443 088	494 627	51 539	14 903	111,63 %
Inkomster	383 196	376 468	-	376 468	414 529	38 061	31 333	110,11 %
Nettoutgifter-/ink-	96 528	66 620	-	66 620	80 098	13 478	-16 430	120,23 %
Avskrivningar	7 057	7 259	-	7 259	4 991	-2 268	-2 066	68,75 %

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023 Bokslut	2024 Ursprunglig budget	2024 Justerad budget	2024 Budget efter justering	2024 Bokslut	Utfall %
C700 Byggnads- och miljösektorn	-96 527,70	-66 620,00		-66 620,00	-80 098,05	120,23 %
C710 Förvaltning	-113 932,55	-121 266,00		-121 266,00	-117 614,63	96,99 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-113 932,55	-121 266,00		-121 266,00	-117 614,63	96,99 %
C711 Byggnadstillsyn	43 074,14	38 187,00		38 187,00	33 645,18	88,11 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	49 249,46	44 837,00		44 837,00	37 648,86	83,97 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-6 175,32	-6 650,00		-6 650,00	-4 003,68	60,21 %
C712 Planläggning	-1 902,96	-9 457,00		-9 457,00	-1 550,00	16,39 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 483,83	3 603,00		3 603,00	2 076,00	57,62 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 386,79	-13 060,00		-13 060,00	-3 626,00	27,76 %
C720 Avfallshantering	-23 150,85	20 551,00		20 551,00	-30 327,05	-147,57 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	325 441,28	315 421,00		315 421,00	331 597,22	105,13 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-348 592,13	-294 870,00		-294 870,00	-361 924,27	122,74 %
C730 Jord- och skogsbruksområden	-700,78	6 155,00		6 155,00	34 912,56	567,22 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 047,50	9 000,00		9 000,00	39 540,30	439,34 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 748,28	-2 845,00		-2 845,00	-4 627,74	162,66 %
C740 Miljövård	85,30	-790,00		-790,00	835,89	-105,81 %
7401 Miljövård. Verksamhet Lemland	-1 906,70	-2 840,00		-2 840,00	-1 785,11	62,86 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 906,70	-2 840,00		-2 840,00	-1 785,11	62,86 %
7402 Miljövård. Verksamhet Lumparland	1 992,00	2 050,00		2 050,00	2 621,00	127,85 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 974,00	3 607,00		3 607,00	3 666,19	101,64 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-982,00	-1 557,00		-1 557,00	-1 045,19	67,13 %
Totalsumma	-96 527,70	-66 620,00		-66 620,00	-80 098,05	120,23 %

Verksamhetsberättelse

Året har präglats av prioritering av de lagstadgade verksamheterna såsom tillståndsbehandling, löpande arbete samt nämndarbete. Kommunens ekonomiska läge har beaktats genom att endast nödvändiga utgifter och projekt genomförts. Under året har ett nytt samarbetsavtal ingåtts mellan Lemland och Lumparland. Den gemensamma byggnads- och miljönämnden avslutade sin verksamhet.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Slutföra Söderby detaljplan.	1. Pågående	1. 75%
2. Revidering av Lemlands centrum generalplan.	2. Pausat	3. 0%

700 Byggnads- och miljösektorn

3. Utvärdering av alternativa avfallsinsamlingssystem.	3. Pausat	3. 0%
4. Utveckling av återvinningsstationerna.	4. Pågående	4. 50%
5. Revidering av Lemlands skogsbruksplan.	5. Pågående	5. 25%
6. Utredda möjligheterna med egen planläggare.	6. Slutfört	6. 100%
7. Utredda möjligheterna till att slå ihop byggnadsinspektionen så att det blir en gemensam inspektion på södra Åland.	7. Slutfört	7. 100%
8. Processbeskrivning av återkommande arbetsuppgifter.	8. Påbörjat	8. 25%
9. Utöka detaljplaneområdet i Bengtsböle.	9. Pågående	9. 25%
10. Utöka öppettiderna för återvinningscentralen i Bengtsböle.	10. Slutfört	10. 100 %

710 Förvaltning

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Resultatenheten omfattar byggnads- och miljönämnden för Lemland och Lumparland och dess kansli. Nämnden och kansliet utför lagstadgade och frivilliga kommunala uppgifter. Samarbete med tekniska nämnden och kommunstyrelserna är viktigt. Även det externa samarbetet med räddningsmyndigheten, magistraten, skattebyrån med flera instanser är viktigt. Byggnads- och miljöinspektören fungerar också som befolkningsskyddsinspektör i Lemland och Lumparland.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7101 Förvaltning (byggnads- och miljönämnden)

7103 Byggnadskansliet

Ekonomiskt resultat

Utgifterna är cirka 3 650 euro under budgeten 2024. Främsta orsaken en aning mindre kostnader gällande arvoden.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Nämnden:					
Antal möten	11	11	11	-	-
Behandlade ärenden	149	160	143	-17	-6

711 Byggnadstillsyn

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Resultatenheten omfattar byggnadstillsynen i Lemland och Lumparland. Verksamheten omfattar i praktiken beredning och uppföljning av bygglov, avloppstillstånd, adressregistret och dylikt. Därtill fakturering av tillståndsavgifter enligt gällande taxor samt upprätthållande och rapportering av byggnadsdata.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7005 Byggnadstillsyn Lemland

7006 Byggnadstillsyn Lumparland

Antalet bygglovsärenden i Lemland är något lägre än året innan. Även byggvolymen har minskat något. Antalet bygglovsärenden i Lumparland är betydligt lägre än året innan. Även byggvolymen har minskat kraftigt.

Den av Lemland utsända förfrågan om intresse för en gemensam byggnadstillsyn på södra Åland visade att fyra av fem kommuner var intresserade av en sådan sak.

Ekonomiskt resultat

De förverkligade kostnaderna ca 2 650 euro under de budgeterade.

Intäkterna underskrider budgeten med ca 7 200 euro. Detta beror på färre tillståndsansökningar än budgeterat.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Beviljade bygglov Lemland					
Egnahemshus, nya	5	-	6	-	1
Ändringslov	6	-	6	-	-
Fritidshus, nya	11	-	7	-	-4
Ändringslov	4	-	2	-	-2
Bastubyggnad, nya	10	-	10	-	-
Ekonomibyggnad/garage, nya	10	-	7	-	-3
Ändringslov	2	-	5	-	3
Solpark	-	-	-	-	-
Djurstall	1	-	-	-	-1
Övriga	12	-	16	-	4
Totalt	61	90	59	-31	-2
Total våningsyta (m ²)	4 028	-	3 260	-	-768
Byggnämningar	6	-	3	-	-3
Rivningsanmälningar	9	-	6	-	-3
Avloppstillstånd	13	-	8	-	-5
Ibruktagna bostäder, antal	15	-	11	-	-4
Bygglovsavgifternas täckningsgrad, %	38,7 %	32,9 %	28,7 %	-4,2 %	-10,0 %
Beviljade bygglov Lumparland					
Egnahemshus/parhus, nya	2	-	1	-	-1
Ändringslov	2	-	-	-	-2
Fritidshus, nya	2	-	2	-	-
Ändringslov	1	-	3	-	2
Bastubyggnad, nya	2	-	1	-	-1
Ekonomibyggnad/garage, nya	2	-	3	-	1
Ändringslov	3	-	-	-	-3
Passagerarterminal	1	-	-	-	-1
Övriga	6	-	2	-	-4
Totalt	21	30	12	-18	-9
Total våningsyta (m ²)	1 674	-	507	-	-1 167
Byggnämningar	3	-	3	-	-
Rivningsanmälningar	3	-	1	-	-2
Avloppstillstånd	5	-	6	-	1
Ibruktagna bostäder, antal	2	-	7	-	5
Bygglovsavgifternas täckningsgrad, %	46,0 %	36,3 %	23,2 %	-13,1 %	-22,8 %

1) Avser totala bygglovsavgifter i förhållande till externa kostnader för nämnden och byggnadskansliet (inkl. interna poster och avskrivningar).

712 Planläggning

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Resultatenheten omfattar detalj- och generalplanering samt kommunöversikterna i Lemland och Lumparland. Nämnden samarbetar med planläggare, kartläggare och andra experter vid behov.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7003 Byggnads- och generalplanering i Lemland

7004 Byggnads- och generalplanering i Lumparland

Ett samråd över detaljplaneförslaget för Kea-området planeras

De senaste besluten angående förslaget till detaljplan för Norråker området är underkastade besvär i förvaltningsdomstolen.

Arbetet med utökad detaljplan i Bengtsböle pågår, liksom revidering av detaljplanen för Langnäs området på Järsö.

Under året har också detaljplanering av ett område i Norrby varit aktuellt.

Behandlingen av förslag till detaljplan i Norrboda inleddes under hösten.

Den av Lemland utsända förfrågan om intresse för ett gemensamt planläggningskontor visade att ett intresse att samarbeta runt dessa frågor finns.

Ekonomiskt resultat

De förverkligade kostnaderna understiger budgeten med ca 9 400 euro. Detta beror på mindre köpta tjänster än budgeterat.

Intäkterna understiger budgeten genom att Lumparland inte haft något behov av planläggningstjänster under året.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Planläggning i Lemland:					
Anslag för planläggning(€)	3 945	10 490	3 626	-6 864	-319
Godkända nya och ändrade planer	2	-	-	-	-2
Planläggning i Lumparland:					
Kostnader för planläggning	442	1 570	-	-1 570	-442

720 Avfallshantering

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Ordna avfallshanteringen i Lemland i enlighet med avfallslagen. Verksamheten omfattar i huvudsak byggande och underhåll av återvinningsstationerna och återvinningscentralen. Därtill uppbärande av avgifter och informationsverksamhet. Tömning av avfallskärl och bemanningen av Bengtsböle återvinningscentral sköts av entreprenörer. Visionen för verksamheten är miljömedvetna kommunmedlemmar och sommargäster som kan och vill källsortera sitt avfall så att avfallsfraktionerna blir renast möjligt och sorteringsresten så liten som möjligt samt en avfallsinsamling som så bra som möjligt tar i beaktande avfallsproducenternas olika behov.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7201 Bengtsböle ÅVC

7202 Haddnäs fd deponi

7203 Kommunal verksamhet Lemland (ÅVS)

7205 Krogstad fd deponi

Nämnden har utökat öppethållningstiderna på BB ÅVC. Nämnden har upphandlat tömning av brännbart och återvinningsbart vid återvinningsstationerna för år 2025. Återvinningsstationen vid Södra Söderbyvägen har flyttat.

Producentansvaret på Åland fick en lösning under år 2024. Lemland har slutit avtal med en ny producentansvarsorganisation

Ekonomiskt resultat

Utgifterna överstiger de budgeterade med ca 67 000 euro (22,7 %). Detta beror på högre kostnader än budgeterat för speciellt Bengtsböle ÅVC samt de kommunala återvinningsstationerna i Lemland. Avfallsmängderna har generellt ökat från föregående år. Utgifterna ökade från år 2023 med 13 300 euro (3,8 %).

Inkomsterna överstiger de budgeterade med ca 16 200 euro (5,1 %). Detta beror bl a på högre intäkter än budgeterat från Bengtsböle ÅVC. Inkomsterna ökade från år 2023 med ca 6 150 euro (1,9 %).

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal återvinningscentraler (ÅVC)	1	1	1	-	-
Antal återvinningsstationer (ÅVS)	27	27	27	-	-
Avg. täckningsgrad Le, % (externa kostn.)	92,7 %	107,9 %	86,7 %	-21,2 %	-6,0 %
Avg. täckningsgrad Le, % (inkl. int o avskrivn)	82,2 %	92,4 %	80,4 %	-12,0 %	-1,8 %
Kostnadsspecifikation (externa kostnader)					
Återvinningscentral i Bengtsböle, €	153 657	130 400	175 686	45 286	22 029
Övrig kommunal verksamhet (ÅVS o. dyl.), €	186 543	160 000	181 088	21 088	-5 455
Haddnäs fd deponi, €	3 787	1 700	2 399	699	-1 388
Totala kostnader, €	343 987	292 100	359 173	67 073	15 186
Kostnad per inv., €	178	153	187	34	9
Inkomst per inv., €	149	145	153	8	4
varav inkomst från Proans, €	11 601	8 000	11 393	3 393	-208
Nettokostnad per inv., €	29	7	34	27	5
Bengtsböle ÅVC - mängder					
Brännbart, ton	64	-	86	-	22
Deponi, ton	70	-	101	-	31
Metallskrot, ton	58	-	69	-	11
Träavfall, ton	51	-	67	-	16
Farligt avfall, ton	124	-	115	-	-8
Övrigt återvinningsbart avfall, ton	26	-	22	-	-4
Återv.stationer Le- mängder					
Brännbart, ton	204	-	210	-	6
Återvinningsbart avfall, ton	117	-	132	-	15
Mottaget avfall totalt ton	714	-	802	-	89
Avfall per person, kg	333,5	-	375,0	-	41
Återvunnet avfall, ton	252	-	290	-	38
Återvunnet avfall i % (krav minst 55 %)	35,3 %	-	36,1 %	-	0,8 %

730 Jord- och skogsbrukslägenheter

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Omfattar administration och skötseln av jord- och skogsbruksmark ägd av Lemland kommun. Visionen för verksamheten är ändamålsenligt och professionellt skogsbruk samt en hög utarrenderingsgrad av kommunens åker- och betesmark.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7301 Jordbruksmark

7302 Skogsbruksmark

På basen av anbudstävling har de kommunalt ägda åkrarna arrenderats ut på fem år. Av totalt 14,4 ha utarrenderad mark som bjöds ut så är 2,75 ha utarrenderat för ekologisk odling.

Som ett led i revideringen av kommunens skogsbruksplan har nämnden tagit del av information om hållbart skogsbruk. Skogsvårdsföreningen har visat intresse för att hjälpa kommunen med själva revideringen.

En sammanställning över kommunens markområden har tagits fram under året.

Ekonomiskt resultat

Utgifterna överstiger de budgeterade med ca 1 800 euro. Utgifterna består av kostnader för skogsvård.

Inkomsterna överstiger de budgeterade med ca 30 500 euro. Detta beror på inkomster från avverkning.

Prestationer	Bokslut 2022	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Kommunens skogsmark, ha	139	139	139	-	-
Utarrenderad mark					
Åker- och ängsmark, ha	16,0	16,0	16,0	-	-
Inkomst per år, € (exkl. danaarv)	2997	2950	2997	47	0
Övriga markområden, st	2	2	2	-	-
Inkomst per år, €	50	50	50	-	-
Totala arrendeinkomster per år, €	3047	3000	3047	47	0

740 Miljövård

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Resultatenheten består av anslag för miljöarbete i Lemland och Lumparland. Visionen för verksamheten är en hållbar samhällsutveckling, ren och utsläppsfri miljö samt att alla avloppsanläggningar i Lemland och Lumparland är miljömässigt hållbara.

I resultatenheten ingår följande kostnadsställen:

7401 Miljövårdsverksamhet Lemland

7402 Miljövårdsverksamhet Lumparland

Under året har provtagningar fortsatt gällande Granöfjärden samt de två våtmarkerna vid Kapellviken.

Ekonomiskt resultat

De förverkligade kostnaderna understiger budgeten med 1 570 euro.

Intäkterna följer budget.

700 Byggnads- och miljösektorn

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Lemlands kommun					
Medel för lokalt miljöarbete i Lemland, €	1 907	2 840	1 785	-1 055	-122
Elektricitetskonsumtion, CO₂ utsläpp					
Samtliga kostnadsställen med elkonsumtion	0	-	0		0
Bränsle, CO₂ utsläpp					
Eldningsolja, ton	16,2	-	14,8	-	-1
Drivmedel (fastsk), ton		-	25,6	-	
Körda sträckor					
Fastsk. bilar, km	46696	-	48154	-	1458
Privata bilar, km	0	-	35514	-	
Resor totalt, km	46696	-	83668	-	36972
Vatten och avlopp					
Administration, m ³	86	-	68	-	-18
Omsorg, m ³	1490	-	1525	-	35
Skola, m ³	785	-	649	-	-136
Daghem, m ³	1008	-	936	-	-72
Idrott, m ³	5	-	9	-	4
Fritid, m ³	8	-	1	-	-7
Teknisk stödjepunkt, m ³	10	-	11	-	1
Vatten och avlopp totalt, m³	3392	-	3199	-	-193
Lumparlands kommun					
Medel för lokalt miljöarbete i Lumparland €	982	1 600	1 045	-555	63
Elektricitetskonsumtion, CO₂ utsläpp					
Samtliga kostnadsställen med elkonsumtion	0	-	0	-	0
Bränsle, CO₂ utsläpp					
Eldningsolja, 1 ton	3,6	-	0,0	-	-4
Vatten och avlopp					
Administration, m ³	22	-	14	-	-8
Omsorg, m ³	555	-	556	-	1
Skola, m ³	217	-	214	-	-3
Daghem, m ³	91	-	91	-	0
Boende, m ³	814	-	834	-	20
Vatten och avlopp totalt, m³	1699	-	1709	-	10

1) All elektricitet är 100% vindenergi.

2.3.6 Tekniska sektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Tekniska sektorn sköter administrationen och utförandet kopplat till bland annat fastighetsunderhåll, trafikleder samt vatten- och avloppsverksamhet. Visionen för verksamheten är att förvalta kommunens egendom så att den bibehåller sitt värde samt fyller sin funktion, att minska miljöbelastningen genom åtgärder inom bland annat enheternas avfallshantering, avloppsvattenbehandlingen samt energisparande åtgärder, att minimera personalomsättningen och motivera de anställda till goda arbetsresultat.

Den av tekniska sektorn förvaltade egendomen används bland annat för att bedriva den offentliga kommunala servicen såsom äldreomsorg, barnomsorg samt skola, för invånarnas rekreation och välbefinnande samt för att tillse ren- och avloppsvattenleveranser för anslutna kunder.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Budget ändring	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23	Utfall i %
Utgifter	1 632 435	1 582 214	25 000	1 557 214	1 539 005	-18 209	-93 429	98,83 %
Inkomster	911 092	931 710		931 170	885 457	-45 713	-46 253	95,09 %
Nettoutgifter+/ink-	721 343	650 504	25 000	626 044	653 549	628 549	-47 176	
Avskrivningar	774 844	833 153		833 153	847 871	14 718	73 027	101,77 %

800 Tekniska sektorn

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2022	2023	2023	2023	2024	Utfall
	Bokslut	Ursprunglig budget	Justerad budget	Budget efter justering	Bokslut	%
C800 Tekniska sektorn	-721 343,18	-650 504,00	25 000,00	-625 504,00	-653 882,02	104,54 %
C810 Förvaltning	-207 272,74	-216 755,00		-216 755,00	-215 095,48	99,23 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-207 272,74	-216 755,00		-216 755,00	-215 095,48	99,23 %
C820 Byggnader och lokaler	-178 044,16	-197 877,00	45 950,00	-151 927,00	-140 663,21	92,59 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	206 036,59	185 783,00		185 783,00	175 577,41	94,51 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-384 080,75	-383 660,00	45 950,00	-337 710,00	-316 240,62	93,64 %
C825 Hyreslägenheter	23 642,18	23 289,00		23 289,00	26 745,89	114,84 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	37 167,13	38 221,00		38 221,00	44 268,68	115,82 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-13 524,95	-14 932,00		-14 932,00	-17 522,79	117,35 %
C830 Idrotts- och friluftsanläggningar	-3 564,67	198,00		198,00	-12 520,78	-6323,63 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	16 305,91	18 521,00		18 521,00	19 655,00	106,12 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-19 870,58	-18 323,00		-18 323,00	-32 175,78	175,60 %
C840 Fastighetsunderhåll	-339 547,47	-350 672,00		-350 672,00	-314 636,44	89,72 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-339 547,47	-350 672,00		-350 672,00	-314 636,44	89,72 %
C850 Trafikleder	-88 217,48	-53 589,00	-20 950,00	-74 539,00	-94 891,17	127,30 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	66 018,58	63 262,00		63 262,00	53 012,19	83,80 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-154 236,06	-116 851,00	-20 950,00	-137 801,00	-147 903,36	107,33 %
C865 Värmeproduktion	-140 212,31	-101 489,00		-101 489,00	-124 248,71	122,43 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	17 734,63	18 511,00		18 511,00	18 306,67	98,90 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-157 946,94	-120 000,00		-120 000,00	-142 555,38	118,80 %
C870 Vatten- och avloppsverk Lemland	170 690,51	214 795,00		214 795,00	179 480,01	83,56 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	453 172,04	489 114,00		489 114,00	463 593,88	94,78 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-282 481,53	-274 319,00		-274 319,00	-284 113,87	103,57 %
C875 Vatten- och avloppsverk Lumparland	39 360,60	30 898,00		30 898,00	39 844,87	128,96 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	112 664,38	115 060,00		115 060,00	108 419,69	94,23 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-73 303,78	-84 162,00		-84 162,00	-68 574,82	81,48 %
C890 Hamnverksamhet	1 822,36	698,00		698,00	2 103,00	301,29 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 992,36	3 238,00		3 238,00	2 623,00	81,01 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-170,00	-2 540,00		-2 540,00	-520,00	20,47 %
Totalsumma	-721 343,18	-650 504,00	25 000,00	-625 504,00	-653 882,02	104,54 %

Verksamhetsberättelse

Tekniska sektorn delas in i tio resultatenheter: förvaltning, byggnader och lokaler, hyreslägenheter, idrott- och friluftsanläggningar, fastighetsunderhåll, trafikleder, värmeproduktion, vatten- och avloppsverk i Lemland, vatten- och avloppsverk i Lumparland och hamnverksamhet.

Den totala budgetramen för 2024 var fastslagen till 650 504 euro. Omdisponering till äldreomsorgen på 25 000 euro gjorde att budgeten vid utgången av året var totalt 625 504 euro. Bokslut 2024 slutade på 653 549 euro, vilket är 28 045 euro (4,5 %) över budget. Kostnaderna för 2024 är precis under budget (98,83%), men även intäkterna är lägre (77,63%). Vilket gör att tekniska sektorn gick över budget.

Under året avslutades det gamla samarbetsavtalet med Lumparland.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Förtydliga förväntningar och förutsättningar för alla tjänster och befattningar inom sektorn. Effektivisera beslutsgångar.	1. Pågående	1. Avstämningsmöten inom tekniska sektorn kommer att hållas. Detta är ett första steg i att avdelningen ska jobba med rätt saker i rätt tid.
2. Utredda systemstöd för i sektorn ingående arbetsmoment.	2. Ej påbörjat	2. När det nya ekonomisystemet är implementerat kan man utreda systemstöd vidare.
3. Införande av fjärravlästa vattenmätare.	3. Pågående	3. 1st områdesmätare och 34st hushållsmätare är beställda. Ungefär hälften av mätarna är

			installerade på Björkudden, som kommer att fungera som testområde. Installation av resterande mätare kommer att ske under 2025. Planering för mätarbrunn till områdesmätare pågår.
4.	Processbeskrivning av återkommande arbetsuppgifter.	4. Pågår	4. En återkommande punkt under avdelningsmötena kommer att vara processbeskrivningar. En bättre överblick i vad var och en utför för dagliga arbetssysslor behöver finnas på avdelningen. Det kan sedan leda till en omfördelning av arbetsuppgifter som effektiviserar flödet.
5.	Robotgräsklippare till kommunen.	5. Pågår	5. Offerter togs in för robotgräsklippare på Bengtsböle IP. Det visade sig att pengarna som fanns för projektet inte räckte till.
6.	OVK i kommunens byggnader.	6. Slutfört	6. Ventilationsrengöring och OVK utförd i daghemmen Bullerboda, Saltkråkan och Gullvivan under juli månad.
7.	Utreda driften av Bengtsböle.	7. Ej påbörjat	7.
8.	Utreda möjligheten till EU-medel för byte av belysningspunkter till LED.	8. Slutfört	8. Varit i kontakt med flertalet personer men inte kommit vidare i frågan.

810 Tekniska förvaltningen

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar tekniska nämnden samt tekniska kansliet, inklusive den löpande verksamheten samt beslutade investeringar i Lemland och Lumparland. Tekniska kansliet sköter administrationen kopplat till bland annat fastighetsunderhåll, trafikleder samt vatten- och avloppsverksamhet. Visionen för verksamheten är att förvalta kommunens egendom så att den bibehåller sitt värde samt fyller sin funktion, att minska miljöbelastningen genom åtgärder inom bland annat avfallshantering samt avloppsvattenbehandlingen, att minimera personalomsättningen och motivera de anställda till goda arbetsresultat.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Tekniska förvaltningen blev cirka 1 700 euro (0,8%) under budget. Största avvikelserna gäller kontot övriga tjänster överskreds med 8 274 euro p.g.a. pågående projekt från 2018 som ombokas till drift. Det är projekteringskostnader samt arvoden för det planerade daghemmet i Björkudden som inte genomförts. Kostnader bland pågående projekt skall inte ligga för länge i balansen. Med hänvisning till försiktighets- och väsentlighetsprinciperna bör dylika projekt kostnadsföras.

Personalkostnaderna för tekniska kansliet blev 9 000 euro lägre än budgeterat. Köp av tjänster över budget 7,13%, främst konto licenser för datasystem. Inköp under räkenskapsperioden hölls under budget.

800 Tekniska sektorn

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Tekniska nämnden:					
Antal möten	7	7	8	-	1
Antal ärenden	106	105	94	11	-12

820 Byggnader och lokaler

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar Lemlands och Lumparlands verksamhetslokaler för olika typer av främst offentlig verksamhet. I byggnaderna verkar i huvudsak kommunernas egna verksamhetsenheter, men en liten uthyrningsverksamhet bedrivs också. Visionen för verksamheten är att erbjuda trivsamma och ändamålsenliga arbets- och verksamhetsutrymmen för kommunens olika verksamhetsenheter och utomstående hyresgäster samt en fastighetsförvaltning som fungerar ändamålsenligt och ekonomiskt.

Lemlands kommuns byggnader är fritidsgården, grundskolan jämte biblioteket, Valbohallen, kommungården, ESB Sveagården, daghemmen Bullerboda, Gullvivan, Saltkråkan och Smultronbacken.

Lumparlands kommuns byggnader består av grundskolan, biblioteket, kommungården, branddepån, Kapellhagen samt daghemmen Videungen och Myrstacken.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Byggnader och lokaler blev 11 264 euro (7,4%) euro under budget. Kostnaderna för interna hyror överskreds med 2 195 euro. Även hyrorna för mattorna i kommunens fastigheter överskreds. Där blev kostnaderna 2 084 euro högre än budgeterat. Försäkringskostnaderna för kommunens fastigheter blev 3 344 euro (18,7%) över budget. Kontot Inventarier överskreds med 7 584 euro, i huvudsak beror det på att Sveagården behövde ny torktumlare och frys. Elkostnaderna blev 10 319 euro lägre än väntat. Underhållskostnaderna och byggnadsmaterial för fastigheterna blev totalt 21 331 euro lägre än budgeterat. Hyresintäkterna för Valbohallen blev mycket högre än förväntat, 7 293 euro över budget.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Lemland					
Skola och bibliotek	1	1	1	-	-
Idrottshall	1	1	1	-	-
Daghem ¹⁾	4	4	4	-	-
Daghemsmodul integrerad med Bullerboda	1	1	1	-	-
Servicehus för äldre	1	1	1	-	-
Kommunkansli	1	1	1	-	-
Teknisk hall (hyr lokal)	1	1	1	-	-
Hyrd teknisk depå	1	1	1	-	-
Fritidsgård ¹⁾	1	0	1	-1	-
Totalt	12	11	12	-1	-
Förbrukning av eldningsolja (m³)	3	2	3	-1	-
Lumparland					
Skola och bibliotek	1	1	1	-	-
Daghem	1	1	1	-	-
Kommunkansli	1	1	1	-	-
Servicehus för äldre	1	1	1	-	-
Branddepå	1	1	1	-	-
Totalt	5	5	5	-	-
Förbrukning av eldningsolja (m³)	1	0	-	-	-1

1) Ingen verksamhet i byggnaden men kvar i kommunens ägo.

825 Hyreslägenheter

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar i huvudsak uthyrning av bostadslägenheter. Lumparlands kommuns hyresbyggnader är Prästgårdsvägen 5 och 7 samt Kapellvägen 2. 6st nya parhuslägenheter blev inflyttningsklara i oktober på Fjäriligränd 2. Totalt 18 hyreslägenheter finns det nu i Lumparland. Visionen för verksamheten är att erbjuda trivsamma och ändamålsenliga bostadslägenheter för Lumparlands kommuns hyresgäster samt en fastighetsförvaltning som fungerar ändamålsenligt och ekonomiskt.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Hyreslägenheter blev 3 457 euro (14,8%) över budget. Elkostnaderna översteg budget med 3 233 euro. Detta beror i huvudsak på att merparten av de nya lägenheterna i Lumparland stod tomma efter färdigställandet. Vilket gjorde att kommunen själv fick betala elen för uppvärmning. Under året har tvätt- och diskmaskiner bytts ut i några av de äldre lägenheterna vilket resulterade i högre inventarietkostnad (6 228 euro). Verksamhetens intäkter blev 6 048 euro högre än budgeterat. Underhållskostnaderna för året blev 2 092 euro under budget.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Parhus	3	3	3	-	-
Hyreslägenheter (Lumparland)	12	18	18	-	6
Uthyrningsgrad (%)	100 %	100 %	100 %	-	-

830 Idrotts- och friluftsanläggningar

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar underhåll av idrotts- och friluftsanläggningar i kommunen. Dessa är Valbo idrottsplan samt hinderbana, Bengtsböle idrottsplan, motionsbanorna i Söderby och i Lumparland, gräsplanen i Klemetsby, badstränderna samt övriga friluftsområden, friluftsleden genom Lemland samt lek-/idrottsplatsen vid Smedjegränd och lekplatsen vid Kapellviken. En ny lekplats vid parhusen i Lumparland har tillkommit. Underhållet handhas i huvudsak av kommunens enhet för fastighetsskötsel. Bokning och uthyrning av idrottsanläggningen i Bengtsböle och Valbohallen handhas av fritidssektorn. Visionen för verksamheten är att till kommunmedlemmar, sommargäster och turister erbjuda ändamålsenliga och välskötta anläggningar och områden för ledd och fri fritidssysselsättning.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Idrotts- och friluftsanläggningar blev 12 719 euro (6 323 %) över budget. Under hösten såldes en industrifastighet i Bengtsböle. I köpet ingick markberedning av fastigheten, kostnaden för markberedningen blev drygt 11 000 euro.

800 Tekniska sektorn

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Lemland					
Idrottsplaner	5	5	5	-	-
Konditionsbanor	1	1	1	-	-
Badstränder	2	2	2	-	-
Mattvätt	1	1	1	-	-
Vandringsled	1	1	1	-	-
Lekpark	2	2	1	-1	-1
Lumparland					
Idrottsplaner	1	1	1	-	-
Konditionsbanor	1	1	1	-	-
Badstränder	1	1	1	-	-
Mattvätt	1	1	1	-	-
Lekpark	1	1	1	-	-

840 Fastighetsunderhåll

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar i huvudsak enheten för fastighetsskötsel och enheten för lokalvård samt där tillhörande anslag för personalkostnader och för fordon samt övrig gemensam utrustning. Uppgiftsområdets kostnader fördelas internt på servicens användare. Fastighetsskötseln upprätthåller beredskap dygnet runt. Genom att tillämpa systematiska arbetssätt vid rätt tidpunkt och i rätt omfattning är visionen för verksamheten att utföra underhållsåtgärder som på sikt minimerar behovet av reparationer och minskar risken för att akuta situationer uppstår.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Fastighetsunderhåll blev cirka 36 000 euro (10,3%) under budget. Kostnader för material, förnödenheter och varor samt köp tjänst är under budget och även lägre än bokslut 2023. De sista månaderna under 2024 uppmanades samtliga sektorer till att begränsa sina inköp. Detta kan vara en bidragande orsak till en underkridning av budget.

850 Trafikleder

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar väghållning av kommunalvägar samt sommar- och vinterunderhåll av byggnadsplanevägar och gång- och cykelvägar. Underhållet handhas i huvudsak av privata entreprenörer. I verksamheten ingår även att upprätthålla vägbelysningen i kommunen. Visionen för verksamheten är trafiksäkra vägar som så bra som möjligt tillgodoser användarnas behov.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet slutade med en nettoöverskridning på 27,30% (20 352 euro). Slutförättning av Lembötevägen samt Granholmsvägen medförde kostnader som inte hade förutsetts. En omDispositionering på 10 750 euro gjordes från byggnader till trafikleder. OmDispositioneringen var för låg och kostnaden slutade på cirka 25 000 euro.

Inköp av asfalt och sandningssand medförde högre kostnader och även här gjordes en omDispositionering från resultatenhet byggnader till trafikleder. Trots omDispositioneringar överskreds budgeten.

800 Tekniska sektorn

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Lemland					
Kommunalvägar, km	30,40	30,40	28,20	-2	-2
Bostadsgator, meter	8478	8 478	8478	-	-
Gång- och cykelvägar, meter	12700	12 700	12700	-	-
Vägbelysning, armaturer	291	291	291	-	-
Lumparland					
Kommunalvägar, km	2,55	2,55	2,55	-	-
Bostadsgator, meter	1530	1 530	1530	-	-
Gång- och cykelvägar, meter	4850	4 850	4850	-	-
Privatvägsplogning, st	30	28	31	3	1
Vägbelysning, armaturer	55	55	55	-	-
Rastplatser	1	1	1	-	-

865 Värmeproduktion

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar närvärmenätet i Söderby. Inköp av värme, distribution samt försäljning av värme. Värmen köps av entreprenör. Distributionen sker i eget kulvertnät. Visionen för verksamheten är att distribuera värme med jämn kvalitet till alla abonnenter inom värmenätets verksamhetsområde till konkurrenskraftigt pris, att använda bästa möjliga teknik så att miljöbelastningen blir så liten som möjligt samt att maximera värmeanslutningarna inom verksamhetsområdet.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för värmeproduktion blev en nettoöverskridning om 22 700 euro. Intäkterna ökade lite men inköp av värme var cirka 26 000 euro högre än budgeten. Den milda vintern gjorde att inköpt värmemängd för året blev 8,5% lägre än året innan, trots detta ökade kostnaden.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Antal abonnenter, externa	2	2	2	-	-
Antal abonnenter, interna	9	7	8	1	-1
Inköpt värmemängd, Mwh	1673	1 610	1531	-79	-142
Såld värmemängd, Mwh ¹⁾	1355		1208	-	-147
Kostnad per Mwh, € (exkl. avskrivningar)	96,31	74,53	92,76	18,23	-3,55

1) Såld Värmemängd, budget finns inte

870 Vatten- och avloppsverk Lemland

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar distribution av dricksvatten samt emottagande och transport av avloppsvatten. Dricksvattnet köps av Ålands Vatten Ab. Avloppsvattnet transporteras med hjälp av pumpstationer från Lemland och genom Jomala till Lotsbroverket i Mariehamn där det renas. Visionen för verksamheten är att distribuera dricksvatten av hög och jämn kvalitet till alla abonnenter inom vattenverkets verksamhetsområde, att kunna ta emot avloppsvatten samt effektivt och ekonomiskt transportera det till reningsverket i Mariehamn där det renas med bästa möjliga teknik så att miljöbelastningen blir så liten som möjligt samt att maximera avloppsanslutningarna inom verksamhetsområdet.

Ekonomiskt resultat

Vattenverkets kostnader överskrider budget och intäkterna underskrider budgeten, trots detta gör resultatenheten ett nettoresultat under budget. En slutreglering på 19 000 euro medförde att kostnaden för köpt vatten blev lägre än budget. Jämfört med bokslut 2023 mot 2024 är kostnaden för året cirka 12 000 euro lägre.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Vattenledningsnätet:					
Antal abonnenter ¹⁾	1249	1 143	1250	107	1
Antal tryckförhöjningsstationer	2	2	2	-	-
Köpt renvatten, m ³	141 197	140 000	124 510	-15 490	-16 687
Sålt renvatten m ³	105 912	110 000	91 937	-18 063	-13 975
Förbrukning per abonnent (Liter/dag)	232	264	202	-62	-30
Täckningsgrad, extern ²⁾	141,98 %	165,07 %	156,12 %	-0,09	0,14
Täckningsgrad, totalt exkl. avskrivningar ³⁾	112,19 %	118,27 %	110,72 %	-0,08	-0,01
Täckningsgrad, total	91,26 %	96,97 %	90,62 %	-0,06	-0,01

1) Bokslut 2023 och 2024 innehåller även interna abonnenter

2) Visar de externa försäljningsinkomsterna i förhållande till delområdets totala externa utgifter.

3) Visar interna och externa försäljningsinkomster i förhållande till delområdets totala utgifter inklusive interna poster (intern försäljning) och överföringsposter (räkenskapskostnader, fastighetsskötsel & teknisk administration) men exklusive avskrivningar.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Avloppsledningsnätet:					
Antal abonnenter	444	415	411	-4	-33
Antal pumpstationer	64	64	64	-	-
Levererat avloppsvatten, m ³	59 070	55 000	48 994	-6 006	-10 076
Fakturerat avloppsvatten, m ³	52 610	45 000	42 301	-2 699	-10 309
Kostnad per m ³ (exkl avskr)	2,85	2,90	4,20	1,30	1,35
Täckningsgrad, extern ⁴⁾	192,8 %	200,0 %	173,4 %	-0,27	-0,19
Täckningsgrad, totalt exkl. avskrivningar ⁵⁾	128,0 %	131,6 %	107,1 %	-0,24	-0,21
Täckningsgrad, total	90,5 %	94,0 %	79,9 %	-0,14	-0,11

4) Visar de externa försäljningsinkomsterna i förhållande till delområdets totala externa utgifter.

5) Visar interna och externa försäljningsinkomster i förhållande till delområdets totala utgifter inklusive interna poster (intern försäljning) och överföringsposter (räkenskapskostnader, fastighetsskötsel & teknisk administration) men exklusive avskrivningar.

875 Vatten- och avloppsverk Lumparland

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar distribution av dricksvatten samt emottagande och transport av avloppsvatten. Dricksvattnet köps av Ålands Vatten Ab. Avloppsvattnet transporteras med hjälp av pumpstationer till kommunens eget reningsverk i Långnäs där det renas. Visionen för verksamheten är att distribuera dricksvatten av hög och jämn kvalitet till alla abonnenter inom vattenverkets verksamhetsområde, att kunna ta emot avloppsvatten samt effektivt och ekonomiskt transportera det till reningsverket i Långnäs där det renas med bästa möjliga teknik så att miljöbelastningen blir så liten som möjligt samt att maximera vatten- och avloppsanslutningarna inom verksamhetsområdet.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för Vatten- och avloppsverk Lumparland blev 8 947 euro (29%) över budget. Verksamhetens intäkter blev 6 641 euro (5,8%) under budget. Det beror på att vi under året beslutade att inte längre ta emot slam ifrån slamsugningsbilar längre. Underhållskostnaderna på reningsverket översteg budget med 4 160 euro (416%) på grund av att utloppsledningen ifrån reningsverket fick byggas om. Elkostnaderna blev 4 357 euro lägre än väntat. Antalet gånger slambil

800 Tekniska sektorn

krävdes p.g.a. driftstörningar i reningsverket har minskat avsevärt sedan fjolåret. Det resulterade i att kontot Renhållnings- och tvätteritjänster kunde hållas 6 024 euro under budget.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Vattenledningsnätet:					
Antal abonnenter	241	222	240	18	-1
Antal tryckförhöjningsstationer					
Köpt renvatten, m ³	23 272	25 000	23 365	-1 635	-1 635
Sålt renvatten, m ³	18 439	18 500	17 128	-1 372	-1 372
Förbrukning per abonnent (Liter/dag)	210	228	196	-33	-
Täckningsgrad, extern ¹⁾	75,8 %	144,6 %	181,3 %	26,0 %	105,5 %
Täckningsgrad, totalt exkl. avskrivningar ²⁾	100,0 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %	-

1) Visar de externa försäljningsinkomsterna i förhållande till delområdets totala externa utgifter.

2) Visar interna och externa försäljningsinkomster i förhållande till delområdets totala utgifter inklusive interna poster (intern försäljning) och överföringsposter (räkenskapskostnader, fastighetsskötsel & teknisk administration) men exklusive avskrivningar.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Avloppsledningsnätet:					
Antal abonnenter	57	56	56	0	-1
Antal pumpstationer	6	6	6	-	-
Emottaget avloppsvatten, m ³ ⁵⁾	7 969	7 050	7 009	-41	-960
Fakturerat avloppsvatten, m ³	4 724	4 850	6 907	2 057	2 183
Mottaget externt slam, m ³	770	1 000	208	-792	-562
Täckningsgrad, extern ³⁾	168,0 %	144,6 %	181,3 %	37 %	13,3 %
Täckningsgrad, totalt exkl. avskrivningar ⁴⁾	100,0 %	100,0 %	100,0 %	-	-

3) Visar de externa försäljningsinkomsterna i förhållande till delområdets totala externa utgifter.

4) Visar interna och externa försäljningsinkomster i förhållande till delområdets totala utgifter inklusive interna poster (intern försäljning) och överföringsposter (räkenskapskostnader, fastighetsskötsel & teknisk administration) men exklusive avskrivningar.

5) Bokslut 2024. 2280m³ är avloppsvatten ifrån Långnäs Hamn AB, som inte blivit fakturerat sedan 2019.

890 Hamnverksamhet

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Resultatenheten omfattar underhåll och uthyrning av platser i småbåtshamnarna i Västerängaviken (åtta platser), vid Norråker (två platser) och i Kapellviken (fyra platser). Därtill underhåll av sjösättningsramperna i Norrby, Hellestorp och Söderby. Visionen för verksamheten är en hög uthyrningsgrad samt nöjda båtägare.

Ekonomiskt resultat

Kommunens minsta reslutatenhet hade intäkter för båtavgifter på cirka 1 425. Kostnader så som medlemsavgifter och hyror uppgick till 70 euro för Lemlands kommuns del.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS23
Uthyrda småbåtspatser:					
Västeränga, 8 platser	8	7	8	1	-
Norråker, 2 platser	2	2	2	-	-
Sjösättningsramp	3	3	3	-	-

2.3.7 Brand- och räddningssektorn

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Verksamhetsområdet innefattar operativ räddningstjänst, förebyggande arbete mot bränder och olyckor samt befolkningsskyddsplanering.

Anslagsspecifikation för kostnader och intäkter

Översikt, sektorn totalt

Sammanställning- externa	Bokslut 2023	Ursprunglig budget 2024	Justerad budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS3	Utfall i %
Utgifter	65 715	76 179	-	120 390	44 211	54 675	158,04 %
Inkomster	10 578	9 900	-	13 933	4 033	3 356	140,74 %
Nettoutgifter+/ink-	55 137	66 279	-	106 457	40 178	40 178	160,62 %
Avskrivningar	21 193	42 036	-	9 059	-32 977	-12 134	21,55 %

Detaljnivå, per resultatenhet och kostnadsställe

	2023 Bokslut	2024 Ursprunglig budget	2024 Justerad budget	2024 Budget efter justering	2024 Bokslut	Utfall %
C900 Brand- och räddningssektorn	-55 136,89	-66 279,00		-66 279,00	-106 456,69	160,62 %
C910 Brandskydd	-58 432,58	-67 979,00		-67 979,00	-110 676,87	162,81 %
9101 Brandskydd, förvaltning och verksamhet	-57 942,74	-68 879,00		-68 879,00	-111 139,50	161,35 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	5 108,02	5 000,00		5 000,00	8 427,86	168,56 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-63 050,76	-73 879,00		-73 879,00	-119 567,36	161,84 %
9102 Brandskydd, förvaltning och verksamhet, Lumparland	-489,84	900,00		900,00	462,63	51,40 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 229,16	900,00		900,00	563,44	62,60 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 719,00				-100,81	
C920 Befolkningsskydd	3 295,69	1 700,00		1 700,00	4 220,18	248,25 %
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	4 240,50	4 000,00		4 000,00	4 942,00	123,55 %
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-944,81	-2 300,00		-2 300,00	-721,82	31,38 %
Totalsumma	-55 136,89	-66 279,00		-66 279,00	-106 456,69	160,62 %

Verksamhetsberättelse

Under årets fyra första månader fortgick kommunens tidigare avtal med Mariehamns stad, där Lemlands kommun köpta myndighetsverksamhet, räddningschef och operativ räddningsverksamhet för Järsö-Nåtö från Mariehamns stad.

I maj 2024 övergick myndighetstjänsterna inom brand- och räddning till den nybildade allåländska myndigheten Ålands räddningsmyndighet, med Jomala kommun som värdkommun. Myndigheten arbetar förebyggande och operativt för att hantera och minimera risker kopplade till bränder, olyckor och andra samhällshotande händelser.

Trots detta kunde Lemlands kommun inte helt avsluta samarbetet med Mariehamns stad, eftersom den operativa räddningsverksamheten fortsättningsvis behövde ordnas för området Järsö-Nåtö som inte har en egen avtalsbrandkår.

Kommunens brand- och räddningsverksamhet sköts därmed i huvudsak externt som köptjänster genom tre övergripande samarbeten:

- Ålands räddningsmyndighet som handhar de uppgifter inom räddningsväsendet som åligger kommunerna enligt Räddningslagen ÅFS 106/2006.
- Lemlands frivilliga brandkår som handhar den operativa släcknings- och räddningsverksamheten för fasta Lemland.
- Mariehamns stads räddningsverk som handhar den operativa släcknings- och räddningsverksamheten för området Järsö-Nåtö.

I april 2024 levererades Lemlands nya släckningsbil LE11 från Sala Brand. Lemlands frivilliga brandkår ägnade betydande tid åt att organisera och märka upp utrustningen för optimalt nyttjande av den nya släckningsbilen. Fordonet har mottagits positivt av kåren, då det erbjuder ökad säkerhet och bättre ergonomi. Utbildning både teoretiskt och praktiskt har utförts för samtliga medlemmar gällande den nya bilen.

Medlemsantalet i Lemlands frivilliga brandkår ligger stadigt på cirka 30 personer i alarmavdelningen samt 10 personer i junioravdelningen. Övningar har genomförts för alarmavdelningen samt den aktiva junioravdelningen två gånger per månad samt även rustkvällar på stationen. Medlemmarna har också deltagit i utbildningar för att upprätthålla kompetensnivån och förvärva ny kunskap.

Verksamhetsmål 2024

Mål:	Status:	Förverkligande:
1. Bildande av en gemensam kommunal räddningsmyndighet för Åland.	1. Slutfört	1. Den nya räddningsmyndigheten har inlett sitt arbete, detta medför att kommunen inte har en räddningschef på samma sätt som tidigare. Därmed har verksamhetsansvaret överförts till kommundirektören.
2. Ta i bruk kommunens nya släckningsbil.	2. Slutfört	2. Fordonet är levererat i april 2024 och i bruk.
3. Understödja den frivilliga brandkårens verksamhet så att den fortsättningsvis kan utgöra stommen i kommunens operativa räddningstjänst.	3. Slutfört	3. Löpande och kontinuerligt mål. Kommunen har gett kåren möjlighet till utbildning samt säkerställt att kåren har en ändamålsenlig släckningsbil.
4. Kommunens avtalsbrandkår ska svara på larm inom tio minuter.	4. Pågår	4. Löpande och kontinuerligt mål. Till följd av att verksamheten är frivillig är det en utmaning att nå 10 minutersgränsen.
5. Förbättra tillgången på manskap under dagtid, vardagar, då många av de frivilliga brandkåristerna jobbar utanför kommunen. Detta i samverkan med Mariehamns räddningsverk.	5. Pågår	5. Räddningsverket i Mariehamn rycker ut till fasta Lemland under vardagar kl. 8-17 då trenden visar att det är svårt att bemanna avtalskåren den tidpunkten. Räddningsverket rycker också ut till området Järsö-Nätö oavsett tid på dygnet.

Inom sektorn finns följande resultatenheter och kostnadsställen med anslagsansvariga.

910 Brandskydd

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Inom anslagen finns verksamhetsbidrag till Lemlands frivilliga brandkår, som sköter den operativa utryckningsverksamheten för fasta Lemland. Anslagen omfattar även Ålands räddningsmyndighet, vilket syns som en extern köptjänst från Jomala kommun. Därtill omfattar anslagen köptjänst från Mariehamns stads räddningsverk för den operativa utryckningsverksamheten för området Järsö-Nåtö.

Anslagen är avsedda för att tillgodose en god materiell standard vid kommunens avtalsbrandkår, tillgång till en räddningsledare dygnet runt samt räddningsmyndighetens lagstadgade uppgifter.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet överskrider budget med cirka 42 700 euro. Överskridningen återfinns bland köp av kundtjänster och hänför sig till den merkostnad som uppstod i samband med att Ålands räddningsmyndighet bildades, samtidigt som det inte var möjligt för Lemlands kommun att helt avsluta samarbetet med Mariehamns stad med anledning av det operativa räddningsarbetet för Järsö-Nåtö.

Prestationer	Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24-BU24	Avvikelse BS24-BS3
Ersättningar till Lemlands frivilliga					
Årligt verksamhetsbidrag, €	16 620 €	16 620 €	16 620 €	-	-
Bidrag till Le-Lu första hjälpgrupp, €	500 €	500 €	500 €	-	-
Totalt, €	17 120 €	17 120 €	17 120 €	-	-
Opreativräddningsverksamhet Järsö-Nåtö			25 099		
Lemlands andel av totala kostnader för:					-
Räddningsmyndighet inkl. Befälsjour, € ¹⁾	22 345 €	22 058 €	38 999 €	16 941	16 654
Antal syner i samband med bygglov	1	45	15	-30	14
Antal brandsyner	22	20	14	-6	-8
Antal sotningar	15	100	190	90	-14
Antal utryckningar	25	20	14	-6	-11

1) ÅLRM inkluderar beredskapsfunktion, räddningsnämnd, gemensam tjänsteman samt avskrivningar

920 Befolkningsskydd

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Befolkningsskyddsplaneringen sker i samverkan med Lumparlands kommun. Anslagen är till för att tillgodose en fungerande ledningscentral för kommunens befolkningsskydd, möjlighet att på bästa sätt alarmera befolkningen vid hotande fara samt för planering för höjd beredskap.

Ekonomiskt resultat

Till följd av högre intäkter än budget gör kostnadsstället ett positivt resultat, där nettointäkterna överskrider budget med 2 520 euro.

2.4 Resultaträkningsdelens utfall

RESULTATRÄKNING (extern)	Ursprunglig budget 2024	Budget-ändring	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetsinkomster						
Försäljningsintäkter	1 414 415		1 414 415	1 427 295	12 880	100,9 %
Avgiftsintäkter	431 510		431 510	470 557	39 047	109,0 %
Understöd, bidrag	57 797		57 797	96 752	38 955	167,4 %
Övriga intäkter	163 653		163 653	200 353	36 700	122,4 %
Verksamhetsinkomster totalt	2 067 375		2 067 375	2 194 957	127 582	106,2 %
Verksamhetsutgifter						
Personalkostnader	-6 444 766	-57 488	-6 502 254	-6 417 335	84 919	98,7 %
Köp av tjänster	-5 768 501	-112 826	-5 881 327	-6 103 287	-221 960	103,8 %
Material, förnödenheter & varor	-1 200 776	26 550	-1 174 226	-1 121 928	52 298	95,5 %
Understöd	-406 670	101 488	-305 182	-298 970	6 212	98,0 %
Övriga kostnader	-87 329		-87 329	-110 123	-22 794	126,1 %
Verksamhetsutgifter totalt	-13 908 042	-42 276	-13 950 318	-14 051 642	-101 324	100,7 %
Verksamhetsbidrag	-11 840 667		-11 882 943	-11 856 685	26 258	99,8 %
Skatteinkomster	7 328 000		7 328 000	8 255 069	927 069	112,7 %
Landskapsandelar	3 618 463		3 618 463	3 571 556	-46 907	98,7 %
Driftsbidrag	-894 204		-936 480	-30 060	864 144	3,4 %
Finansiella intäkter och kostnader						
Ränteintäkter	100		100	13 204	13 104	13204,1 %
Övriga finansiella intäkter	8 000		8 000	11 577	3 577	144,7 %
Räntekostnader	-192 500		-192 500	-228 868	-36 368	118,9 %
Övriga finansiella kostnader	-1 500		-1 500	-2 235	-735	149,0 %
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-185 900	-	-185 900	-206 322	-20 422	111,0 %
Årsbidrag	-1 080 104		-1 122 380	-236 382	843 722	21,9 %
Avskrivningar på anläggningstillgångar	-949 170		-949 170	-922 490	26 680	97,2 %
Räkenskapsperiodens resultat	-2 029 274	-42 276	-2 071 550	-1 158 871,60	912 678	55,9 %

Sammandrag av utfall fördelat per sektor

FÖRVALTNINGSSEKTORN	Budget 2024	Budget ändring	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter						
Försäljningsintäkter	3 720		3 720	11 138	7 418	299,4 %
Understöd, bidrag	51 797		51 797	76 558	24 761	147,8 %
Övriga intäkter	50		50	4 383	4 333	8765,3 %
Verksamhetens intäkter totalt	55 567		55 567	92 079	36 512	165,7 %
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-535 484		-535 484	-547 516	-12 032	102,2 %
Köp av tjänster	-2 344 250	-42 276	-2 386 526	-2 397 704	-11 178	100,5 %
Material, förnödenh, varor	-13 900		-13 900	-23 256	-9 356	167,3 %
Understöd	-1 300		-1 300	-1 017	283	78,3 %
Övriga kostnader	-8 950		-8 950	-14 582	-5 632	162,9 %
Verksamhetens kostnader totalt	-2 903 884	-42 276	-2 946 160	-2 984 075	-37 915	101,3 %
Verksamhetsbidrag	-2 848 317		-2 890 593	-2 891 996	-1 403	100,0 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-5 000		-5 000	-1 614	3 386	32,3 %
Räkenskapsperiodens resultat	-2 853 317		-2 895 593	-2 893 610	1 983	99,9 %
ÄLDREOMSORGSSEKTORN	Budget 2024	Budget ändring	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter						
Försäljningsintäkter	183 600		183 600	188 945	5 345	102,9 %
Avgiftsintäkter	142 000		142 000	173 813	31 813	122,4 %
Understöd, bidrag	6 000		6 000	2 163	-3 837	36,1 %
Övriga intäkter	62 880		62 880	72 612	9 732	115,5 %
Verksamhetens intäkter totalt	394 480		394 480	437 534	43 054	110,9 %
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-1 414 394	7 000	-1 407 394	-1 434 626	-27 232	101,9 %
Köp av tjänster	-363 950	-70 000	-433 950	-474 682	-40 732	109,4 %
Material, förnödenh, varor	-93 950	1 000	-92 950	-99 155	-6 205	106,7 %
Understöd	-70 000	-8 000	-78 000	-82 481	-4 481	105,7 %
Övriga kostnader	-300		-300	-1 593	-1 293	530,9 %
Verksamhetens kostnader totalt	-1 942 594	-70 000	-2 012 594	-2 092 537	-79 943	104,0 %
Verksamhetsbidrag	-1 548 114		-1 618 114	-1 655 002	-36 888	102,3 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-7 954		-7 954	-4 943	3 011	62,1 %
Räkenskapsperiodens resultat	-1 556 068		-1 626 068	-1 659 945	-33 877	102,1 %
UTBILDNINGSEKTORN	Budget 2024	Budget ändring	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter						
Försäljningsintäkter	51 250		51 250	65 993	14 743	128,8 %
Avgiftsintäkter	244 000		244 000	258 728	14 728	106,0 %
Understöd, bidrag	-		-	11 430	11 430	-
Övriga intäkter	1 000		1 000	107	-893	10,7 %
Verksamhetens intäkter totalt	296 250		296 250	336 258	40 008	113,5 %
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	-3 821 997	-64 488	-3 886 485	-3 786 378	100 107	97,4 %
Köp av tjänster	-2 250 012		-2 250 012	-2 303 999	-53 987	102,4 %
Material, förnödenh, varor	-352 577		-352 577	-324 638	27 939	92,1 %
Understöd	-290 000	109 488	-180 512	-178 005	2 507	98,6 %
Övriga kostnader	-13 720		-13 720	-12 945	775	94,4 %
Verksamhetens kostnader totalt	-6 728 306	45 000	-6 683 306	-6 605 966	77 340	98,8 %
Verksamhetsbidrag	-6 432 056		-6 387 056	-6 269 708	117 348	98,2 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-53 768		-53 768	-44 087	9 681	82,0 %
Räkenskapsperiodens resultat	-6 485 824		-6 440 824	-6 313 795	127 029	98,0 %

KULTUR- OCH FRITIDSSEKTORN	Budget 2024	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter					
Försäljningsintäkter	-	-	7	7	-
Understöd, bidrag	-	-	6 600	6 600	-
Övriga intäkter	3 000	3 000	8 560	5 560	285,3 %
Verksamhetens intäkter totalt	3 000	3 000	15 167	12 167	505,6 %
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-98 827	-98 827	-97 805	1 022	99,0 %
Köp av tjänster	-62 380	-62 380	-58 449	3 931	93,7 %
Material, förnödenh, varor	-43 220	-43 220	-28 191	15 029	65,2 %
Understöd	-27 250	-27 250	-20 346	6 904	74,7 %
Övriga kostnader	-100	-100	-9 919	-9 819	9919,2 %
Verksamhetens kostnader totalt	-231 777	-231 777	-214 710	17 067	92,6 %
Verksamhetsbidrag	-228 777	-228 777	-199 542	29 235	87,2 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-	-	9 924	9 924	0,0 %
Räkenskapsperiodens resultat	-228 777	-228 777	-189 618	39 159	82,9 %

BYGGNADS- OCH MILJÖSEKTORN	Budget 2024	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter					
Försäljningsintäkter	334 855	334 855	376 904	42 049	112,6 %
Avgiftsintäkter	30 613	30 613	23 184	-7 429	75,7 %
Övriga intäkter	11 000	11 000	14 440	3 440	131,3 %
Verksamhetens intäkter totalt	376 468	376 468	414 529	38 061	110,1 %
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-109 793	-109 793	-105 119	4 674	95,7 %
Köp av tjänster	-319 258	-319 258	-371 259	-52 001	116,3 %
Material, förnödenh, varor	-6 805	-6 805	-6 315	490	92,8 %
Övriga kostnader	-7 232	-7 232	-11 934	-4 702	165,0 %
Verksamhetens kostnader totalt	-443 088	-443 088	-494 627	-51 539	111,6 %
Verksamhetsbidrag	-66 620	-66 620	-80 098	-13 478	120,2 %
Avskrivningar på anl.tillg.	7 259	-7 259	-4 991	2 268	-68,8 %
Räkenskapsperiodens resultat	-59 361	-73 879	-85 089	-11 210	143,3 %

TEKNISKA SEKTORN	Budget 2024	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter					
Försäljningsintäkter	836 990	836 990	775 533	-61 457	92,7 %
Avgiftsintäkter	8 997	8 997	9 672	675	107,5 %
Övriga intäkter	85 723	85 723	100 251	14 528	116,9 %
Verksamhetens intäkter totalt	931 710	931 710	885 457	-46 253	95,0 %
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-464 271	-464 271	-445 892	18 379	96,0 %
Köp av tjänster	-394 042	-550 -394 592	-416 918	-22 326	105,7 %
Material, förnödenh, varor	-669 274	25 550 -643 724	-618 217	25 507	96,0 %
Övriga kostnader	-54 627	-54 627	-58 311	-3 684	106,7 %
Verksamhetens kostnader totalt	-1 582 214	25 000 -1 557 214	-1 539 339	17 875	98,9 %
Verksamhetsbidrag	-650 504	-625 504	-653 882	-28 378	104,5 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-833 153	-833 153	-847 871	-14 718	101,8 %
Räkenskapsperiodens resultat	-1 483 657	-1 458 657	-1 501 753	-43 096	103,0 %

BRAND- OCH RÄDDNINGSEKTORN	Budget 2024	Budget justerad 2024	Utfall 2024	Avvikelse € BS24-BU24	Avvikelse % BS24-BU24
Verksamhetens intäkter					
Försäljningsintäkter	4 000	4 000	8 774	4 774	219,3 %
Avgiftsintäkter	5 900	5 900	5 160	-741	87,4 %
Verksamhetens intäkter totalt	9 900	9 900	13 933	4 033	140,7 %
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-	-	-	-	-
Köp av tjänster	-34 609	-34 609	-80 275	-45 666	231,9 %
Material, förnödenh, varor	-21 050	-21 050	-22 156	-1 106	105,3 %
Understöd	-18 120	-18 120	-17 120	1 000	94,5 %
Övriga kostnader	-2 400	-2 400	-839	1 561	34,9 %
Verksamhetens kostnader totalt	-76 179	-76 179	-120 390	-44 211	158,0 %
Verksamhetsbidrag	-66 279	-66 279	-106 457	-40 178	160,6 %
Avskrivningar på anl.tillg.	-42 036	-42 036	-9 059	32 977	21,6 %
Räkenskapsperiodens resultat	-108 315	-108 315	-115 516	-7 201	106,6 %

2.5 Investeringsdelens utfall

I tablån över investeringsutfallet visas nettoutfallet av inkomster och utgifter för ett projekt eller en projektgrupp. Investeringskostnaderna är förverkligade till 73,38 % av den totala budgeten för 2024 efter omdisponering. Den totala investeringsbudgeten för året uppgick till 1 035 000 euro och av detta förverkligades 759 490 euro.

Kommunen har, med hänvisning till försiktighets- och väsentlighetsprinciperna, kostnadsfört projekt där det är klart att projektet inte kommer förverkligas alternativt där projektet varit pågående en längre tid utan att avslutas. Detta gäller tre projekt: daghemmet Björkudden (i huvudsak projekteringskostnader, 8 274 euro), förnyelse av vägbelysning (351 euro) samt vägar inom Bengtsböle industriområde (4 674 euro).

Totalt har kommunen 25 302 euro i balansen som pågående projekt (92 103 euro 2023).

Förvaltningssektorn

Fast egendom

Under året sålde kommunen ett markområde i Bengtsböle industriområde. Markförsäljningen uppgick till 14 000 euro.

Utbildningssektorn

Lös egendom

Totalt utgjorde investeringarna inom lös egendom för utbildningssektorn 24 040 euro. Grundskolan följer en IKT-plan och har årligen investeringar för området (16 630 euro 2024). Under 2024 tillkom även kostnader för inventarier till det nya klassrummet (7 410 euro).

Tekniska sektorn

Husbyggnad

Under året slutfördes fyra projekt avseende fast egendom inom utbildningssektorn: ombyggnation inom Lemlands grundskola för att möjliggöra ett till klassrum (145 497 euro), kameraövervakning i biblioteket, skolan och Valbohallen (10 915 euro), byte av staket vid daghemmet Saltkråkan (8 000 euro) samt köksutrustning till daghemmet Smultronbacken för att ställa om från mottagningskök till tillredningskök (62 525 euro).

Trafikleder

Övertagandet av Lembötevägen till kommunalväg har avslutats med utbetalning av ersättningar till berörda markägare efter lantmäteriförrättning. Ersättningarna uppgick till 26 464 euro.

Vatten- och avloppsverket

Totala investeringar för vattenverk och avloppsverk var 27 888 euro. Totalbudgeten för detta område låg på 58 000 euro.

Brand- och räddningssektorn

Lös egendom

Under året köptes en ny släckningsbil in till Lemlands frivilliga brandkår. Kostnaden uppgick totalt till 433 539 euro, men kommunen fick ersättning från Brandskyddsfonden (90 000 euro) samt Ålands landskapsregering (110 000 euro) för anskaffningen.

	2024	2024	2024	2024	Utfall
	Ursprunglig budget	Justerad budget	Budget efter justering	Bokslut	%
C210 Fast egendom					
2102 Markförsäljning					
p101 Försäljning av markområden				14 000	
2102 Markförsäljning Summa				14 000	
C210 Fast egendom Summa				14 000	
C220 Husbyggnad					
2204 Lemlands grundskola					
P209 Grundskolan, byggande av klassrum	-150 000		-150 000	-145 497	97,00 %
P209-7 Kameraövervakning i biblioteket ,skolan och Valbohallen		-11 000	-11 000	-10 915	99,23 %
2204 Lemlands grundskola Summa	-150 000	-11 000	-161 000	-156 412	97,15 %
2205 Daghemmet Saltkråkan					
P205-6 Saltkråkan, utemiljö		-8 000	-8 000	-8 000	100,00 %
P208-6 Saltkråkan. Invändiga reparationer	-15 000	8 000	-7 000		
2205 Daghemmet Saltkråkan Summa	-15 000		-15 000	-8 000	53,33 %
2217 Daghem Bengtsböle, Lelöksområdet					
P208-7 Smultronbacken. Köksutrustning	-70 000		-70 000	-62 525	89,32 %
2217 Daghem Bengtsböle, Lelöksområdet Summa	-70 000		-70 000	-62 525	89,32 %
2218 Daghem Björkudden					
P208-5 Daghem Björkudden				8 274	
2218 Daghem Björkudden Summa				8 274	
C220 Husbyggnad Summa	-235 000	-11 000	-246 000	-218 664	88,89 %
C230 Trafikleder och allmänna områden					
P305 Norra Norrbyvägen, grundförbättring	-36 000	26 500	-9 500		
P306 Förnyelse av vägbelysning (LED)	-10 000		-10 000	351	-3,51 %
P322 Langnäs Detaljplan	-36 000		-36 000		
P327 Ny väg utökad del av industriomr. Bengtsböle				4 674	
P317-1 Granövägen, Granö	-36 000		-36 000		
P310 Lembötevägen		-26 500	-26 500	-26 464	99,86 %
C230 Trafikleder och allmänna områden Summa	-118 000		-118 000	-21 439	18,17 %
C240 Vattenverk					
P401 Ospecificerade vattenledningar	-20 000		-20 000	-23 073	115,37 %
P406 Reinvesteringar, vatten	-20 000		-20 000		
P408 Flödesmätning (installation av mätbrunnar)	-20 000		-20 000	-5 541	27,71 %
P402-1 Kopnäs. Ny vattenledning (2024)	-30 000		-30 000		
C240 Vattenverk Summa	-90 000		-90 000	-28 614	31,79 %
C245 Avloppsverk					
P450 Ospecificerade avloppsledningar	-10 000		-10 000	-15 997	159,97 %
P466 Reinvesteringar, avlopp	-10 000		-10 000	-1 286	12,86 %
P507-1 Förnyande pumpstationer	-38 000	10 600	-27 400		
P507-2 Lemböte pumpsttion		-10 600	-10 600	-10 605	100,05 %
C245 Avloppsverk Summa	-58 000	0	-58 000	-27 888	48,08 %
C250 Lös egendom					
2501 Tekniska sektorn					
P503-4 Utegyrn i Järsö/Nätöområdet	-40 000	11 000	-29 000		
2501 Tekniska sektorn Summa	-40 000	11 000	-29 000		
2503 Utbildningssektorn					
P509 Grundskolan, datorer och utrustning	-18 000		-18 000	-16 630	92,39 %
P501-2 Skolan. Inventarier till nya klassrummet	-12 000		-12 000	-7 410	61,75 %
2503 Utbildningssektorn Summa	-30 000		-30 000	-24 040	80,13 %
2505 Brand- och räddningssektorn					
P517 Släckningsbil	-434 000		-434 000	-433 539	53,81 %
P502-2 Brand- o räddn.sektorn datorer, möbler, utrustning	-10 000		-10 000	-5 306	53,06 %
2505 Brand- och räddningssektorn Summa	-444 000		-444 000	428 233	53,79 %
2506 Byggnads- och miljösektorn					
P513-2 Utveckling av återvinningsstationerna	-20 000		-20 000		
2506 Byggnads- och miljösektorn Summa	-20 000		-20 000		
C250 Lös egendom Summa	-534 000	11 000	-523 000	-462 885	86,68 %
Investeringskostnader	-1 035 000		-1 035 000	-759 490	73,38 %
Investeringsintäkter				14 000	
Investerings finansieringsandelar				200 000	
Nettokostnad				-545 490	

2.6 Finansieringsdelens utfall

FINANSIERINGSANALYS (1000 euro)	Budget 2024	Justeringar 2024	Justerad BU 2024	Utfall 2024	Avvikelse BS24-BU24
Den egentliga verksamhetens och investeringarnas kassaflöde					
Årsbidrag	-1 080	-1123	-1 123	-236	886
Korrektivposter till internt tillförda medel	-	-	-	-4	-4
Investeringarnas kassaflöde					
Investeringsutgifter	-1 035	-1 035	-1 035	-759	276
Investeringsutgifter i aktier					
Finansieringsandelar för investeringar	200	-	-	200	-
Försäljningsinkomster av tillgångar, bestående aktiva	-	-	-	14	14
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-1 915	-2 158	-2 158	-786	1 172
Finansieringens kassaflöde					
Förändringar av utlåningen					
Ökning av utlåningen	-	-	-	-	-
Minskning av utlåningen	-	-	-	-	-
Förändringar av länestocken					
Minskning av långfristiga lån	-442	-	-442	-62	380
Ökning av långfristiga lån	2 000	-	2 000	-	2 000
Förändringar av kortfristiga lån	-	-	-	-380	-380
Förändring av eget kapital	-	-	-	-	-
Övriga förändringar av likviditeten					
Förvaltade medel och kapital	-	-	-	-	-
Förändring av omsättningstillgångar	-	-	-	-	-
Förändring av fordringar	-	-	-	-57	-57
Förändring av räntefria skulder	-	-	-	-61	-61
Finansieringens nettokassaflöde	1 558	0	1 558	-560	1 943
Förändring av kassaflöde	-357	-2 158	-600	-1 346	747
Kassamedel 31.12				-1	
Kassamedel 1.1				1 346	

3. Resultaträkning

RESULTATRÄKNING		2024	2023
Verksamhetsinkomster	Not 1	2 194 957	2 404 344
Försäljningsintäkter		1 427 295	1 441 869
Avgiftsintäkter		470 557	436 790
Understöd, bidrag		96 752	107 418
Övriga intäkter		200 353	418 267
Verksamhetsutgifter		-14 051 642	-13 530 468
Personalkostnader	Not 2	-6 417 335	-6 200 693
Löner och arvoden		-5 280 516	-5 049 012
Lönebikostnader		-1 136 818	-1 151 681
Pensionskostnader		-1 012 845	-987 018
Övriga lönebikostnader		-123 976	-164 663
Köp av tjänster	Not 3	-6 103 287	-5 720 245
Material, förnödenh, varor		-1 121 928	-1 149 586
Understöd		-298 970	-369 345
Övriga kostnader		-110 123	-90 598
Verksamhetsbidrag		-11 856 685	-11 126 124
Skatteinkomster	Not 4	8 255 069	8 737 512
Landskapsandelar	Not 5	3 571 556	3 479 447
Driftsbidrag		-30 060	1 090 835
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter		13 204	9 428
Övriga finansiella intäkter		11 577	8 125
Räntekostnader		-228 868	-218 074
Övriga finansiella kostnader		-2 235	-1 211
Finansiella int. o. kostn. totalt		-206 322	-201 732
Årsbidrag		-236 382	889 102
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 6		
Avskrivningar enligt plan		-922 490	-857 325
Nedskrivningar			-1 905
Räkenskapsperiodens resultat		-1 158 872	29 872
Räkenskapsperiodens under-/överskott		-1 158 872	29 872

4. Finansieringsanalys

FINANSIERINGSANALYS	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	-236 382	889 101
Korrektivposter till internt tillförda medel	-4 232	-230 574
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringsutgifter	-759 490	-116 419
Finansieringsandelar för investeringar	200 000	0
Försäljningsinkomster av tillgångar, bestående aktiva	14 000	260 000
Verksamhetens och investeringarnas flöde	-786 104	802 109
Kassaflödet för finansieringens del		
Förändringar av utlåningen		
Ökning av utlåningen	0	0
Minskning av utlåningen	0	0
Förändringar av lånestocken		
Ökning av långfristiga lån	0	0
Oamorterat lån	0	0
Minskning av långfristiga lån	-62018	-442146
Förändringar av kortfristiga lån	-380128	-71000
Förändring av eget kapital	0	0
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändring av förvaltade medel och kapital	0	0
Förändring av omsättningstillgångar	0	0
Förändring av fordringar	-57256	62415
Förändring av räntefria skulder	-60970	139345
Kassaflödet för finansieringens del	-560 373	-311 387
Förändring av likvida medel	-1 346 477	490 722
Förändring av likvida medel		
Kassamedel 31.12	-796	1 345 681
Kassamedel 1.1	1 345 681	854 959

5. Balansräkning

BALANRÄKNING		31.12.2024	31.12.2023
AKTIVA		15 563 425	17 235 208
A BESTÅENDE AKTIVA		14 602 652	14 975 419
I Immateriella tillgångar	Not 7	157 476	174 318
Immateriella rättigheter		0	0
Övriga utgifter med lång verkningstid		157 476	174 318
II Materiella tillgångar	Not 8	13 886 857	14 242 781
Jord- och vattenområden		1 279 211	1 288 978
Byggnader		8 375 384	8 658 647
Fasta konstruktioner		2 789 929	2 840 074
Maskiner och inventarier		322 356	133 672
Förskottsbetalningar och pågående nyanläggningar		25 302	92 103
Vägar, gator och parkområden		1 094 675	1 229 308
III Placeringar	Not 9	558 319	558 319
Aktier och andelar		497 594	497 594
Övriga fordringar		60 726	60 726
B FÖRVALTADE MEDEL		499 631	509 425
Statliga uppdrag		273	4 947
Donationsfondernas särskilda täckning		420	470
Övriga förvaltade medel	Not 10	498 939	504 008
C RÖRLIGA AKTIVA		461 143	1 750 364
I Omsättningstillgångar		0	0
Förskottsbetalningar		0	0
II Fordringar	Not 11	461 939	404 683
Långfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	0
Lånefordringar		0	0
Övriga fordringar		0	0
Resultatregleringar		0	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		243 803	197 868
Lånefordringar		0	0
Övriga fordringar		93 523	101 599
Resultatregleringar		124 613	105 216
Utredningskonton		0	0
III FINANSIELLA VÄRDEPAPPER		0	0
IV Kassa och bank		-796	1 345 681

BALANRÄKNING		31.12.2024	31.12.2023
PASSIVA		15 563 425	17 235 208
A EGET KAPITAL	Not 12	6 267 541	7 426 413
I Grundkapital		3 693 719	3 693 719
III Uppskrivningsfond		6 761	6 761
IV Överskott från tidigare räkenskapsperioder		3 725 933	3 696 062
V Räkenskapsperiodens under-/överskott		-1 158 872	29 871
B AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER		0	0
Avskrivningsdifferens		0	0
Reserver		0	0
C AVSÄTTNINGAR		0	0
Avsättning för pensioner		0	0
Övriga avsättningar		0	0
D FÖRVALTAT KAPITAL		499 631	509 426
Statliga uppdrag		273	4 948
Donationsfondernas särskilda täckning		420	470
Övrigt förvaltad kapital		498 939	504 008
E FRÄMMANDE KAPITAL		8 796 253	9 299 368
I Långfristigt	Not 13	6 621 525	6 641 263
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter		5 145 693	5 207 711
Lån från offentliga samfund		0	0
Övriga långfristiga skulder		1 475 832	1 433 552
II Kortfristigt	Not 14	2 174 728	2 658 105
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter		62 018	442 145
Lån från övriga kreditgivare		440 000	440 000
Erhållna förskott		0	0
Leverantörsskulder		352 823	555 098
Övriga kortfristiga skulder		357 834	362 234
Resultatregleringar		962 053	858 628

6. Noter

Tillämpade bokslutsprinciper

Lemlands kommuns bokslut är uppgjort i enlighet med de allmänna bokslutsprinciperna; kontinuitetsprincipen, konsekvensprincipen, försiktighetsprincipen samt prestationsprincipen. Skatteintäkterna bokförs enligt kontantprincipen.

Räkenskapsperiodens inkomster har upptagits som intäkter i resultaträkningen och från intäkterna har avdragits de utgifter som sannolikt inte längre medför motsvarande inkomst alternativt kostnad samt förlusterna. De inkomst- och utgiftsposter som under pågående räkenskapsperiod bokförs enligt kontantprincipen bokförs i bokslutet som intäkt respektive kostnad mot kontona fordringar och skulder i balansräkningen.

Anskaffningsutgiften för bestående aktiva har aktiverats och avskrivs enligt en på förhand fastställd plan. Inkomsten/bidrag för investering med framställningstid över flera perioder har periodiserats enligt framställningsgrad.

Fordringar och skulder upptas till ett nominellt belopp, vilket även gäller i balansen upptagna värdepapper.

Kommunförbundetsandelar för Oasen boende och vårdcenter k.f. är upptagna enligt kommunens andel av kommunförbundets grundkapital per 31.12.2024.

Kommunförbundetsandelar för Södra Ålands högstadiedistrikt k.f. är upptagna enligt kommunens andel av kommunförbundets grundkapital per 31.12.2024.

Kommunförbundetsandelar för Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) är upptagna enligt kommunens andel av kommunförbundets grundkapital per 31.12.2024.

6.1 Noter till resultaträkningen

Not 1: Kommunens verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde

	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Förvaltninssektorn	92 079	300 670
Äldromsorgssektorn	437 534	452 433
Undervisning och kultur	336 258	341 003
Samhällstjänster	13 933	10 578
Övriga tjänster	15 167	5 372
Affärsverksamhet	1 299 985	1 294 288
Verksamhetsintäkter totalt	2 194 957	2 404 343

Tillägg till not 1: Försäljningsvinster av tillgångar bland bestående aktiva

	2024	2023
Övriga verksamhetsintäkter¹⁾		
Försäljningsvinster av byggnader ²⁾	-	230 574
Försäljningsvinster av mark- och vattenområden	4 232	-
Försäljningsvinster av aktier bl. bestående aktiva	-	-
Försäljningsvinster övriga tillgångar	-	-
Sammanlagt	4 232	230 574

1) Försäljningar budgeterade under övriga verksamhetskostnader budgetår 2024 (0 €) och budgetår 2023 (390 000 €).

2) Försäljning Bengtsböle Knapeln 1:42 industriområde 14 000 €. Bokfört som om vinst 4 232,31 €.

Not 2: Personal, revisorsarvoden och transaktioner med intressenter

Personalkostnader

	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Löner och arvoden ¹⁾	-5 397 543	-5 193 635
Pensionskostnader	-1 012 844	-987 018
Övriga lönebikostnader	-123 976	-164 663
Personalerstättningar och övriga rättelseposter till personalutgifter	117 027	144 623
Totala kostnader	-6 417 335	-6 200 693

1) Personalutgifter aktiverade som anläggningstillgångar (arvoden arbetskommittéer): Ingår i investeringar

I löner och arvoden ingår inte hemvårdsstöd och närståendevård.

Antal anställda 31.12 (årsarbeten)

	2024	2023
Allmän förvaltning	7,6	7,14
Social- och hälsovård	22,28	23,73
Undervisning och kultur	78,46	74,55
Samhällstjänster	0	0
Övriga tjänster	2,02	1,82
Affärsverksamhet	10,32	9,86
Totalt	120,68	117,1

Arvoden till revisorer

	2024	2023
KPMG Oy Ab ¹⁾	5 351	5 978
Revisionsarvoden, lokala ²⁾	2 689	3 039
Arvoden sammanlagt	8 040	9 016

1) Köptjänst (se not 3, köp av tjänster specificerade på kundtjänster och övriga tjänster)

2) Inkluderar rese- och transporttjänster

Transaktioner med intressenter (överstigande 1 000 €)

	2024	2023
Firma Ronny Roos		
Kommunen har köpt byggnadstjänster av Ronny Roos	2 710	11 354
Ägaren är ledamot i kommunfullmäktige		
Ordförande i tekniska nämnden		
Sjögren Joakim Mikael ¹⁾		
Kommunen har köpt plogningstjänster samt livsmedel av Joakim Sjögren	0	28 269
Ägaren är ledamot i kommunfullmäktige		
Vice ordförande i tekniska nämnden		
Sandberg Mathias		
Kommunen har köpt plogningstjänster av Mathias Sandberg	6 071	9 201
Ledamot i kommunfullmäktige		
Sammanlagt	8 781	48 824

1) Inte förtroendevald 2024

Not 3: Köp av tjänster specificerade enligt kundtjänster och övriga tjänster

	2024	2023
Köp av kundtjänster	4 587 583	4 279 536
Köp av övriga tjänster	1 515 704	1 440 709
Sammanlagt	6 103 287	5 720 245

Not 4: Specifikation över skatteinkomster

Specifikation av skatteinkomster	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse BS24-BU24
Kommunal inkomstskatt	8 212 311	6 834 000	7 724 295	890 295
Fastighetsskatt	351 153	349 000	353 120	4 120
Andel av samfundsskatt	125 962	100 000	129 707	29 707
Källskatt	48 086	45 000	47 947	2 947
Totala skatteinkomster	8 737 512	7 328 000	8 255 069	927 069

Not 5: Specifikation över landskapsandelar

Specifikation av landskapsandelar	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse BS24-BU24
Allmän landskapsandel				
Landskapsandel för social- och hälsovård/äldreomsorg	221 569	234 377	235 512	1 135
Landskapsandel barnomsorg	446 262	442 641	444 785	2 144
Landskapsandel gundskola	449 519	474 963	477 263	2 300
Landskapsandel förberedande undervisning	36 054	37 689	43 496	5 807
Landskapsandel träningsundervisning	82 459	86 200	39 977	-46 223
Landskapsandel specialfritids	17 244	18 026	11 440	-6 586
Landskapsandel för ungdoms-, idrotts- o. kulturverksamh.	34 978	36 496	36 672	-
Skattekomplettering	1 792 363	1 881 332	1 882 732	1 400
Kompensation för:				
Grundavdrag	246 519	246 519	244 267	-2 252
Reseavdrag	110 720	110 720	109 094	-1 626
Ersättning för samfundsskatter ¹⁾	41 760	49 500	46 318	-3 182
Totala landskapsandelar	3 479 447	3 618 463	3 571 556	-47 084

1) En felberäkning i samband med beräkning av den nya samfundsnyckeln för 2024 medför att Lemlands kommun har fått 2 181,43 euro för mycket år 2024. Slutreglering kommer att göras från Ålands landskapsregerings sida under hösten 2026.

Not 6: Grunderna för avskrivning enligt plan

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella rättigheter:	Lineär	5 år
Dataprogram:	Lineär	3 år
Övriga utgifter med lång verkningstid:		
Anslutningsavgift – Lotsbroverket	Lineär	30 år
Kommunalförbundsinvesteringar	Lineär	15 år
Övriga	Lineär	3 år

MATERIELLA TILLGÅNGAR

Jord- och vattenområden:	Ingen avskrivning	
Byggnader och konstruktioner:		
1) Förvaltnings- och institutionsbyggnader:		
- av sten	Lineär	30 år
- av trä	Lineär	20 år
2) Ekonomibyggnader:	Lineär	10 år
3) Bostadsbyggnader:	Lineär	30 år
Fasta konstruktioner och anordningar:		
- Broar, kajer och badinrättningar	Lineär	10 år
- Övriga jord- och vattenkonstruktioner	Lineär	20 år
- Vattendistributionsnät	Lineär	40 år
- Avloppsnät	Lineär	40 år
- Fjärrvärmenät	Lineär	20 år
- Maskiner och anordningar vid el, vatten och dylikt	Lineär	15 år
- Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	Lineär	10 år
Maskiner och inventarier:		
1) Transportmedel:		
- Transportmedel	Lineär	7 år
- Övriga rörliga arbetsmaskiner	Lineär	5 år
- Övriga tunga maskiner	Lineär	12 år
2) ADB-utrustning:	Lineär	3 år
3) Övriga anordningar och inventarier:	Lineär	4 år
4) Övriga lätta maskiner:	Lineär	5 år
Vägar, gator och parkområden:	Lineär	15 år
- Elledningar, transformatorer, utomhusbelysning	Lineär	15 år
Övriga materiella nyttigheter:		
- Naturresurser	Ingen avskrivning	
- Konst	Ingen avskrivning	

PLACERINGAR

Värdepapper ingående i bestående aktiva och övriga långfristiga placeringar:

Aktier och andelar:	Ingen avskrivning
Övriga fordringar (erlagda återbärbara anslutningsavgifter):	Ingen avskrivning

Inventarier vid fastighetsbyggen/anskaffningar bokförs på särskilt underkonto och avskrivs linjärt på 4 år, under övriga anordningar och inventarier.

Vid större ADB-utrustningsinköp bokförs kostnaden som en investering och avskrivs, medan enstaka ADB-utrustning bokförs som driftskostnad.

6.2 Noter till balansräkningen

Not 7: Bestående aktiva – immateriella tillgångar

	Immateriella rättigheter	Dator- program	Övriga utgifter med lång verkningstid	Totalt immateriella tillgångar
Bokfört värde 1.1.2024	-	-	174 318	174 318
Räkenskapsp. anskaffningar	-	-	-	-
Räkenskapsp. finansieringsdelar	-	-	-	-
Räkenskapsp. avyttringar	-	-	-	-
Räkenskapsp. avskrivningar	-	-	16 843	16 843
Bokfört värde 31.12.2024	0	0	157 475	157 475

Not 8: Bestående aktiva – materiella tillgångar

	Mark- områden	Byggnader	När- värmenät	Fasta konstruk- tioner och anord- ningar	Vägar, gator och park- områden	Maskiner och inventarier	Pågående nyan- läggningar	Totalt materiella tillgångar
Bokfört värde 1.1.2024	1 288 978	8 413 318	245 328	2 840 074	1 229 308	133 672	92 103	14 242 781
Räkenskapsp. anskaffningar	-	223 793	-	102 233	26 464	473 800	-	826 290
Räkenskapsp. finansieringsdelar	-	-	-	-	-	200 000	-	200 000
Räkenskapsp. Avyttringar	9 767,69	-	-	-	-	-	66 801	76 569
Räkenskapsp. avskrivningar	-	496 924	20 392	152 378	161 097	85 115	-	915 907
Korrigerig av anläggning	-	10 260	-	-	-	-	-	-
Bokfört värde 31.12.2024	1 279 211	8 150 448	224 936	2 789 929	1 094 675	322 356	25 302	13 886 857

Not 9: Bestående aktiva – placeringar

	Aktier och andelar	Övriga fordringar	Placeringar totalt
Bokfört värde 1.1.2024	497 594	60 726	558 320
varav andelar i kommunalförbund	391 981	-	-
övriga aktier och andelar	105 613	-	-
Räkenskapsper. anskaffningar	-	-	-
Räkenskapsp. avyttringar	-	-	-
Bokfört värde 31.12.2024	497 594	60 726	558 320

Tillägg till not 9: Andelar i kommunalförbund

	Hemort	Andel av grundkapital, €
Samkommuner		
Oasen k.f.	Jomala	82 862
SÅUD k.f., KHS	Jomala	177 003
SÅUD k.f., träningsundervisning	Jomala	18 022
Kommunernas socialtjänst k.f. ¹⁾	Mariehamn	114 094
Bokfört värde 31.12.2024		391 981

Not 10: Övriga förvaltade medel

Donationsfonden	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Ingående balans 1.1	504 008	513 588
Inkomster		
Hyror och arrende	-	3 047
Retur av leverantör, fel konto	-	-
Ålands Skogindustrier, avverkning	-	-
Kondoleansadresser	843	306
Avkasastnig på aktier och andelar, räntor	1 261	2 208
Ålands Elandelslag, nyttjandeavtal	1 525	
Räntor på lån från kommunen	2 200	2 200
Värdeförändring aktier	2 467	0
Utgifter		
Bankavgifter	-68	-66
Sysselsättning	-5 966	-6 177
Fotvård	-6 466	-4 243
Övrigt	-865	-457
Inredning/interiör/inventarier	-	-4 734
Värdeförändring aktier	-	-1 664
Totalt övriga förvaltade medel 31.12	498 938	504 009

Till övriga förvaltade medel hör Donationsfonden för äldreomsorgen i Lemlands kommun. I denna ingår 208 Ålandsbanken A-aktier och 658 803 stycken B-andelar i Placeringsfond OP-avkastning. Lemlands kommun äger och förvaltar ett antal fastigheter som har donerats till kommunen genom danaarv och som ingår i donationsfonden. Donationsfonden erhåller intäkter med anledning av markområdena, bland annat arrendeavgiften för utarrendering av åkermark. Vid försäljning av markområden som ingår i donationsfonden bör fonden kompenseras för sin del av ersättningen.

Markområden som Lemlands kommun äger och förvaltar för donationsfonden:

Fastighetsbeteckning	By	Fastighetsnamn	Areal (ha)	Danaarv
417-402-2-4	Bistorp	Österåker	0,6600	Hollsten
417-402-2-7	Bistorp	Uppgård	4,1700	Hollsten
417-418-5-16	Söderby	Nyäng	39,0800	Nylund
417-412-4-8	Norrby	Södergård I	0,2300	Signell
417-412-6-24	Norrby	Södergård	28,1000	Signell
417-418-2-24	Söderby	Digeräng	2,0410	Signell
417-418-9-49	Söderby	Runebo	19,2860	Signell

Not 11: Rörliga aktiva – kortfristiga fordringar

	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	243 803	197 868
Övriga fordringar		
Fordringar hos samkommuner där kommunen är medlem		
Momsfordringar skatteförvaltningen	76 347	101 599
Lönefordran anställda	5 176	-
Utredningskonto för utgifter	12 000	-
Resultatregleringar		
FPA, sjukdagpenning	7 879	10 040
FPA. semesterkostnadsersättning	0	1 855
FPA,ersättning för företagshälsovård	34 101	34 236
Kreditfaktura Consilia	2 783	0
Ålands post ers för friskvård dec.	-	2 555
Ålands landskapsregering, sysselsättningsstöd nov-dec	-	1 826
Ålands kommunförbund, slutlig fördelning	4 023	1 177
Södra Ålands utbildningsdistrikt k.f.	28 791	17 246
Ålands landskapsregering, understöd glesbygds- och matartrafik	13 398	12 841
Ålands Ömsesidiga, försäkr.ers.	-	933
Ålands Ömsesidiga, återbet försäkring såld	623	-
Ålands Ömsesidiga, återbet gruppliv	-	-
Åda återbet dubbel fakturerat	-	787
Renvattelevernas justering 2024	25 871	-
Mariehamns Energi återbet kreditfakt	-	2 330
Mariehamns Energi återbet kreditfakt	-	148
FSL dubbelt betlat 2023, väntar återbetalning	-	622
Kalkyleradersättning fördelning mot KST	-	752
Epassi	73	
Starka Barn, bidrag	6 600	
BTJ återbetalning	471	
Oasen k.f., slutreglering	-	17 868
Totalt kortfristiga fordringar	461 939	404 683

Not 12: Eget kapital

	2023	2023
Grundkapital 1.1	3 693 719	3 693 719
Ökningar	-	-
Minskningar	-	-
Grundkapital 31.12	3 693 719	3 693 719
Uppskrivningsfond 1.1	6 761	6 761
Ökningar	-	-
Minskningar	-	-
Uppskrivningsfond 31.12	6 761	6 761
Balanserat överskott 1.1	3 725 933	3 696 062
Rättelse av tidigare räkenskapsperiod ¹⁾	-	-
Balanserat överskott 31.12	3 725 933	3 696 062
Räkenskapsperiodens överskott 1.1	-	-
Räkenskapsperiodens under-/överskott 31.12	-1 158 872	29 871
Eget kapital, totalt	6 267 541	7 426 412

Not 13: Långfristigt främmande kapital

	2024	2023
Lån från finansieringsinstitut och försäkringsinrättningar		
Lån från inhemska depositionsbanker	5 058 853	5 077 451
Lån från kommunernas pensionsförsäkring	-	-
Lån från landskapet	86 840	130 260
Övriga långfristiga skulder		
Anslutningsavgifter	1 475 832	1 433 552
Sammanlagt	6 621 525	6 641 263

Not 14: Kortfristigt främmande kapital

	2024	2023
Lån från finansieringsinstitut och försäkringsinrättningar		
Lån från inhemska depositionsbanker	18 598	327 726
Lån från kommunernas pensionsförsäkring	-	71 000
Lån från landskapet	43 420	43 420
Skulder till leverantörer	352 823	555 098
Övriga skulder		
Förskottsinnehållning	97 537	89 053
Socialskyddsavgiftsskuld	5 290	6 401
Trivselkassan vid Sveagården	1 055	1 275
Löneskuld till anställda	-	-
Kompl arbetstagare	29 738	28 460
Kompl arbetsgivare	65 818	63 453
Fackföreningsavgifter	1 818	-
Arpl arbetsgivare	7 925	6 400
Arpl arbetstagare	3 322	2 667
Ålands pensionsfond, arbetsgivare	14 829	15 012
Ålands pensionsfond, arbetstagare	6 030	6 307
Gruppliv- och olycksfallsförsäkring	1 445	2 521
Arbetslöshetsförsäkring	24 566	44 840
Lån ur Donationsfonden	440 000	440 000
Garantisummor, investeringar	11 200	19 225
Garantisummor, för bygglov	-	-
Övriga kortfristiga skulder ¹⁾	83 707	72 797
Överbetalningar, fakturering	3 556	3 823
Resultatregleringar		
Semesterlöneperiodisering	798 633	714 873
Ränteperiodisering	49 053	59 585
Utgiftsrester		
Jomala kommun, slutreglering lantbrukssekreterare	3 745	4 119
Jomala kommun, Räddningsmyndighet	21 211	-
Jomla kommun, dagvårdsavgift	-	4 066
Jomala kommun, pensionsutgift BFS, slutreglering	-	1 583
Jomala kommun, kostnadsandel huvudförtroendeman	2 348	2 162
Jomla kommun, assistent för elev i åk 6 vt	9 820	-
Korrigerig av moms	29	-
Jomala kommun Avloppsavttenavgift för transport	-	1 875
Hysesgrantier Lumparland	2 490	-
Kommunernas socialtjänst k.f. KST slutrglering	30 508	32 454
Bankavgifter december (ÅAB, Andb och Nordea)	636	637
Reservation UKTA	10 000	-
Oasen slutfördelning 2024	33 580	-
IT-Bolaget som hör till år	-	7 628
Gottgörelse till Lumparland negativ fordran, därav ombokning	-	27 401
Närståendevård utbetalda 2024 men bokförda 2023	-	2 247
Sammanlagt	2 174 729	2 658 107

1) Ingår tvistiga kostnader KST, Lemlands del totalt 83707 € (varav 54646 € år 2022, 13 772 € år 2023, 10 686 år 2024)

6.3 Noter om ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Kommunstyrelsen antog 6.9.2010 principer för kommunens borgensåtaganden som innebär att kommunen inför varje borgensåtagande noggrant ska överväga huruvida och i vilken omfattning kommunal borgen ska ingås samt huruvida extra säkerheter ska begäras av gäldenären i de enskilda fallen.

Kommunen har 31.12.2024 följande åtaganden gällande förmedlade lån från landskapsregeringen:

Lån 4 402/Lån ur penningautomatmedel 25.9. 2009: Ålands Motorklubb r.f., ansvar för lån för byggande av motorcrossbana i Vessingsboda, Lemland. Återstående åtagande 2 065,10 euro.

Lån 7 402/Lån ur penningautomatmedel 13.5.2015: Ålands Motorklubb r.f., ansvar för lån för inköp av 12 stycken gokartbilar till motorcrossbanan i Vessingsboda, Lemland. Återstående åtagande 545,00 euro.

Totalt 2 605,10 euro per 31.12.2024.

6.4 Övriga noter utanför balansräkningen

Hyses- och leasingansvar

Hyses- och leasingansvar	2024	2023
Lager	16 119	16 119
6 respektive 3 månaders uppsägningstid		
Hysesansvar ungdomsgård ¹⁾	2 400	2 400
3 månaders uppsägningstid		
Hysesansvar för maskiner 2st (leasingavtal)	1 153	1 722
3 månaders uppsägningstid		
Hysesansvar totalt	18 519	17 841

1) Avtal med Lemlands ungdomsförening 5/2023. Hyran regleras mot föreningens skuld till kommunen.

Kreditlimit

Outnyttjade kreditlimiter på Lemlands kommuns checkräkningskonto uppgick till 343 646,36 euro (av 600 000 euro) per 31.12.2024.

Öppna rättsprocesser

Besvär har inlämnats till Ålands förvaltningsdomstol över kommunfullmäktiges beslut § 134/4.12.2019 gällande budget för år 2020 samt verksamhets- och ekonomiplan för åren 2021 – 2022, moment 712 Planläggning. Utslag från förvaltningsdomstolen har inte erhållits.

Två besvär har inlämnats till Ålands förvaltningsdomstol över kommunfullmäktiges beslut § 47/7.6.2023 gällande antagande av detaljplan för Norråkerområdet. Utslag från förvaltningsdomstolen har inte erhållits.

Förteckning över tjänster och befattningar

		Bokslut 2023 Platser	Budget 2024 Platser	Bokslut 2024 Platser	Bokslut 2024 Årsarbeten	Avvikelse BS24 (årsarbete)- BU24 (platser)
Allmänna kansliet	Kommundirektör	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Kanslichef	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	HR-Chef	1,00	1,00	1,00	0,85	-0,15
	Administratör	0,83	0,83	0,83	0,79	-0,04
	Totalt	3,83	3,83	3,83	3,64	-0,19
Ekonomikansliet	Ekonomichef	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Administratör, ekonomi	0,83	0,83	1,00	0,89	0,06
	Administratör, löner	2,00	2,00	2,00	2,07	0,07
	Totalt	3,83	3,83	4,00	3,96	0,13
	Totalt allmän administration	7,66	7,66	7,83	7,60	-0,06
Äldreomsorgskansliet	Äldreomsorgschef	0,83	0,83	0,83	0,94	0,11
	Administratör	0,50	0,30	0,37	0,39	0,09
	Totalt	1,33	1,13	1,20	1,33	0,20
Sveagården/hemservice	Ledande vårdare	1,00	1,00	1,00	1,09	0,09
	Biträdande ledande vårdare	1,00	1,00	1,00	0,91	-0,09
	Närvårdare	13,88	13,54	13,48	15,28	1,74
	Sysselsättningshandledare	0,60	1,00	1,00	1,66	0,66
	Ansvarig kock	1,00	1,00	1,00	1,28	0,28
	Kock	0,78	0,78	0,78	0,73	-0,05
	Lokalvårdare	1,00	-	1,00	-	-
	Totalt	19,26	18,32	19,26	20,95	2,63
	Totalt äldreomsorgssektor	20,59	19,45	20,46	22,28	2,83
Grundskolan	Skolföreståndare	1,00	1,00	1,00	1,13	0,13
	Klasslärare	9,00	9,41	10,00	9,85	0,44
	Speciallärare	1,86	1,86	1,86	1,99	0,13
	Timlärare	1,57	1,63	0,67	3,14	1,51
	Eleveassistent	6,40	5,37	2,53	5,14	-0,23
	NPF-handledare	1,00	1,00	1,00	0,15	-0,85
	Administratör	0,30	0,30	0,30	0,33	0,03
	Köksansvarig	1,00	1,00	1,00	1,71	0,71
	Kock	2,00	2,00	1,70	1,96	-0,04
	Köksbiträde	1,00	1,00	1,00	1,04	0,04
	Lokalvårdare	2,00	2,00	2,00	2,17	0,17
	Totalt	27,13	26,57	23,06	28,61	2,04

		Bokslut 2023	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2024	Avvikelse BS24 (årsarbete)- BU24 (platser)
		Platser	Platser	Platser	Årsarbeten	
Fritidsverksamheten (skolan)	Fritidspedagog	1,00	1,00	1,00	0,99	-0,01
	Barnskötare	1,15	1,53	0,35	1,90	0,37
	Totalt	2,15	2,53	1,35	2,89	0,36
Barnomsorgskansliet	Barnomsorgsledare	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Administratör	0,50	0,30	0,37	0,38	0,08
	Speciallärare i barnomsorgen	1,00	1,00	1,00	0,49	-0,51
	Barnomsorg i hemmet	0,40	0,6	-	0,14	-0,46
	Totalt	2,90	2,90	2,37	2,01	-0,89
Smultronbacken	Daghemsföreståndare	1,00	1,00	1,00	0,92	-0,08
	Lärare i barnomsorgen	6,00	6,00	6,00	4,16	-1,84
	Barnskötare	10,00	10,00	10,00	11,43	1,43
	Assistent	1,20	1,20	-	1,93	0,73
	Köksbiträde/lokalvårdare	1,60	1,60	1,65	1,64	0,04
	Ansvarig kock	-	-	1,00	0,25	0,25
	Totalt	19,80	19,80	19,65	20,33	0,53
Gullvivan	Daghemsföreståndare	0,50	0,50	1,00	0,53	0,03
	Lärare i barnomsorgen	4,00	4,00	4,00	3,27	-0,73
	Barnskötare	4,00	4,00	4,00	4,15	0,15
	Assistent	0,40	0,40	-	-	-0,40
	Köksbiträde/lokalvårdare	1,00	1,00	1,00	1,18	0,18
	Totalt	9,90	9,90	10,00	9,13	-0,77
Saltkråkan	Daghemsföreståndare	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Lärare i barnomsorgen	2,00	2,50	2,00	2,49	-0,01
	Barnskötare	3,00	3,00	3,00	2,97	-0,03
	Ansvarig kock	0,78	0,78	0,78	0,75	-0,03
	Lokalvårdare	0,70	0,70	0,70	0,60	-0,10
	Assistent	-	-	-	0,18	0,18
	Totalt	7,48	7,98	7,48	7,99	0,01
Bullerboda	Daghemsföreståndare	0,50	0,50	1,00	0,42	-0,08
	Lärare i barnomsorgen	2,00	2,00	2,00	2,30	0,30
	Barnskötare	2,90	2,90	2,00	4,22	1,32
	Köksbiträde/lokalvårdare	0,62	0,62	0,55	0,56	-0,06
	Totalt	6,02	6,02	5,55	7,50	1,48
	Totalt utbildningssektor	75,38	75,70	69,46	78,46	2,76
Bibliotek och kultur	Bibliotekssekreterare	1,00	1,00	1,00	1,05	0,05
	Kultur- och biblioteksfunktionär	-	-	-	-	-
	Totalt	1,00	1,00	1,00	1,05	0,05
Fritidskansliet	Fritidsledare	1,00	1,00	1,00	0,97	-0,03
	Barn- och ungdomsledare	0,63	-	-	-	-
	Totalt	1,63	1,00	1,00	0,97	-0,03

		Bokslut 2023 Platser	Budget 2024 Platser	Bokslut 2024 Platser	Bokslut 2024 Årsarbeten	Avvikelse BS24 (årsarbete)- BU24 (platser)
Byggnadstillsynen	Byggnads- och miljöinspektör	1,00	1,00	1,00	1,06	0,06
	Administratör	0,70	0,70	0,70	0,70	-
	Totalt	1,70	1,70	1,70	1,76	0,06
Tekniska kansliet	Teknisk chef	1,00	1,00	1,00	0,94	-0,06
	Kommuntekniker	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Administratör	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Totalt	3,00	3,00	3,00	2,94	-0,06
Fastighetsunderhållet	Fastighetsskötare	4,00	4,00	4,00	4,62	0,62
	Totalt	4,00	4,00	4,00	4,62	0,62
Lokalvården	Lokalvårdare	1,00	1,00	1,00	1,00	-
	Totalt	1,00	1,00	1,00	1,00	-
Totalt		115,96	114,51	109,45	120,68	6,17

Årsarbete = Avlönade anställningsdagar angivna i kalenderdagar/365* (deltidsprocenten/100)

Ett årsarbete innebär ett helt års arbetsinsats av en heltidsarbetande. En deltidsarbetandes arbetsinsats räknas om till årsarbete i förhållande till deltidsprocenten (t.ex. en person som arbetar 50% hela året= 0,5 årsarbete). Deltiden beräknas enligt arbetstiden. Arbetsinsatsen för en person som varit anställd endast en del av året räknas som kalenderdagar i förhållandet till hela året (t.ex. för en anställd $1.3-31.5 = 92/365 = 0,25$ årsverken). Ett årsarbete är alltid maximalt ett (1) vilket betyder att övertid och annan arbetstid utöver normal arbetstid inte beaktas i uträkningen.

7. Förteckning över använda bokföringsböcker och verifikatslag

Egentliga bokföringsböcker

Dagbok - datalistor samt elektroniskt format genom back-up av ekonomisystemet

Huvudbok - datalistor samt elektroniskt format genom back-up av ekonomisystemet

Balansbok - separat inbunden för perioden

Bokslutsspecifikationer - separat inbundna för perioden

Inköpsreskontra, försäljningsreskontra, löneberäkningsprogram samt anläggningstillgångsregister är integrerade i bokföringen.

Verifikatslag

100 Inköpsreskontra	id-serie 10
120 E-faktura/Finnvoice	id-serie 12
150 Inköpsreskontrabetalningar	id-serie 15
200 Memorialverifikat	id-serie 20
250 Bokslutsverifikat	id-serie 25
300 Försäljningsreskontra	id-serie 30
400 Löner	id-serie 40
500 Referensinbetalningar	id-serie 50
600 Socialvård	id-serie 60
700 Anläggningstillgångar	id-serie 70
800 Donationsfonden	id-serie 80

Bokföringens arkivering

Balansbok	minst 10 år
Dagbok	minst 10 år
Huvudbok	minst 10 år
Verifikat	minst 10 år
Budget	minst 10 år
Korrespondens gällande affärshändelser	minst 10 år

8. Underskrifter

Lemland den 6 maj 2025

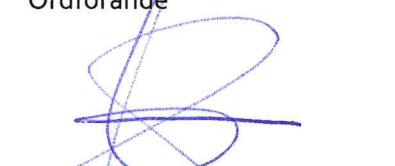
Kommunstyrelsen i Lemland

Tony Asumaa
Ordförande

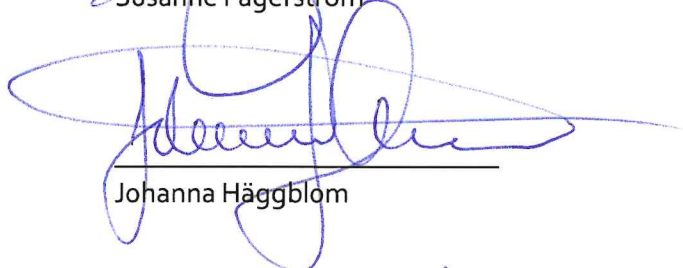
Patrik Eriksson
Vice ordförande

Susanne Fagerström

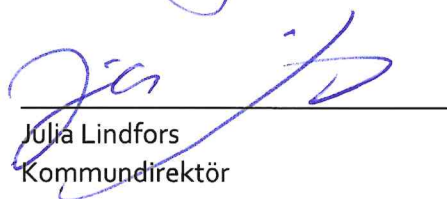
Roger Henriksson

Johanna Häggblom

Therese Lund

Julia Lindfors
Kommundirektör

9. Revisorsanteckning

Över verkställd revision har avgivits revisionsberättelse.

Lemland den 16 . 5 . 2025

Katja Pettersson

Roland Karlsson

Ingela Högman

KPMG Oy Ab
Martin Slotte
OFGR